

Eesti Konjunkturiinstituut

Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis

Aastaraamat 2015

**Alcohol market, consumption
and harms in Estonia**

Yearbook 2015

Tallinn 2015

Koostajad: Elmar Orro, Kiira Martens, Lia Lepane, Marje Josing, Mati Reiman
Eesti Konjunkturiinstituut
Konsultant: Mariliis Tael-Öeren (Tervise Arengu Instituut)

Trükis on valminud Tervise Arengu Instituudi tellimusel 2015. a

Materjali reprodutseerimine levitamise eesmärgil ei ole lubatud ilma Tervise Arengu Instituudi nõusolekuta.

Väljaande andmete kasutamisel või tsiteerimisel tuleb viidata allikale.

Trükkinud: Ecoprint AS

ISSN 2228-0057

Tasuta jagamiseks

Eessõna

Alkoholi aastaraamat 2015 on järjekorras seitsmes põhjalik ülevaade alkoholiturust, tarbimisest ja probleemidest Eestis. Aastaraamatu eesmärgiks on pakkuda poliitikutele, avalikule- ja erasektorile laiemat pilti toimunud muutustest alkoholiturul ja -tarbimises, ülevaadet elanike hinnangutest riigi alkoholipoliitikale ja võrdlevat analüüsi teiste riikide alkoholipoliitikatest.

Eesti täiskasvanud elanikud (vastavalt rahvusvahelisele metoodikale vanuses 15+) tarbisid 2014. aastal inimese kohta arvestatuna 85,1 liitrit õlut, 13,1 liitrit veini, 11,9 liitrit kangeid (sh viina 7,8 l) ja 16,7 liitrit lahjaid alkohoolseid jooke (siider, segujoogid). Absoluutalkoholi arvestuses annab see kokku **11,7 liitrit** alkoholi täiskasvanud elaniku kohta. Võrreldes 2013. aastaga on alkoholitarbimine natuke langenud ja seda eelkõige vähenenud õlle tarbimise ja tarbitavate jookide kanguse vähenemise tõttu. Sellist trendi tarbimises saab lugeda igati positiivseks, sest elanike ostuvõime on tegelikult kasvanud ja vähenev tarbimine viitab elustiili ja hoiakute muutumisele.

Eesti alkoholitarbimine kõige halvema aasta – buumiaegse 2007. aastaga võrreldes, mil tarbiti 14,8 liitrit absoluutalkoholi täiskasvanu kohta, on langus olnud üle 3 liitri. Aasta-aastalt on suurenenud alkoholi mitte-tarbivate inimeste osakaal. Kui 2007. aastal ei tarbinud alkoholi 13% meestest ja 19% naistest, siis 2014. aastal nimetas end alkoholi mittetarbijateks 17% meestest ja 26% naistest.

Alkoholi aktsiisimaksust laekunud tulu andis 2014. aastal 3,3% Eesti riigieelarve maksutuludest ja 66% aktsiistuludest tuli kange alkoholi aktsiisist. Riigieelarve on mõnes mõttes skisofreenilises olukorras. Ühel poolt on avalike teenuste pakkumiseks vajalik suurem maksulaekumine ja teiselt poolt me ootame, et elanike alkoholitarbimine väheneks (ja seega vähenevad ka maksutulud). Alkoholi kahjude pool on väga mitmetahuline. Liigne alkoholitarbimine seostub nii laste vaesuse, perevägivalla, tapmistega, enesetappudega, haiguste ja õnnetustega. 2014. aastal kaotas Eesti läbi alkoholi liigtarbimise 703 inimest (2013. aastal 675 inimest).

Eesti Konjunkturiinstituut on teinud alkoholituru, -tarbimise ja -poliitika alaseid uuringuid ning ülevaateid alates 1990. aastast ja aastaraamatusse koondatuna on andmed ilmunud alates 2008. aastast. Nende aastate jooksul oleme näinud, et Eesti avalikkuse suhtumine alkoholi liigtarbimise probleemi on muutunud oluliselt asjalikumaks ja argumenteeritumaks. Kuna tegemist on sõltuvusainega, siis ei ole siin kohane ultraliberaalne, ainult turumajanduslikest huvidest lähtuv mõtlemine, vaid oluline on näha ka laiemat rahva tervise ja elujõuga seotud pilti.

Suur osa elanikest on uuringute andmetel valmis alkoholi kättesaadavust ja kuvandit muutvateks sammudeks. Nii pooldatakse alkoholi müügi keelustamist tanklates ja spordivõistlustel, reklaami piiranguid ja alkoholi ostmisel noortelt järjekindlamalt dokumendi küsimist. Kaaluda tasuks ka öise alkoholi müügipiirangu aja pikendamist kauplustes. Omavalitsustel võiks olla õigus määrata, mis kellaajani tohib toitlustuses ning ööklubides alkoholi müüa. Kui öisel ajal (näiteks kella 1-st) alkoholi müük lõpetada, siis oleks pidutsejatel aega enne tänavale minekut kaineneda, ei satutaks pahandustesse ega õnnetustesse ja ka kohalikel elanikel oleks tagatud parem öörahu.

Poliitikud ja otsustajad võiks julgemalt rahva ootuste ja hinnangutega arvestada.

Marje Josing
Eesti Konjunkturiinstituudi direktor

Sisukord

Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis	19
1. Alkoholi turg	33
1.1. Tootmine	33
1.2. Väliskaubandus	35
1.3. Müük siseturul	38
1.4. Jaehinnad	40
2. Riiklik alkoholituru korraldus	45
3. Tarbimine	52
3.1. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine	52
3.2. Turistide alkoholi kaasaostud ja tarbimine Eestis	62
3.3. Elanike hinnangud alkoholi tarbimisele	64
4. Alkoholi tarbimisega seonduvad negatiivsed tagajärjed ühiskonnale	80
5. Elanike suhtumine riigi alkoholipoliitikasse	99
6. Põhjamaade ja Balti riikide alkoholistatistika	106

Contents

Alcohol market, consumption and harms in Estonia	19
1. Alcohol market	33
1.1. Production	33
1.2. Foreign trade	35
1.3. Sales in the domestic market	38
1.4. Retail prices	40
2. National alcohol market organisation	45
3. Consumption	52
3.1. Consumption of legal and illegal alcohol	52
3.2. Alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia	62
3.3. Inhabitants' estimations of alcohol consumption	64
4. Negative consequences for society related to alcohol consumption	80
5. Inhabitants' attitudes towards national alcohol policy	99
6. Alcohol statistics in the Nordic countries and Baltic states	106

Tabelid - Tables

1. Alkoholi turg

Alcohol market

1.1. Tootmine

Production

Tabel 1. Alkohoolsete jookide tootmine 2003–2014	33
<i>Production of alcoholic beverages 2003–2014</i>	
miljon liitrit - million litres	

1.2. Väliskaubandus

Foreign trade

Tabel 2. Alkohoolsete jookide ekspordikäive 2003–2014	35
<i>Export turnover of alcoholic beverages 2003–2014</i>	
miljon € - million €	
Tabel 3. Alkohoolsete jookide koguseline eksport 2003–2014	35
<i>Export volume of alcoholic beverages 2003–2014</i>	
miljon liitrit - million litres	
Tabel 4. Alkohoolsete jookide impordikäive 2003–2014	36
<i>Import turnover of alcoholic beverages 2003–2014</i>	
miljon € - million €	
Tabel 5. Alkohoolsete jookide koguseline import 2003–2014	36
<i>Import volume of alcoholic beverages 2003–2014</i>	
miljon liitrit - million litres	
Tabel 6. Alkohoolsete jookide ekspordihinnad 2003–2014	37
<i>Export prices of alcoholic beverages 2003–2014</i>	
€/liiter - €/litre	
Tabel 7. Alkohoolsete jookide impordihinnad 2003–2014	37
<i>Import prices of alcoholic beverages 2003–2014</i>	
€/liiter - €/litre	

1.3. Müük siseturul

Sales in the domestic market

Tabel 8. Alkohoolsete jookide statistikas registreeritud müük siseturul (sh kõik turistide ostud) 2003–2014	38
<i>Sales of alcoholic beverages in the domestic market registered in statistics (including purchases by tourists) 2003–2014</i>	
miljon liitrit - million litres	

1.4. Jaehinnad

Retail prices

Tabel 9. Õlle keskmised jaehinnad kauplustes 2006–2014	40
<i>Average retail prices of beer in shops 2006–2014</i>	
€/liiter - €/litre	
Tabel 10. Viina keskmised jaehinnad kauplustes 2006–2014	40
<i>Average retail prices of vodka 2006–2014</i>	
€/liiter - €/litre	

Tabel 11. Kodumaiste alkoholsete jookide keskmised jaehinnad 2006–2014	41
<i>Average retail prices of alcohol produced in Estonia 2006–2014</i>	
€/pudel - €/bottle	
Tabel 12. Legaalse ja illegaalse alkoholi keskmised hinnad 2006–2014	41
<i>Average prices of legal and illegal alcohol 2006–2014</i>	
€/liiter - €/litre	
Tabel 13. Madalaima absoluutalkoholi hinnaga müügilolevad alkoholised joogid joogigruppide kaupa 2014. a	44
<i>Types of alcoholic beverages on sale at lowest absolute alcohol price level 2014</i>	

2. Riiklik alkoholituru korraldus

National alcohol market organisation

Tabel 14. Alkoholi aktsiisimäärad Eestis ja aktsiisi alammäärad Euroopa Liidus	45
<i>Alcohol excise duty rates in Estonia and minimum excise levels in EU</i>	
€	
Tabel 15. Riigieelarvesse laekunud alkoholiaktsiis 2003–2014	45
<i>Alcohol excise revenues received by the state budget 2003–2014</i>	
miljon € - million €	
Tabel 16. Erinevatelt alkoholsetelt jookidelt laekunud alkoholiaktsiis 2007–2014	46
<i>Alcohol excise revenues received from various alcoholic beverages 2007–2014</i>	
miljon € - million €	
Tabel 17. Registreeritud alkoholi müügikohtade arv kohalikes omavalitsustes	47
<i>Number of registered alcohol sales points by local municipalities</i>	
Tabel 18. Registreeritud alkoholi müügikohtade arv 1000 elaniku kohta	48
<i>Number of registered alcohol sales points per 1000 inhabitants</i>	
Tabel 19. Registreeritud alkoholi müügikohtade arv 10 km² kohta	49
<i>Number of registered alcohol sales points per 10 km²</i>	
Tabel 20. Lähima alkoholi müügikoha kaugus elukohast 2009–2014 (küsitluste tulemused)	51
<i>Distance to the closest alcohol sales point from the place of residence 2009–2014 (survey results)</i>	
% vastajatest - % of respondents	

3. Tarbimine

Consumption

3.1. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine

Consumption of legal and illegal alcohol

Tabel 21. Alkoholi tarbimine 2003–2014	52
<i>Consumption of alcohol 2003–2014</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol	
Tabel 22. Alkoholi tarbimine 2003–2014	52
<i>Consumption of alcohol 2003–2014</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol	
Tabel 23. Alkoholsete jookide tarbimine 2003–2014	53
<i>Consumption of alcoholic beverages 2003–2014</i>	
miljon liitrit - million litres	
Tabel 24. Alkoholsete jookide tarbimine 2003–2014	54
<i>Consumption of alcoholic beverages 2003–2014</i>	
liitrit elaniku kohta - litres per capita	

Tabel 25. Alkohoolsete jookide tarbimine 2003–2014	54
<i>Consumption of alcoholic beverages 2003–2014</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta - litres per capita aged 15 and over	
Tabel 26. Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2003–2014	55
<i>Consumption of alcohol by beverages categories 2003–2014</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol	
Tabel 27. Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2003–2014	56
<i>Consumption of alcohol by beverages categories 2003–2014</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol	
Tabel 28. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine jookide lõikes 2014. a	57
<i>Consumption of legal and illegal alcohol by beverages categories 2014</i>	
liitrit elaniku kohta - litres per capita	
Tabel 29. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine jookide lõikes 2014. a	58
<i>Consumption of legal and illegal alcohol by beverages categories 2014</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta - litres per capita aged 15 and over	
Tabel 30. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine jookide lõikes 2014. a	58
<i>Consumption of legal and illegal alcohol by beverages categories 2014</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol	
Tabel 31. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine jookide lõikes 2014. a	58
<i>Consumption of legal and illegal alcohol by beverages categories 2014</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol	
Tabel 32. Legaalse ja illegaalse alkoholi vahel valiku tegemine 2003–2014 (küsitluste tulemused)	59
<i>Choice between legal and illegal alcohol 2003–2014 (survey results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers	
Tabel 33. Illegaalse alkoholi ostmise 2003–2014 (küsitluste tulemused)	59
<i>Purchases of illegal alcohol 2003–2014 (survey results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers	
Tabel 34. Illegaalse alkoholi ostukohad 2003–2014 (küsitluste tulemused)	59
<i>Purchasing places of illegal alcohol 2003–2014 (survey results)</i>	
% illegaalse alkoholi ostjatest - % of buyers of illegal alcohol	
Tabel 35. Legaalse alkoholi eelistamise põhjused 2006–2014 (küsitluste tulemused)	60
<i>Reasons for legal alcohol preference 2006–2014 (survey results)</i>	
% legaalse alkoholi eelistajatest, kelle jaoks põhjus on väga või mõnevõrra oluline	
% of consumers who prefer legal alcohol and to whom the reason is very or somewhat important	
Tabel 36. Illegaalse alkoholi kättesaadavuse muutumine 2003–2014 (küsitluste tulemused)	60
<i>Changes in availability of illegal alcohol 2003–2014 (survey results)</i>	
% illegaalse alkoholi ostjatest - % of buyers of illegal alcohol	
Tabel 37. Alkoholi illegaalse kaubanduse maht ja arvestuslik maksutulukaotus 2003–2014	61
<i>Volume of illegal alcohol trade and calculated loss of tax revenue 2003–2014</i>	

3.2. Turistide alkoholi kaasaostud ja tarbimine Eestis

Alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia

Tabel 38. Turistide poolt kaasaostetud alkohoolsete jookide kogused 2008–2014	62
<i>Quantities of alcoholic beverages exported by tourists 2008–2014</i>	
miljon liitrit - million litres	
Tabel 39. Turistide poolt kaasaostetud alkohoolsete jookide kogused 2008–2014	63
<i>Quantities of alcoholic beverages exported by tourists 2008–2014</i>	
miljon liitrit 100% alkoholis - million litres in 100% alcohol	

Tabel 40. Turistide poolt kaasaostetud alkoholi kogused ja tarbimine Eestis 2008–2014	63
<i>Quantities of alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia 2008–2014</i>	
100% alkoholis - in 100% alcohol	

3.3. Elanike hinnangud alkoholi tarbimisele

Inhabitants' assessments of alcohol consumption

Tabel 41. Elanike hinnang isiklikule alkoholi tarbimisele 2008–2014 (küsitluste tulemused)	64
<i>Inhabitants' assessments of their own alcohol consumption 2008–2014 (survey results)</i>	
% vastajatest - % of respondents	
Tabel 42. Elanike alkohoolsete jookide tarbimissagedused 2013–2014 (küsitluste tulemused)	65
<i>Frequency of consumption of alcoholic beverages by inhabitants 2013–2014 (survey results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers	
Tabel 43. Alkohoolsete jookide tarbimissagedus soo ja vanuse järgi (2014. a, küsitluse tulemused)	66
<i>Frequency of consumption of alcoholic beverages by gender and age (2014 survey results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers	
Tabel 44. Viimase 12 kuu jooksul alkoholi tarvitanute osakaal soo järgi 2006–2014 (küsitluste tulemused)	67
<i>Share of inhabitants who consumed alcohol in the past 12 months by gender 2006–2014 (survey results)</i>	
% vastajatest - % of respondents	
Tabel 45. Viimase 12 kuu jooksul vähemalt mõned korrad nädalas alkoholi tarbinud meeste ja naiste jaotus taustaandmete järgi (2014. a, küsitluse tulemused)	68
<i>Distribution of men and women who consumed alcohol at least few times a week in the past 12 months by background variables (2014 survey results)</i>	
% iga sotsiaaldemograafilise alagrupi kõigist vastanutest	
% of total respondents in each sociodemographic subgroup	
Tabel 46. Korraga vähemalt kuus alkoholiannust tarvitanute osakaal soo järgi 2006–2014 (küsitluste tulemused)	69
<i>Share of respondents who consumed at least six or more standard drinks at once by gender 2006–2014 (survey results)</i>	
% kõigist vastajatest	
% of respondents	
Tabel 47. Vähemalt üks kord kuus korraga 6 või rohkem alkoholiühikut tarbinud meeste ja naiste jaotus taustaandmete järgi (2014. a, küsitluse tulemused)	70
<i>Distribution of men and women who consumed six or more standard drinks at once at least once a month by background variables (2014 survey results)</i>	
% iga sotsiaaldemograafilise alagrupi kõigist vastanutest	
% of total respondents in each sociodemographic subgroup	
Tabel 48. Vastajate osakaal viimase seitsme päeva jooksul tarvitatud absoluutse alkoholi koguse ja soo järgi 2012–2014 (küsitluste tulemused)	71
<i>Share of respondents by consuming of absolute alcohol during the past seven days and gender 2012–2014 (survey results)</i>	
% vastajatest - % of respondents	
Tabel 49. Tervist ohustavas koguses alkoholi tarbinud meeste ja naiste jaotus taustaandmete järgi (2014. a, küsitluse tulemused)	72
<i>Distribution of men and women with health-damaging alcohol consumption by background variables (2014 survey results)</i>	
% iga sotsiaaldemograafilise alagrupi kõigist vastanutest	
% of total respondents in each sociodemographic subgroup	
Tabel 50. Alkohoolsete jookide esmakordne proovimine vanuse lõikes 2013/2014 õa (küsitluse tulemused)	73
<i>Tasting of alcoholic beverages first time by age groups 2013/2014 (survey results)</i>	
% õpilastest - % of schoolchildren	

Tabel 51. Vastajate keskmine vanus esmakordsel alkoholi proovimisel vanuse ja soo järgi 2005/2006–2013/2014 õa, (küsitluste tulemused)	75
<i>Average age of adolescents when trying alcohol for the first time by age and gender</i> <i>2005/2006–2013/2014 (survey results)</i> % vastajatest - % of respondents	
Tabel 52. Alkoholsete jookide tarvitamise sagedus vanuse ja soo järgi 2013/2014. õa (küsitluste tulemused)	75
<i>Frequency of alcohol consumption by age and gender 2013/2014 (survey results)</i> % vastajatest - % of respondents	
Tabel 53. Iga nädal vähemalt korra alkoholi tarvitanud 15- ja 16-aastaste poiste ning tüdrukute osakaal tarbitud alkoholi liigi järgi 2013/2014 õa (küsitluste tulemused)	76
<i>Share of 15 and 16 year old boys and girls who consumed alcohol at least once every week</i> <i>by the category of alcohol 2013/2014 (survey results)</i> % vähemalt korra nädalas alkoholi tarvitanutest % of respondents who consumed alcohol at least once a week	
Tabel 54. Vähemalt korra elus purjus olnud noorte osakaal vanuse ja soo järgi, 2005/2006–2013/2014 õa (küsitluste tulemused)	78
<i>Share of adolescents who have been drunk at least once in life by age and gender</i> <i>2005/2006–2013/2014 (survey results)</i> % vastajatest - % of respondents	
Tabel 55. Vastajate keskmine vanus esmakordsel purju joomisel vanuse ja soo järgi, 2005/2006–2013/2014 õa, (küsitluste tulemused)	78
<i>Average age of adolescents getting drunk for the first time by age and gender</i> <i>2005/2006–2013/2014 (survey results)</i> % vastajatest - % of respondents	
Tabel 56. 15-aastaste poiste ja tüdrukute vanus esmakordsel purju joomisel 2013/2014. õa (küsitluste tulemused)	79
<i>Distribution of 15-year boys and girls by the age of being drunk for the first time 2013/2014</i> <i>(survey results)</i> % vastajatest - % of respondents	
Tabel 57. Purju joomise sagedus vanuse ja soo järgi 2013/2014 õa (küsitluste tulemused) (küsitluste tulemused)	79
<i>Frequency of being drunk by age and gender 2013/2014 (survey results)</i> % vastajatest - % of respondents	
Tabel 58. Vanemate alkoholi liigtarvitamise hindamine soo ja vanuse lõikes 2013/2014 õa (küsitluste tulemused)	79
<i>Assessing parents' excessive drinking by gender and age 2013/2014 (survey results)</i> % vastajatest - % of respondents	

4. Alkoholi tarbimisega seonduvad negatiivsed tagajärjed ühiskonnale

Negative consequences for the society related to alcohol consumption

Tabel 59. Alkoholiseaduse rikkumised 2003–2014	80
<i>Violations of Alcohol Act 2003–2014</i>	
Tabel 60. Alkoholiga seotud registreeritud kuritegude arv 2003–2014	81
<i>Number of alcohol-related registered crimes 2003–2014</i>	
Tabel 61. Tolli poolt kinni peetud alkohol 2003–2014	81
<i>Alcoholic beverages seized by customs 2003–2014</i> liitrit 100% alkoholina - litres in 100% alcohol	
Tabel 62. Kainenema toimetamised 2006–2014	81
<i>Number of people delivered to sober 2006–2014</i>	
Tabel 63. Mootorsõiduki juhtimine joobeseisundis ja sellega seotud liiklusõnnetused 2003–2014	83
<i>Drunk driving and related traffic accidents 2003–2014</i>	

Tabel 64. Joobes mootorsõidukijuhi osalusel toimunud liiklusõnnetuste ning nendes hukkunud ja vigastada saanute osakaal 2003–2014	83
<i>Share of persons killed and injured in traffic accidents involving drunken motorvehicle drivers 2003–2014</i>	
Tabel 65. Liiklusõnnetustes hukkunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal hukkunutest 2013–2014	84
<i>Number of persons killed in traffic accidents by age and the proportion of victims under intoxication 2013–2014</i>	
Tabel 66. Liiklusõnnetustes hukkunute arv joobeastmete lõikes 2002 ja 2012–2014	85
<i>Number of persons killed in traffic accidents by the level of intoxication 2002 and 2012–2014</i>	
Tabel 67. Tuleõnnetustes hukkunute arv joobeastmete lõikes 2013–2014	86
<i>Number of persons killed in fire accidents by the level of intoxication 2013–2014</i>	
Tabel 68. Tuleõnnetustes hukkunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal hukkunutest 2013–2014	87
<i>Number of persons killed in fire accidents by age and the proportion of victims under intoxication 2013–2014</i>	
Tabel 69. Uppunute arv joobeastmete lõikes 2013–2014	87
<i>Number of drowned persons by the level of intoxication 2013–2014</i>	
Tabel 70. Uppunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal uppunutest 2013–2014	87
<i>Number of drowned persons by age and the proportion of victims under intoxication 2013–2014</i>	
Tabel 71. Kukkumise tagajärjel hukkunute arv joobeastmete lõikes 2013–2014	88
<i>Number of persons killed due to falling by the level of intoxication 2013–2014</i>	
Tabel 72. Kukkumise tagajärjel hukkunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal hukkunutest 2013–2014	88
<i>Number of persons killed due to falling by age and the proportion of victims under intoxication 2013–2014</i>	
Tabel 73. Alajahtumise tagajärjel hukkunute arv joobeastmete lõikes 2013–2014	88
<i>Number of persons killed due to hypothermia by the level of intoxication 2013–2014</i>	
Tabel 74. Alajahtumise tagajärjel hukkunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal hukkunutest 2013–2014	89
<i>Number of persons killed due to hypothermia by age and the proportion of victims under intoxication 2013–2014</i>	
Tabel 75. Enesetapu tagajärjel hukkunute arv joobeastmete lõikes 2013–2014	89
<i>Number of persons who committed suicide by the level of intoxication 2013–2014</i>	
Tabel 76. Enesetapu tagajärjel hukkunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal hukkunutest 2013–2014	89
<i>Number of persons who committed suicide by age and the proportion of victims under intoxication 2013–2014</i>	
Tabel 77. Alkoholiga seotud haiguste tõttu eri- ja perearsti poole pöördunute arv 2013–2014	91
<i>Number of patients who turned to specialists due to alcohol-related diseases 2013–2014</i> eri- ja perearsti poole pöördunud isikute arv - patients treated by specialists	
Tabel 78. Alkoholiga seotud haiguste tõttu eri- ja perearsti poole pöördunud 16–20 aastaste patsientide arv 2013–2014	92
<i>Number of 16–20 years old patients who turned to specialists due to alcohol-related diseases 2013–2014</i> eri- ja perearsti poole pöördunud isikute arv - number of patients treated by specialists	
Tabel 79. Ravikulud alkoholiga seotud haiguste lõikes 2011–2014	93
<i>Treatment costs by alcohol-related diseases 2011–2014</i> tuhat € - thousand €	
Tabel 80. Alkoholiga seotud haiguste ravikulude jaotus 2014. a	94
<i>Distribution of treatment costs of alcohol-related diseases 2014</i> tuhat € - thousand €	

Tabel 81. Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmad 2003–2014	95
<i>Deaths caused by alcohol-related diseases 2003–2014</i>	
<i>surmade arv – number of deaths</i>	
Tabel 82. Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmad vanuse järgi 2014. a	96
<i>Deaths caused by alcohol-related diseases by age 2014</i>	
<i>surmade arv – number of deaths</i>	
Tabel 83. Alkoholiga seotud haiguste suremuskordajad 2003–2014	98
<i>Mortality rates of alcohol-related diseases 2003–2014</i>	
<i>surmade arv 100 000 elaniku kohta – number of deaths per 100 000 inhabitants</i>	

5. Elanike suhtumine riigi alkoholipoliitikasse

Attitudes towards alcohol policy by inhabitants

Tabel 84. Elanike hinnang alkoholist tulenevate probleemide tõsidusele Eestis 2009–2014 (küsitluste tulemused)	99
<i>The seriousness of problems in Estonia related to the consumption of alcoholic beverages estimated by the inhabitants 2009–2014 (survey results)</i>	
<i>% vastajatest kes arvasid, et probleem on tõsine või väga tõsine</i>	
<i>% of respondents who considered the problem serious or very serious</i>	
Tabel 85. Hinnangud, milline peaks olema Eesti riigi alkoholipoliitika erinevate sotsiaal-demograafiliste gruppide lõikes (2014. a, küsitluse tulemused)	100
<i>Assessments of what should be the Estonian national alcohol policy by different socio-demographic groups (2014 survey results)</i>	
<i>% vastajatest - % of respondents</i>	
Tabel 86. Pingerida meetmetest, mida tuleks teha elanike alkoholitarbimise vähendamiseks Eestis (2014. a, küsitluse tulemused)	101
<i>List of measures to reduce alcohol consumption of Estonian inhabitants (2014 survey results)</i>	
<i>% vastajatest, kelle hinnangul tuleks alkoholitarbimist vähendada</i>	
<i>% of respondents who favored reduction of alcohol consumption</i>	
Tabel 87. Pingerida institutsioonidest, kes peaksid astuma samme elanike alkoholitarbimise vähendamiseks (2014. a, küsitluse tulemused)	101
<i>List of institutions who should take steps to reduce alcohol consumption by Estonian inhabitants (2014 survey results)</i>	
<i>% vastajatest, kelle hinnangul tuleks alkoholitarbimist vähendada</i>	
<i>% of respondents who favored reduction of alcohol consumption</i>	

6. Põhjamaade alkoholi statistika ja võrdlus Eestiga

Alcohol statistics in Nordic countries and comparison with Estonia

Tabel 88. Alkoholi tarbimine Põhjamaades	106
<i>Alcohol consumption in the Nordic countries</i>	
<i>liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol</i>	
Tabel 89. Riigi tulud alkoholsete jookide aktsiisimaksu laekumisest Põhjamaades ja Balti riikides 2014.a	108
<i>State revenues from alcoholic beverages excise duties in the Nordic countries and Baltic states 2014</i>	
Tabel 90. Alkoholsete jookide aktsiisi- ja käibemaks Euroopa riikides (seisuga 01.01.2015)	110
<i>Alcohol excise duties and value added tax (VAT) in Europe (as of 01.01.2015)</i>	
<i>€ liitri 100% alkoholi kohta - € per litre of 100% alcohol</i>	
Tabel 91. Kange alkoholi jaemüügikohtade arv Põhjamaades (seisuga 01.01.2015)	112
<i>Number of strong alcohol retail shops in the Nordic countries (as of 01.01.2015)</i>	

Tabel 92. Alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv Põhjamaades ja Eestis	113
<i>Number of on-premise sales points that sell alcohol in the Nordic countries and Estonia</i>	
Tabel 93. Põhjamaade turistide poolt reisiselt kaasa toodud alkohoolsed joogid	114
<i>Alcoholic beverages imported by travellers of Nordic countries</i>	
100 % alkoholis - in 100% alcohol	
Tabel 94. Alkoholipoodide lahtiolekuajad Põhjamaades ja Balti riikides	114
<i>Opening hours of the alcohol shops in the Nordic countries and Baltic states</i>	
Tabel 95. Alkoholsete jookide jaemüügi vanusepiirangud Põhjamaades ja Balti riikides	115
<i>Age limits on sales of alcoholic beverages in the Nordic countries and Baltic states</i>	
Tabel 96. OECD andmed absoluutalkoholi tarbimise kohta täiskasvanud (15+) elaniku suhtes teistes Euroopa riikides	115
<i>The data of OECD about consumption of pure alcohol of adults (15+) in other European countries</i>	
liitrit - litres	

Joonised - Figures

Joonis 1. Erinevate alkoholsete jookide osakaal tootmises 2003–2014	34
<i>Share of different alcoholic beverages in production 2003–2014</i>	
Joonis 2. Alkoholsete jookide tootmine 2003–2014, 100% alkoholis	34
<i>Production of alcoholic beverages in 2003–2014, in 100% alcohol</i>	
Joonis 3. Alkoholsete jookide jaekäive kehtivates hindades 2003–2014	38
<i>Retail sales of alcoholic beverages in current prices 2003–2014</i>	
Joonis 4. Legaalse alkoholimüügi jagunemine Eesti elanike ja turistide vahel jookide lõikes 2014. a	39
<i>Distribution of legal alcohol sales between Estonian inhabitants and tourists by types of beverages 2014</i>	
% müüdud alkoholist - % of alcohol sold	
Joonis 5. Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeks 1998–2014 (1997=1)	42
<i>Consumer price index of alcoholic beverages 1998–2014 (1997=1)</i>	
Joonis 6. Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeksi aastakasv 2003–2014	42
<i>Annual growth of consumer price index of alcoholic beverages 2003–2014</i>	
kasv võrreldes eelmise aasta sama kuuga, % - growth compared to the same period of the previous year, %	
Joonis 7. Õlle või viina kogused, mida tinglikult saaks osta keskmise netokuupalga eest 2003–2014 ...	43
<i>Quantities of beer or vodka one can possibly buy for average net monthly wage 2003–2014</i>	
keskmine kuupalk jagatud 1 liitri viina või õlle jaehinnaga	
<i>average monthly wage divided by retail price of 1 litre of beer or vodka</i>	
Joonis 8. Odavaimates alkoholsetes jookides sisalduva absoluutalkoholi hinnavahe	43
<i>Absolute alcohol price range contained in the cheapest alcoholic beverages</i>	
€/1cl	
Joonis 9. Erinevatelt alkoholsetelt jookidelt laekunud aktsiiside osatähtsused 2007–2014	46
<i>Share of received excise taxes from different alcoholic beverages 2007–2014</i>	
Joonis 10. Registreeritud alkoholi jaemüügikohtade arv maakondades 1000 elaniku kohta	50
<i>Number of registered retail sales points in counties per 1000 inhabitants</i>	
seisuga 20.05.2015 - as of 20.05.2015	
Joonis 11. Registreeritud alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv maakondades 1000 elaniku kohta	50
<i>Number of registered caterings selling alcohol in counties per 1000 inhabitants</i>	
seisuga 20.05.2015 - as of 20.05.2015	

Joonis 12. Registreeritud alkoholi müügikohtade arv maakondades 10 km² kohta	51
<i>Number of registered alcohol sales points in counties per 10 km²</i>	
seisuga 20.05.2015 - as of 20.05.2015	
Joonis 13. Alkoholi tarbimine 2003–2014	53
<i>Consumption of alcohol 2003–2014</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol	
Joonis 14. Alkohoolsete jookide tarbimine jookide lõikes 2003–2014	55
<i>Consumption of alcohol by beverage categories 2003–2014</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta - litres per capita aged 15 and over	
Joonis 15. Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2003–2014	56
<i>Consumption of alcohol by beverage categories 2003–2014</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol	
Joonis 16. Alkoholi summaarne tarbimine jookide lõikes 2003–2014	57
<i>Total consumption alcohol by beverage categories 2003–2014</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol	
Joonis 17. Alkoholi mittetarbijate osakaal meeste ja naiste hulgas 2010–2014 (küsitluste tulemused) ...	64
<i>Share of men and women who do not consume alcohol 2010–2014 (survey results)</i>	
% vastajatest - % of respondents	
Joonis 18. Alkoholi tarvitamise sagedus meestel ja naistel enese hinnangul 2013–2014 (küsitluste tulemused)	65
<i>Frequency of consumption of alcoholic beverages by men and women, self-estimates 2013–2014 (survey results)</i>	
% vastajatest - % of respondents	
Joonis 19. Alkoholi liigtarvitamise tõttu ravi saanute osakaal 2006–2014 (küsitluste tulemused)	71
<i>Share of respondents who were treated for alcohol abuse 2006–2014 (survey results)</i>	
% vastajatest - % of respondents	
Joonis 20. Alkohoolseid jooke esmakordselt proovinud õpilaste osakaal soo ja vanuse järgi 2013/2014 äa (küsitluse tulemused)	73
<i>Share of schoolchildren tasting alcoholic beverages for the first time by gender and age 2013/2014 (survey results)</i>	
% vastajatest - % of respondents	
Joonis 21. Alkohoolseid jooke proovinud poiste ja tüdrukute osakaal vanuse järgi 2005/2006–2013/2014 äa (küsitluste tulemused)	74
<i>Share of boys and girls who tasted alcoholic beverages by age 2005/2006–2013/2014 (survey results)</i>	
% vastajatest - % of respondents	
Joonis 22. Õpilaste jaotus alkohoolsete jookide tarbimise sageduse järgi 2013/2014. äa. (küsitluse tulemused)	76
<i>Distribution of schoolchildren by frequency of alcoholic beverages consumption 2013/2014 (survey results)</i>	
% vastajatest - % of respondents	
Joonis 23. 11-, 13- ja 15-aastaste õpilaste jaotus alkohoolsete jookide tarbimise sageduse järgi 2013/2014 äa (küsitluse tulemused)	77
<i>Distribution of 11, 13 and 15 year old schoolchildren by frequency of alcoholic beverages consumption 2013/2014 (survey results)</i>	
Joonis 24. Alkoholijoobes toime pandud tapmiste arv 2003–2014	82
<i>Number of murders committed under influence of alcohol 2003–2014</i>	
Joonis 25. Inimkannatanuga liiklusõnnetuste arv ning joobes mootorsõidukijuhi osalusega liiklusõnnetuste osakaal 2003–2014	84
<i>Number of traffic accidents with injured persons and share of traffic accidents involving drunken motor vehicle drivers 2003–2014</i>	
Joonis 26. Liiklusõnnetustes hukkunud kainete ja joobes isikute arv 2002 ja 2012–2014	86
<i>Number of sober and intoxicated persons killed in traffic accidents in 2002 and 2012–2014</i>	

Joonis 27.	Õnnetustes hukkunud kainete ja joores isikute arv 2014. a	90
	<i>Number of sober and intoxicated persons killed in accidents in 2014</i>	
Joonis 28.	Õnnetustes hukkunute jaotus joobeastmete lõikes 2014. a	90
	<i>Distribution of persons killed in accidents by level of intoxication 2014</i>	
Joonis 29.	Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmajuhtumite arv aastast 2003–2014	97
	<i>Deaths caused by alcohol-related diseases 2003–2014</i>	
Joonis 30.	Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmajuhtumite arv 100 000 elaniku kohta aastast 2003–2014	97
	<i>Annual number of deaths caused by alcohol-related diseases per 100 000 inhabitants 2003–2014</i>	
Joonis 31.	Elanike hinnangud, milline peaks olema Eesti riigi alkoholipoliitika 2004–2014 (küsitluse tulemused)	99
	<i>Inhabitants assessments to Estonian alcohol politics 2004–2014 (survey results)</i> % vastanutest - % of respondents	
Joonis 32.	Elanike hinnang isikutõendava dokumendi küsimise vajalikusele igalt alla 30-aastaselt alkoholsete jookide ostjalt (2014. a, küsitluse tulemused)	102
	<i>Inhabitants opinion about necessity to ask identity document from every purchaser of alcohol beverages under the age of 30 (2014 survey results)</i> % vastanutest - % of respondents	
Joonis 33.	Elanike suhtumine alkoholi tarbimist piiravatesse meetmetesse (2014. a, küsitluse tulemused)	103
	<i>Inhabitants attitudes towards restrictive measures on alcohol consumption (2014 survey results)</i> % vastanutest - % of respondents	
Joonis 34.	Elanike suhtumine alkoholimüügi piirangute karmistamisse (2014. a, küsitluse tulemused)	103
	<i>Inhabitants attitudes towards tightening of restrictions on alcohol sales (2014 survey results)</i> % vastanutest - % of respondents	
Joonis 35.	Elanike hinnangud mis kellaajani võiks toitlustusasutustes alkoholi müüa (2014. a, küsitluse tulemused)	104
	<i>Inhabitants assessments on times until which catering establishments could sell alcohol (2014 survey results)</i> % vastanutest - % of respondents	
Joonis 36.	Elanike suhtumine alkoholi müümisele tanklates, kultuuri- ja spordiüritustel ning elumajades asuvates kauplustes (2014. a, küsitluse tulemused)	104
	<i>Inhabitants attitudes to selling alcohol in gas stations, cultural and sports events and in shops located in residential buildings (2014 survey results)</i> % vastanutest - % of respondents	
Joonis 37.	Elanike hinnangud alkoholireklaami lubatavuse kohta erinevates meediakanalites (2014. a, küsitluse tulemused)	105
	<i>Inhabitants assessments on alcohol advertising permissibility in various media (2014 survey results)</i> % vastanutest - % of respondents	
Joonis 38.	Alkoholi tarbimine Põhjamaades ja Eestis	106
	<i>Alcohol consumption in the Nordic countries and Estonia</i> liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged in 15 and over in 100% alcohol	
Joonis 39.	Alkoholsete jookide registreeritud tarbimine Põhjamaades ja Balti riikides	107
	<i>Recorded alcohol consumption in the Nordic countries and Baltic states</i> liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged in 15 and over in 100% alcohol	
Joonis 40.	Alkoholsete jookide registreeritud tarbimine jookide lõikes Põhjamaades, Eestis ja Lätis	107
	<i>Recorded alcohol consumption in the Nordic countries, Estonia and Latvia by beverage categories</i> liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged in 15 and over in 100% alcohol	

Joonis 41. Alkoholsete jookide aktsiisimaksu laekumine elaniku kohta Põhjamaades ja Balti riikides 2014. a	108
<i>Annual revenues from alcoholic beverages excise duties per capita in the Nordic countries and Baltic states 2014</i>	
Joonis 42. Alkoholsete jookide aktsiisitulude osakaal riigi kogutuludest Põhjamaades ja Balti riikides 2014. a	109
<i>Share of alcoholic beverages excise revenues from the state's total revenue in the Nordic countries and Baltic states 2014</i>	
Joonis 43. Kange alkoholi, õlle ja veini aktsiisilaekumiste ning müügi proportsioonid Põhjamaades ja Balti riikides 2014. a	109
<i>Strong alcohol, beer and wine excise revenues and sales proportions in Nordic countries and Baltic states</i>	
Joonis 44. Alkoholsete jookide müük Põhjamaades ja Balti riikides 2014. a	111
<i>Annual sales of alcoholic beverages in the Nordic countries and Baltic states 2014</i> liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta - litres per inhabitant aged 15 years and over	
Joonis 45. Alkoholsete jookide müük Põhjamaades ja Balti riikides 2014. a	111
<i>Annual sales of alcoholic beverages in the Nordic countries and Baltic states 2014</i> liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta 100% alkoholis litres per inhabitant aged 15 years and over in 100% alcohol	
Joonis 46. Kange alkoholi jaemüügikohtade arv 100 000 elaniku kohta Põhjamaades, Eestis ja Lätis 112	
<i>Number of retail shops selling strong alcohol per 100 000 inhabitants in the Nordic countries, Estonia and Latvia</i> seisuga 1.01.2015 - as of 1.01.2015	
Joonis 47. Alkoholi jaemüügikohtade arv 100 000 elaniku kohta Põhjamaades, Eestis ja Lätis	113
<i>Number of alcohol shops and order points per 100 000 inhabitants in the Nordic countries, Estonia and Latvia</i> seisuga 1.01.2015 - as of 1.01.2015	

Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis

Tootmine ja väliskaubandus

Eestis toodeti 2014. aastal kõige enam õlut (161 miljonit liitrit s.o 72% kogu toodetud alkoholist). Lahjade alkoholide toodangu maht oli 39 miljonit liitrit (18%) ja kangeid alkohoolseid jooke valmistati 21 miljonit liitrit, mis moodustas 10% Eestis valmistatud alkoholist¹. Lahjadest alkoholidest toodeti kõige enam lahjasid segujooke (41%), kangete alkohoolsete jookide toodangust moodustas suurima osa viin (71%). Kuigi kange õlle osakaal toodangust on lahja õllega võrreldes väike, kasvas selle tootmine aastaga peaaegu kaks korda ning moodustas 2014. aastal 18% kogu õlle tootmismahust (2013. aastal 11%). Võrreldes eelnenud aastaga suurenesid 2014. aastal kõikide joogiliikide tootmismahud – kange alkoholi toodang kasvas 18%, õlletoodang +9% ja lahja alkoholi toodang +3%.

Kange alkoholi osakaal alkohoolsete jookide ekspordikäibest oli 70% (141,0 miljonit eurot). Käibe mahult järgnes kangele alkoholile õlle eksport (29,9 miljonit eurot). Märkimisväärne osa kangete alkohoolsete jookide ekspordist ja kogu viinamarjaveini eksport olid reeksport. Koguseliselt eksporditi Eestist 2014. aastal 60,1 mln liitrit õlut, 26,0 mln liitrit kangeid alkohoolseid jooke ning 3,9 mln liitrit viinamarjaveine. Alkohoolsete jookide koguseline eksport suurenes absoluutalkoholi arvestuses 14,7 miljoni liitrini ehk +22%.

Alkohoolsete jookide impordikäive oli 2014. aastal 280,8 miljonit eurot ja 2013. aastaga võrreldes see natuke vähenes (−1,9%).

Jaehinnad

Vaatamata sellele, üldine tarbijahinnaindeks langes 2014. aastal 0,1%, kasvasid alkohoolsete jookide hinnad maksumõju näol 3,2%. Võrreldes keskmise netopalgaga suurenemisega (+5,5%) jäi alkoholi hinnakasv madalamaks, mis tähendab seda, et alkohol muutus aastaga elanikele rohkem kättesaadavaks. Kuigi üksikute jookide lõikes võis ette tulla ka odavnemisi, kasvasid hinnad üldiselt kõikide joogigruppide osas. Eesti päritolu kangetest alkohoolsetest jookidest kasvas kõige enam džinni hind (+6,9%), liköörid kallinesid keskmiselt 2,4% ning viin muutus 1,6% kallimaks. Kodumaise õlle keskmised hinnad tõusid 2,1% ja siidri hinnad +4,6%.

¹ Aastaraamatus on lähtutud “Alkoholiseaduse” § 2 ning “Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse” § 12 defineeritud mõistetest. Lühidalt:

Alkohoolne jook on õlu etanoolisisaldusega üle 0,5 mahuprotsendi ja muu joomiseks mõeldud vedelik etanoolisisaldusega üle 1,2 mahuprotsendi.

Õlu on linnastest või linnastest ja linnastamata materjalist, humalatest ja veest pärmi abil kääritamise teel valmistatud jook, mis võib olla pastöriseeritud.

Vein on viinamarjadest toodetud ainult kääritamise teel saadud üle 1,2 mahuprotsendilise kuni 15 (kaasa arvatud) mahuprotsendilise etanoolisisaldusega toode.

Kääritatud jook on õllest ja veinist erinev üle 1,2 mahuprotsendilise kuni 10 (kaasa arvatud) mahuprotsendilise etanoolisisaldusega toode.

Vahetoode on eespool nimetatud toode, mille etanoolisisaldus on üle 1,2 mahuprotsendi kuni 22 (kaasa arvatud) mahuprotsenti.

Kange alkohoolne jook on alkohoolne jook etanoolisisaldusega üle 22 mahuprotsendi.

Lahja alkohoolne jook on alkohoolne jook etanoolisisaldusega kuni 22 (kaasa arvatud) mahuprotsenti.

Rektifitseeritud etanool e etüülalkohol kangusega üle 80%.

Tallinna kauplustes 2014. aasta lõpus läbi viidud hinnavaatluse käigus registreeriti, et kõige odavama absoluutalkoholiga jookideks olid 2-liitristes plastpudelites müüdavad kanged õlled. Nii maksis odavaim 2-liitrisest taaras müüdav 7% kangusega õlu kaupluses 1.89 eurot, mis teeb 10 ml absoluutalkoholi hinnaks 0.14 eurot. Suhteliselt odavalt võis absoluutalkoholi hankida ka 3-liitriste pakiveinidena (alates 0.20 eurot 10 ml eest). Kõige odavamas viinas maksis 10 ml absoluutalkoholi 0.24 eurot.

Alkoholiaktsiis ja selle osakaal riigieelarves

2014. aastal laekus alkoholiaktsiisi riigieelarvesse 220 miljonit eurot ehk 5% rohkem kui 2013. aastal. Võrreldes eelnenud aastatega alkoholiaktsiisi laekumise kasvutempo 2014. aastal mõnevõrra langes (2013. aastal oli kasv +7%; 2012. aastal +9%). Alkoholiaktsiisi laekumist on mõjutanud eelkõige aktsiisimäärade suurenemine. Eestis on alkoholiaktsiisi tõstetud iga-aastaselt alates 2012. aastast (+5% aastas) ning käesolevast aastast tõusevad aktsiisimäärad veelgi kiiremini, mis ühelt poolt peaksid kasvatama maksulaekumisi, kuid teiselt poolt piirama alkoholi tarbimist ning sellega koos ka müügiimahtusid². Põhiline osa alkoholiaktsiisi tuludest laekub kangetelt alkohoolsetelt jookidelt (66%), õlle osa aktsiisilaekumises on 20%, veinil 8% ja kääritatud jookidel 6%. Kogu riigi maksulaekumistest moodustas alkoholiaktsiis 2014. aastal 3,3%. 2015. aastal on aktsiisilaekumised jäänud alla eelarves planeeritule, sest kaupmehed tegid 2014. aasta lõpul vana aktsiisimääraga suured varud, mida siis 2015. aastal on realiseeritud.

Alkoholi müük ja tarbimine

Eestis müüdi 2014. aastal alkohoolseid jooke kokku 216 miljonit liitrit. Joogigruppidest suurenes aastaga viinamarjaveini ja vermuti ning kange alkoholi müük (vastavalt +2,5% ja +2,2%). Lahjade alkohoolsete jookide müük küll langes (-2,9%), kuid selle põhjuseks oli lahjade segujookide müügi oluline vähenemine, samas kui siidrite ja puuvilja- ning marjaveini müük suurenes. Õlle müük jäi aastatagusega võrreldes samale tasemele.

Eesti elanike alkoholitarbimine on 2012. aastast alates vähenenud. Ühe täiskasvanud (15-aastase ja vanema) elaniku kohta tarbiti 2014. aastal 11,7 liitrit absoluutalkoholi ja seega langes alkoholitarbimine 2013. aastaga võrreldes 1,4%. Aastases võrdluses kange alkoholi ja viinamarjaveini tarbimine natuke suurenes (vastavalt +1,3% ja +1,9%), sealjuures kangetest alkohoolsetest jookidest vähenes viina tarbimine 3,5%. Lahjade alkohoolsete jookide ning õlle tarbimine vähenesid aastaga vastavalt 6,7% ja 3,4%.

Illeaalne alkohol

Illegaalse alkoholi tarbijate osakaal on vähenenud 2011. aastast alates ning 2014. aasta küsitluse põhjal oli salaalkoholi ostnud 3% alkoholi tarbijatest (2013. aastal oli salaalkoholi ostnud 4% alkoholi tarbijatest). Üha suurenevale legaalse alkoholi eelistamisele on kaasa aidanud jätkuvalt soodne majandusolukord, paranenud tööhõive ja reaalpalkade suurenemine, samuti elanike teadlikkuse kasv ning riigi tegevused ebaseadusliku piirikaubanduse kontrolli all hoidmisel. Peamiselt põhjendatakse salaalkoholi ostmist sellega, et salaalkohol on legaalse alkoholiga

² Alkoholiaktsiis tõusis 2015. aastal 15% ja sama palju suureneb see ka 2016. aastal. Järgnevatel aastatel (kuni 2020) suurenevad aktsiisimäärad 10% aastas.

võrreldes palju odavam. Soodsamat hinda pidas 2014. aastal väga oluliseks ligi 80% illegaalse alkoholi ostjatest, kuid esile toodi ka seda, et salaalkoholi müüja on usaldusväärne (seda pidas väga oluliseks 78% illegaalse alkoholi tarbijatest). MTA poolt konfiskeeritud alkoholi kvaliteedi kontroll küll selliseks usalduseks alust ei anna. Legaalse alkoholi eelistamise põhjustest on viimastel aastatel järjest kasvanud põhimõtteline vastuseis salaalkoholi tarbimisele, samuti leidis valdav osa legaalse alkoholi tarbijatest, et salaalkohol võib osutada tervisele ohtlikuks ning selle kvaliteet ei ole piisav.

Illegaalsest alkoholist on tavaliselt kõige enam eelistatud viina. Viimastel aastatel on salaviina ostjate osakaal siiski järjest vähenenud ja rohkem on hakatud ostma puskarit. Kokku tarbiti Eestis 2014. aastal illegaalset alkoholi hinnanguliselt 1,4 miljonit liitrit ning see moodustas elanike poolt tarbitud viinast 17–21%.

Illegaalse alkoholikaubanduse tõttu kaotab riik igal aastal maksutuluseid saamata jäänud alkoholiaktsiisi ja käibemaksu näol. Kui illegaalselt müüdud alkoholi asemel oleksid tarbijad ostnud legaalset alkoholi, võinuks riigieelarvesse laekuda 2014. aastal makse ligikaudu 11,8 miljonit eurot enam (2013. aastal jäi arvestuslikult laekumata 13,4 miljonit eurot).

Turistide ostud ja tarbimine

EKI arvestuste järgi tarbisid välituristid Eestis alkohoolseid jooke absoluutalkoholina kokku 7,5 miljonit liitrit – sellest kaasa ostsid välituristid 6,2 miljonit liitrit ja kohapeal tarbisid 1,3 miljonit liitrit. Turistide poolt kaasaostetud ja kohapeal tarbitud alkoholikogused arvestatakse EKI poolt alkoholi siseturumüügist maha ja ei kajastu Eesti elanike alkoholitarbimise numbrites. Jookidest ostsid turistid kõige enam kaasa või tarbisid kohapeal õlut, kokku 37,2 miljonit liitrit pudelil oleva kangusega. Võrreldes 2013. aastaga suurenes välituristide õlletarbimine ligi 10%. Tarbimiskogustest järgnesid õllele lahjad alkohoolsed joogid, mida välituristid ostsid 24,1 miljonit liitrit (+1,3%). Kangeid alkohoolseid jooke ostsid välituristid 2014. aastal 9,4 miljonit liitrit ja võrreldes eelnenud aastaga jäid kogused samaks. Veinide müük turistidele kasvas aastaga 6,7%, moodustades 5,9 miljonit liitrit. Kuna kange alkoholi osakaal turistide alkoholiostudest vähenes, jäi absoluutalkoholi arvestuses välituristide alkoholi ostud Eestist eelmise aastaga võrreldes praktiliselt samale tasemele (+0,4%).

Tarbimisharjumused

EKI viib igal aastal läbi uuringuid elanike alkoholitarbimise kohta. 2014. aasta uuring näitas, et alkoholi mittetarbijate osakaal jätkab suurenemist. Nii tarvitas Eestis suuremal või vähemal määral alkoholi 79% täiskasvanud elanikest ja 21% elanikest alkoholi ei tarbinud. Elanikest 48% hindas oma alkoholitarvitamist väheseks, 29% mõõdukaks ja 2% jõi enda hinnangul liialt palju.

Alkohoolsetest jookidest kõige laiem tarbijaskond on veinil(vahuveinil), neid tarbis 2014. aastal 56% täiskasvanud alkoholitarbijatest. Õlut tarbis 49%, kanget alkoholi 33% (viina 29%) täiskasvanud alkoholitarbijatest. *Long drinkide* ja siidrite tarbijaid oli alkoholitarbijatest vastavalt 19% ja 16%. Kõige sagedamini tarvitavaks alkohoolseks joogiks on õlu, mida iga päev jõi 6%, paar korda nädalas 14% ja 1–3 korda kuus 29% alkoholitarbijatest. Veine tarbiti kõige enam sagedusega 1–3 korda kuus (48% alkoholitarbijatest), 1–2 korda nädalas jõi veine 7% ja iga päev 1% alkoholitarbijatest. Ka viina ning teisi kangeid alkohole joodi tihemini, 1–3 korda kuus (viina tarbis sellise sagedusega 26% ja teisi kangeid alkohoolseid jooke 30% alkoholitarbijatest). Paar korda nädalas tarbis

viina 3% ja teisi kangeid napse 3% alkoholitarbijatest. Lahjasid alkohoolseid jooke nagu siidrit, *long drinke* ja kokteile joodi tüüpiliselt 1–3 korda kuus (14–16% täiskasvanud alkoholitarbijatest).

Alkoholitarbijate sooline profiil näitab, et naiste osakaal veini ja siidri tarbijatest on veidi suurem kui meestel (vastavalt 59% ja 53% alkoholi tarbinud naistest ning 53% ja 51% meestest). Seevastu kange alkoholi ja õlle tarbijaskonnas domineerivad selgelt mehed (näiteks viina tarbis 42% meestest ja 15% naistest; õlut 69% meestest ja 26% naistest). Vanusegruppidest tarbisid kangeid alkohoolseid jooke kõige sagedamini 39–40 ja 65–74 aastased alkoholitarbijad (38% tarbis vähemalt korra kuus), seevastu viina tarbijate osakaal oli kõrgeim 50–64 aastaste tarbijate hulgas (38%). Õlut ja veine tarbisid kõige enam 30–49 aastased alkoholitarbijad (vastavalt 52% ja 62%), siidrit ja long-drinke 18–29 aastased alkoholitarbijad (vastavalt 32% ja 27%).

Alkohoolsete jookide tarbimine on probleemiks ka alaealiste puhul. Kuigi aastatega on olukord paranenud, oli viimase uuringu kohaselt 15-aastastest õpilastest alkohoolseid jooke proovinud 84% ning vähemalt kord nädalas tarbis neist alkoholi 9%³. Jookidest tarbisid noored enam lahjasid alkohoolseid jooke – 15-aastastest tüdrukutest tarvitas neid vähemalt korra nädalas 86% ja poistest 60%. Vähemalt korra elus oli purjus olnud 46% 15-aastastest õpilastest.

Alkoholi tarbimisega seonduvad negatiivsed tagajärjed ühiskonnale

Alkoholi liigne tarvitamine viib teravate probleemideni nii üksikisiku tasandil kui kogu ühiskonnas. Kontrollimatu alkoholitarbimine on tihti vägivalla ja õnnetuste algpõhjuseks, selle tulemusel kaotavad inimesed tervise ja surevad enneaegselt. Alkoholiga liialdamise tulemusel langevad õpi- ja töövõime. Eestis on alkoholitarbimine endiselt suur ning alkoholist tingitud kahjud on seetõttu ulatuslikud. Kahjude ulatust võimendab tarbimiskultuur, mis soodustab korraga suurte alkoholikoguste tarbimist, samuti on võrreldes näiteks Põhjamaadega Eestis suurem kange alkoholi tarbimine. Kahjuks tarbitakse alkoholi laialt ka noorte hulgas. See kõik mõjutab negatiivselt moel ühiskonda – suureneb kuritegevus ja õnnetuste arv, tõusevad kulud tervishoiule jne.

Üheks ohtlikumaks ja paraku ikka veel laialt levinud seaduserikkumiseks on alkoholijoobes mootorsõiduki juhtimine. Ehkki viimase kümne aastaga on joobes juhtimiste arv üle kahe korra vähenenud, registreeriti politsei poolt alkoholijoobes sõidukijuhtimisi 2014. aastal 6637 korral. Võrreldes 2013. aastaga vähenes avastatud ebakaines olekus tabatud mootorsõidukijuhtide arv 308 võrra (–4%). Ebakainete mootorsõidukijuhtide osalusel toimus 2014. aastal 180 liiklusõnnetust, mis on 9 võrra vähem kui aasta eest (–6%). Koos liiklusõnnetuste arvu langusega vähenenesid ka rasked tagajärjed – nii langes hukkunute arv 26-lt 2013. aastal 15-ni 2014. aastal (–42%) ja vigastatute arv 363-lt 2013. aastal 239-ni 2014. aastal (–9%). Joobes juhtimisega seotud õnnetused moodustasid 2014. aastal 13% kõikidest liiklusõnnetustest (2013. aastal 14%) ning neis hukkus 19% kõigist liiklusõnnetustes hukkunutest (2013. aastal 28%) ja vigastada sai 14% kõigist liiklusõnnetustes vigastatutest (2013. aastal 15%).

Paljude tule- ja veeõnnetuste, kukkumiste ning alajahtumiste põhjuseks on olnud ohvrile joobes olek. 2014. aastal hukkus tuleõnnetustes kokku 49 inimest, neist 33 isikul (67%) tuvastati joove. Aasta jooksul uppunud 62 isikust oli õnnetuse ajal ebakaines olekus 35 (56%). Seejuures on iseloomulik, et vee- ja tuleõnnetustes hukkunutest oli suur osa just raskes joobes (tuleõnnetustes hukkunutest 35% ja uppunutest 26%). Kukkumise tagajärjel surma saanud inimestest oli alkoholijoobes 34%, alajahtumise kätte surnud inimestest oli eelnevalt alkoholi tarbinud 51%.

³ Eesti kooliõpilaste tervisekäitumise uuring 2013/2014 äa. Tervise Arengu Instituut 2015.

Alkoholiga seotud registreeritud kuritegude arv kasvas 2014. aastal 86 juhtumini (+12%). Kasvu mõjutas kõige enam sagenenud alaealiste alkoholi tarvitamisele kallutamise juhtumid (2014. aastal 37 juhtumit, 2013. aastal 25 juhtumit). Samas alkoholi ebaseadusliku tootmisega seotud intsidentide ning alkoholi käitlemise korra rikkumiste arv ei muutunud. Alkoholiseaduse rikkumisi tuvastati 2014. aastal kokku 5984 korral. Peamisteks rikkumisteks olid alkohoolsete jookide tarbimine alaealiste poolt ja alkoholitarbimine avalikus kohas⁴.

Alkoholi liigtarbimisest põhjustatud haiguste tõttu pöördus 2014. aastal eri- või perearsti poole 9727 inimest, ehk 3% vähem kui 2013. aastal. Kõige rohkem diagnoositi haigetel alkoholipsühhoosi (3474 patsiendil), samas on alkoholipsühhoosi juhtumite arv viimastel aastatel järjest vähenenud ja 2014. aastal vähenes see ligi 20% (2013. aastal oli 4318 juhtumit ja 2012. aastal 4708 juhtumit). Muudest alkoholiga seotud haigustest pöörduti arsti poole tihedamini veel alkoholi sõltuvushäiretega (1619 patsienti) ja maksa alkoholitõve tõttu (1014 patsienti), kuid ka nende haiguste tõttu abi vajanud isikute arv aastaga kahanes (vastavalt –8% ja –21%). Seevastu kolmanda enamlevinud alkoholi liigtarbimisest tuleneva tagajärje – alkoholi toksilise toimega – arstide poole pöördumise arv suurenes aasta jooksul 26% (2014. aastal 1062 patsienti, 2013. aastal 845 patsienti). Alkoholiga seotud haiguste ravikulud (ilma tasuliste visiitideta) moodustasid 2014. aastal 2,9 miljonit eurot (2013. aastal 2,7 miljonit eurot).

Kõige rohkem alkoholi liigtarvitamisest tulenenud surmajuhtumitest on põhjustatud maksa alkoholitõvest, mille tagajärjel kaotas 2014. aastal elu 185 inimest. Kahjuks on suremus maksa alkoholitõve tagajärjel viimasel paaril aastal jälle suurenenud (2013. aastal oli 173, 2012. aastal 151 surmajuhtumit). Võrreldes naistega on meeste suremus maksa alkoholitõve tagajärjel üle kolme korra kõrgem – kui 2014. aastal suri 100 000 elaniku kohta sellesse haigusse 7 naist, siis mehi 22. Järgmiseks sagedasemaks alkoholi liigtarvitamisest tulenevaks surmapõhjustajaks on alkoholimürgistus, millesse suri 2014. aastal 123 inimest (2013. aastal 110 inimest). Ja kuigi mehi sureb ka alkoholimürgistuse tagajärjel enam kui naisi (2014. aastal 90 meest ja 33 naist), suurenes selle diagnoosiga surnud naiste arv aastaga enam (+38%, meestel +5%). Kolmandaks alkoholi liigtarvitamisest tingitud surmapõhjustajaks oli alkohoolne kardiomüopaatia, millesse suri 2014. aastal 69 inimest. Alkohoolne kardiomüopaatia on selgelt rohkem meeste surmapõhjustajaks, mille tagajärjel suri mehi üle seitsme korra enam kui naisi. Kokkuvõttes alkoholi liigtarvitamisest tulenenud surmajuhtumite koguarv naistel vähenes (–2%) ja meestel suurenes (+6%). Kokku suri 2014. aastal alkoholi liigtarvitamise tagajärjel inimesi rohkem kui 2013. aastal (vastavalt 462 ja 443 inimest).

Elanike suhtumine alkoholipoliitikasse

Elanike hinnangul on kõige tõsisem alkoholiga seotud probleem ebakaines olekus sõidukijuhtimine. Küsitluse tulemusel pidas seda tõsiseks või väga tõsiseks probleemiks 92% inimestest. 87% elanikest hindas tõsiseks- või väga tõsiseks alkoholist põhjustatud terviseprobleeme ning 86% laste ja noorte alkoholi tarbimist. Suure probleemina nähakse ka alkoholist tulenevat vägivalda – nii pidas kodust vägivalda tõsiseks või väga tõsiseks probleemiks 84% ja isikuvastaseid kuritegusid 81% elanikest.

Suurem osa elanikest pooldab alkoholipoliitika riiklikku reguleerimist – 85% küsitlusele vastajatest eelistaks kas rangemaid või kergemaid piiranguid. Nii nagu eelnenud aastalgi, pidasid 2014. aastal pooled küsitletutest (50%) vajalikuks rangemat riiklikku alkoholipoliitikat (2013. aastal 51%). Ranget alkoholipoliitikat pooldasid keskmisest rohkem mitte-eestlased (53%), naised (56%),

⁴ Alates 2015. aastast kvalifitseeriti alkoholitarbimine avalikus kohas ümber avalikus kohas käitumise nõuete üldrikkumiseks.

keskharidusega elanikud (52%) ja vanemad inimesed (63% elanikest vanusegrupist 65–74). Alkoholitarbimise vähendamise poolt olevatest vastajatest pidas 90% kõige olulisemaks alkoholitarbimist piiravaks meetmeks inimeste enda suhtumise muutumist joomisse. Küsitluses väljapakutud meetmetest leiti, et alkoholitarbimise vähendamiseks on väga oluline laiendada noorte vaba aja veetmise võimalusi ja suurendada järelevalvet alkoholi müügiga seotud õigusrikkumiste üle (83% vastajatest pidas neid meetmeid kindlasti vajalikuks). Suuremat toetust leidsid veel sellised abinõud nagu alkoholireklaami piiramine (81%) ja alkoholi joobes õigusrikkumisi toime pannud isikute rangem karistamine (80%).

Üheks juba praktikasse jõudnud meetmeks on isikuttõendava dokumendi küsimine kuni 30-aastastel alkoholiostjatelt. Aastaga muutus elanike suhtumine isikuttõendava dokumendi küsimise suhtes veelgi selgemaks ja seda pidas vajalikuks varasemast rohkem elanikke (78%, 2013. a 73%). Kohustuslik peaks dokumendi küsimine olema 48% ja vabatahtlik 30% inimeste arvates. Tallinna linn on esimese kohaliku omavalitsusena asunud karmistama alkoholi müügikorda, keelates kange alkoholi müügi lasteasutuste lähedal, väikekauplustes ja kütusetanklates⁵. Müügikeeld väikekauplustes sai elanikelt vastandlikke hinnanguid – 45% oli selle vastu ja 32% toetas. Küsitluse tulemusel toetasid elanikud väga selgelt alkohoolsete jookide müügikeeldu spordivõistlustel (91% keelaks müügi) ja tanklates (73%) .

Alkohol on Eestis lihtsalt kättesaadav. Küsitluse järgi oli 2014. aastal 86% vastanutest võimalik hankida alkoholi oma elukoha lähiümbrusest ja aastate jooksul pole olukord muutunud. Elanikest vaid 2% on sunnitud kulutama üle poole tunni, et jõuda lähimasse alkoholi müügikohta. Kõige tihedamalt paiknevad alkoholipoed suuremates linnades, näiteks iga 10 km² kohta töötab Pärnus 42, Tallinnas 41, Tartus 36 kauplust jne⁶. Maakondades ei paikne alkoholi müüvad kauplused nii tihedalt kui linnas – kõige hõredamalt on joogikauplusi Hiiumaal, Läänemaal ja Järvemaal, kus üks kauplus töötab vastavalt 49 km², 36 km² ja 32 km² kohta. Elanike arvuga võrreldes on alkoholi müügilubasid omavaid kauplusi kõige enam registreeritud Saaremaal (3,7 jaemüüjat 1000 elaniku kohta), Võrumaal (3,1) ja Valgemaal (3,1), kõige vähem aga Harjumaal ja Tartumaal (kummaski 1,6 jaemüüjat 1000 elaniku kohta). Alkoholi müüvaid tootlustusasutusi on 1000 elaniku kohta kõige enam Hiiumaal (5,7), Läänemaal (4,3) ja Saaremaal (4,0), kõige vähem aga Raplamaal (1,5) ning Põlvemaal (1,7) ning Jõgeva- ja Viljandimaal (1,8). Alkoholi müügi registreerinud ettevõtete arv on Eestis viimase aasta jooksul tunduvalt suurenenud – kui 2015. aasta maikuus oli registris 6664 ettevõtet, siis aasta varem oli neid registreeritud 6112 ettevõtet (+9%). Enim on registris kasvanud alkoholi hulgimüüjate arv +17,7%, registreeritud tootlustusasutuste arv on kasvanud +12,3% ja jaemüügi ettevõtete arv +3,7%.

⁵ Alates 1.07.2015 on Tallinnas kange alkohoolse joogi (etanoolisisaldusega üle 22 mahuprotsendi) müük lubatud kauplustes, mille üldpind on vähemalt 150 m² ja keelatud lähemal kui 50 meetri kaugusel lasteasutuse peasissepääsust ning tanklakauplustes või tankla lähedal asuvast kauplusest, mille sissepääs asub vähem kui 15 meetri kaugusel lähimast tankurist.

⁶ Siin ja edaspidi on alkoholi müüvate kaupluste arv saadud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi hallatavast Majandustegevuse registrist.

Alcohol market, consumption and harms in Estonia

Production and foreign trade

Beer accounts for the largest proportion of the Estonian alcohol production, it was produced 161 million litres (72% from total alcohol produced). Light alcohol production was 39 million litres (18%) and strong alcoholic beverages were produced 21 million litres, which accounted 10% of the total Estonian alcohol production⁷. Light mixed spirit-based beverages were produced most among light alcoholic beverages (41%), vodka accounted for the largest share (71%) among strong alcoholic beverages. Although the share of strong beer among total beer production is small, the production of it almost doubled during the year and accounted for 18% of the total beer production volume in 2014 (in 2013 it was still 11%). Production volume of all beverage categories increased in 2014 compared to the previous year – strong alcohol production grew by 18%, beer production by 9% and light alcohol production by 3%. Total production of alcoholic beverages in Estonia in 2014 was 222 million litres, which is 9% more than a year ago.

Strong alcoholic beverages provided the largest share of the total alcohol exports in value terms, however the exports turnover decreased by 10%. Therefore their share of export turnover decreased until 70%, accounting for 141,0 million euros (in 2013, 73% and 156 million euros). Beer exports turnover with volume 29,9 million euros was the second largest after strong alcohol, it was approximately the same as a year before (+2%). Turnover (in value) of exported light alcoholic beverages of 14,8 million euros remained essentially unchanged (–0,7%), while grape wine exports turnover increased to 15,0 million euros or by 14%. Re-exports accounted for a significant proportion of strong alcoholic beverages exports and all grape wine exports. In terms of volume, 60,1 million litres of beer, 26,0 million litres of strong alcoholic beverages and 3,9 million litres of grape wines were exported from Estonia in 2014. Volume exports of alcoholic beverages in terms of pure alcohol increased up to 14,7 million litres or +22%. Strong alcohol accounted for the largest share of Estonian absolute alcohol exports (67%). Exports of strong alcoholic beverages produced in Estonia increased by 41% during the year and formed 22% of the total exports of strong alcoholic beverages (the rest 78% were transit operations). The production share of Estonian companies from the light alcoholic beverages exports were estimated to reach 63%.

In 2014, the import turnover of alcoholic beverages was 280,8 million euros and it decreased a little compared to 2013 (–1,9%). Strong alcoholic beverages held the largest share (61%) of imports in

⁷ The concepts of alcoholic beverages used in the Yearbook are based on those defined in § 2 of the Alcohol Act, and in §12 of the Alcohol, Tobacco, Fuel and Electricity Excise Tax Act. In short:

Alcoholic beverage is a beer with alc/vol over 0,5% and any other drinks intended for consumption with alc/vol over 1,2%.

Beer is a fermented alcoholic beverage brewed from malt or malt and other non-malted ingredients, hops, water and yeast, which could be pasteurised.

Wine is an alcoholic beverage produced only of grape juice by fermentation with alc/vol over 1,2% up to 15% (included).

Fermented beverage is an alcoholic beverage with alc/vol over 1,2% up to 10% (included) that is not beer or wine.

Intermediate product is an alcoholic beverage that has not been mentioned above with alc/vol over 1,2% up to 22% (included).

Strong alcoholic beverage is an alcoholic beverage with alc/vol over 22%.

Light alcoholic beverage is an alcoholic beverage with alc/vol up to 22% (included).

Rectified ethyl alcohol or ethanol is an alcoholic beverage with alc/vol over 80%.

monetary value followed by grape wines (22%), while the imports turnover of strong alcoholic beverages decreased (−0,8%) and grape wines turnover increased (+3,4%). Also in terms of quantity, strong alcoholic beverages were imported the most to the country (a total of 34,3 million litres) and strong alcohol import volumes increased by +20% during the year. The second largest import article was beer with 30,5 million litres, which was −22% less compared to the year 2013. In addition to the strong alcohol imports also ethyl alcohol imports was increased (+28%), light alcohol import volumes decreased (−13,8%) as did the imports volumes of grape wines and Vermouth (−2,5%).

Retail prices

Despite the fact that the prices of goods and services virtually remained unchanged in 2014 (general consumer price index decreased −0,1%), the prices of alcoholic beverages increased by +3,2%. Compared to the net salaries (+5,5%), the increase in the price of alcohol remained lower which means that alcohol became more accessible during the year. Although cheapenings could occur in certain beverages, the prices generally increased in all beverages categories. Among the strong alcohol of Estonian origin, the price of gin increased the most (+6,9%), liquors price rose an average 2,4% and vodka became 1,6% more expensive (a year before the prices increased accordingly +4,7%, +5,1% and +6,5%). At the same time the average price of domestic beer increased by 2,1%, cider by +4,6%, grape and berry wines by +10,2% (in 2013, accordingly 0%, +0,4% and +10,2%).

Price survey conducted in Tallinn stores at the end of 2014 revealed that the cheapest absolute alcohol beverages were strong beers sold in 2-liter plastic bottles. So the cheapest 7% alc/vol beer sold in 2-liter bottle cost 1,89 euros which makes 10 ml absolute alcohol price 0,14 euros. A relatively inexpensive way to obtain absolute alcohol could also be bying 3-liter wine packs (starting from 0,20 euros for 10 ml). The cheapest 10 ml absolute alcohol in vodka cost 0,24 euros.

Alcohol excise duty and its share in state budget

In 2014, 220 million euros alcohol excise tax revenues were submitted to the state budget which is +5% more than in 2013. The growth rate of excise tax revenues somewhat decreased in 2014 compared to the year before (in 2013 there was 7% increase; in 2012 +9%). Collection of alcohol excise taxes has been particularly affected by increase of the tax rates and to a lesser extent by growth in sales volumes. Alcohol excise duties have been raised in Estonia since 2012 (5% per year) and this year the excise rates increase even faster which on the one hand should raise tax revenues but on the other hand limit consumption and sales volumes accordingly⁸. The main part of the alcohol excise revenues is received from strong alcoholic beverages (66%), beer contribution to excise revenues is 20%, wines 8% and fermented beverages 6%. In 2014, alcohol excise revenues share to the Estonian total tax revenues accounted for 3,3%.

⁸ Alcohol excise duties increased by 15% in 2015 and are increasing the same amount in 2016. In the following years (until 2020) the excise rates increase by 10% per year.

Alcohol sales and consumption

A total of 216 million litres of alcoholic beverages were sold in Estonia in 2014. Sales of grape wines, vermouth and strong alcohol increased during the year (+2,5% and +2,2% accordingly). Sales of light alcoholic beverages decreased (–2,9%), but this was due to the significant reduction in sales of mixed light drinks, at the same time the sales of ciders, fruit and berry wines increased. Beer sales remained stable compared to the previous year.

Alcohol consumption of Estonian inhabitants has decreased since the year 2012. In 2014, the legal sales of alcoholic beverages per adult person (15 years and older) was 11,7 litres in absolute alcohol and thereby the consumption of alcohol dropped by –1,4%. In annual comparison, the consumption of strong alcohol and grape wines increased a little (+1,3% and +1,9% respectively), the consumption of light alcoholic beverages and beer decreased (–6,7% and –3,4% respectively). Thereby the consumption of vodka from strong alcoholic beverages decreased by 3,5%.

Illegal alcohol

The share of illegal alcohol consumers has diminished since 2011 and according to the 2014 survey, only 3% of alcohol consumers bought illegal alcohol (in 2013, 4% of alcohol consumers bought illegal alcohol). Favorable economic situation, improved employment and real wages growth, also raise in population awareness and state's activity in controlling illegal cross-border trade have contributed to the growing legal alcohol preference. The main argument for the purchase of illegal alcohol is its lower price compared to the legal alcohol. Almost 80% of illegal alcohol buyers considered lower price very important, but the reliability of the seller was also pointed out (78% of illegal alcohol consumers considered it very important). From the reasons for legal alcohol preference there is a growing opposition to the illegal alcohol consumption in principle, also the majority of legal alcohol consumers found that illegal alcohol might constitute a health risk and its quality is not sufficient.

The most preferred illegal alcohol has generally been vodka. In recent years the share of illegal alcohol buyers has been declining steadily but buying home made spirits has increased. A total of 1,4 million liters of illegal alcohol was consumed in Estonia in 2014 and it accounted for 17–21% of the vodka consumed by inhabitants.

Due to the illegal alcohol trade the state loses annually tax revenues in the form of alcohol excise duties and value added taxes. If consumers would have bought legal alcohol instead of illegally sold alcohol, the state budget would have received 11,8 million euros more taxes in 2014. However, due to the illicit alcohol trade the potentially never collected taxes decreased significantly compared to the previous year (in 2013, an estimated 13,4 million euros remained uncollected).

Purchases and consumption by tourists

According to the estimates made by EKI, foreign tourists consumed locally 7,5 million liters of alcoholic beverages in pure alcohol. Foreign tourists purchased 6,21 million liters of alcohol from Estonia and consumed 1,3 million liters locally in pure alcohol. Quantities of alcohol bought and consumed locally by tourists in absolute alcohol amounted to 6,8 liters per adult person (15 years and older) and this is already deducted from the Estonian domestic sales volume, so it is not reflected in the alcohol consumption figures of Estonian inhabitants. Beer was bought or consumed

locally by tourists the most, in total 37,2 million liters with strength marked on bottles. Compared to the year 2013, the quantity of beer consumed by tourists increased almost 10%. Beer was followed by light alcoholic beverages which tourists bought 24,1 million liters (+1,3%). Tourists bought 9,4 million liters of strong alcoholic beverages in 2014 and this remained the same compared to the previous year. Wine sales to tourists grew by +6,7% during the year forming 5,9 million liters. In terms of pure alcohol, the alcohol consumption of tourists in Estonia remained virtually the same (+0,4%) because the share of strong alcohol from alcohol purchases decreased.

Consumer habits

Every year EKI conducts surveys on inhabitant's alcohol consumption. Year 2014 survey showed that the share of alcohol consumers continues to decline. Thus 79% of adult population consumed alcohol to a greater or lesser degree and 21% consumed no alcohol. Since 2011, the share of inhabitants consuming alcohol has been declining year after year, for example 87% of adult population consumed alcoholic beverages in 2011. Compared to the year 2013, the share of alcohol consumers has declined by –3% points (in 2013, 82% consumed alcohol). 48% of inhabitants estimated their alcohol consumption to be small, 29% moderate and 2% drank a lot according to their own assessments. Compared to the last year, the proportion of moderate drinkers has slightly increased (by +2% points) and the share of consumers who drink little has decreased (by –4% points). However, at the same time also the share of heavy drinkers has decreased.

Wines and sparkling wines were the most popular alcoholic beverages, 56% of adult alcohol consumers consumed them in 2014. 49% of adult alcohol drinkers consumed beer, 33% consumed strong alcohol (29% vodka). *Long drink* and cider consumers accounted for 19% and 16% of alcohol consumers. The most frequently consumed alcoholic beverage is beer, which 6% of alcohol consumers drink every day, 14% twice a week and 29% 1–3 times a month. Wines are most frequently drunk 1–3 times a month – 48% of alcohol consumers, 7% of alcohol consumers drink wine 1–2 times a week and 1% every day. Also vodka and other strong alcohol are typically consumed 1–3 times a month (26% of alcohol consumers drank vodka and 30% other strong alcoholic beverages with such frequency). 3% of alcohol consumers drank vodka twice a week and also 3% drank twice a week other strong spirits. Light alcoholic beverages like ciders, *long drinks* and cocktails are typically consumed 1–3 times a month (14–16% of adult alcohol consumers).

Gender profile of alcohol consumers revealed that the share of women is slightly higher among wine and cider drinkers than that of men (accordingly, 59% and 53% of women alcohol consumers, 53% and 51% of male alcohol consumers). However, men clearly dominate among strong alcohol, beer and *long drink* consumers. Strong alcoholic beverages were more consumed by the 39–40 years old and 65–74 years old alcohol consumers (38% drank at least once a month), the share of vodka consumers was the highest in age group of 50–64 years (38%). Beer and wines were consumed most by the 30–49 years old alcohol consumers (52% and 62% respectively), ciders and *long-drinks* by 18–29 years old alcohol consumers (32% and 27% respectively).

Consumption of alcoholic beverages is a problem also in case of minors. Although the situation has improved over the years, the results of the latest survey showed that 84% of the 15 years old students have tried alcoholic beverages and 9% of them consumed alcohol at least once a week⁹. Young people prefer to consume light alcoholic beverages – 86% of 15 years old girls and 60% of 15 years old boys drank them at least once a week. 46% of 15 years old students have been drunk at least once in their lives.

⁹ Health Behavior in School-Aged Children (HBSC) 2013/2014. National Institute for Health Development 2015.

Negative consequences to the society related to alcohol consumption

Excessive alcohol consumption leads to severe problems both at individual level and across society. Uncontrolled consumption of alcohol is often the root cause of violence and accidents, as a result, people are losing their health and die earlier, also the ability to learn and perform falls. The consumption of alcohol in Estonia is still large and alcohol-related damages thus so extensive. The culture of consumption which promotes the intake of large amounts of alcohol, amplifies the extent of damage. Also the consumption of strong alcohol is higher in Estonia compared to the Nordic countries for example. Unfortunately, the alcohol is widely consumed among youngsters. It all affects the society in a negative way – crime and the number of accidents are increasing, health care costs are rising etc.

One of the more dangerous and unfortunately still widespread violation is driving a motor vehicle while intoxicated. Although the number of drunk-driving accidents has decreased by more than two times in the last ten years, 6637 such incidents were registered by police in 2014. In comparison with 2013, the number of drunken drivers has decreased by 4%. In 2014, 180 traffic accidents took place with the participation of drunken drivers, which is 9 accidents less than a year ago. Along with the decline in the number of traffic accidents also heavy consequences were reduced - thus the number of deaths fell by –42% (from 26 in 2013 to 15 in 2014) and the number of injured decreased by –9% (from 363 in 2013 to 239 in 2014). Accidents related to drunken drivers accounted for 13% of all traffic accidents in 2014 (14% in 2013). 19% of all persons killed in traffic accidents (28% in 2013) and 14% of all persons injured in traffic accidents (15% in 2013) involved drunken drivers.

The cause of many fire and water accidents, falls and hypothermia has been intoxication of victims. In 2014, a total of 49 persons died in fire accidents, 33 of them (67%) were identified intoxication. During the year, from total 62 drowned persons 35 were intoxicated (56%). It is characteristic that a large proportion of persons killed in water or fire accidents were severely intoxicated (35% in fire accidents and 26% from drowned). 34% of persons who died as a result of falling were under the influence of alcohol and from persons who died due to hypothermia 51% had previously consumed alcohol.

Alcohol-related crime increased in 2014 because of more frequent cases of inducing juveniles to alcohol consumption (37 registered cases in 2014, 25 registered cases in 2013). However, the illegal production of alcohol and the number of violations of alcohol handling procedures did not change. In 2014, 5984 violations of Alcohol Act were found. Majority of violations concerned alcohol consumption by juveniles and consuming alcohol in public places¹⁰.

In 2014, a total of 9727 persons consulted specialist doctors and family doctors with a disease caused by alcohol abuse, which is 3% less than in 2013. Alcohol-related psychosis was diagnosed the most (3474 patients), at the same time the number of alcohol-related psychosis has been declining steadily in recent years (4318 cases in 2013 and 4708 cases in 2012). From other alcohol-related diseases, medical doctors were approached more often due to alcohol dependence (1619 patients) and alcoholic liver disease (1014 patients), but the number of persons requiring help due to these diseases decreased during the year. Conversely, visits to the medical doctors with the third most common consequence of excessive alcohol consumption – with the toxic effects of alcohol – increased by 26% within a year (1062 patients in 2014, 845 patients in 2013). Treatment costs of

¹⁰ From 2015, the consumption of alcohol in public places was re-classified as general violation of behavior requirements in public places.

alcohol-related diseases (without priced visits) accounted for 2,9 million euros in 2014 (2,7 million euros in 2013).

The most frequent cause of death due to excessive use of alcohol is alcoholic liver disease, a result of which 185 persons lost their lives in 2014. Unfortunately, the mortality rate as a result of alcoholic liver disease has increased again over the last few years (173 cases in 2013, 151 cases in 2012). Men have died three times more frequently as a result of alcoholic liver disease than women – 7 women and 22 men died of this disease from 100 000 inhabitants. The next biggest cause of death as a result of excessive use of alcohol is alcohol intoxication, due to which 123 persons died in 2014 (110 persons in 2013). Although men die as a result of alcohol intoxication more than women (90 men and 33 women in 2014), the number of women died with this diagnosis increased more during the year (+38%, men +5%). The third most frequent cause of death due to excessive use of alcohol was alcoholic cardiomyopathy, into which 69 persons died. Alcoholic cardiomyopathy is clearly more common cause of death for men compared to women, men's mortality rate is more than seven times higher. To sum up, the total number of deaths resulted from alcohol abuse decreased in case of women (–2%) and increased in case of men (+6%). In total, more persons died due to excessive use of alcohol in 2014 compared to 2013 (462 and 443 persons respectively).

Inhabitants attitudes toward alcohol policy

According to the inhabitants estimations the most serious problem resulting from alcohol is driving under the intoxication of alcohol. 92% of survey respondents considered this problem serious or very serious. 87% of inhabitants evaluated alcohol-related health problems as serious or very serious and 86% of inhabitants considered serious or very serious the alcohol consumption by children and youth. Alcohol-related violence is also perceived to be a big problem – so 84% of inhabitants considered home violence and 81% of inhabitants considered criminal assault as a serious or very serious problem. Problems related to the illegal alcohol trade were perceived less negative, only less than half of respondents (44%) saw this as a serious or very serious problem.

Majority of inhabitants prefer alcohol policy regulated by the state – 85% of survey respondents would favour either more strict or less severe restrictions. In 2014, as in the previous year, half of survey respondents considered more strict restrictions necessary (50%, 51% in 2013), but at the same time the share of inhabitants preferring less severe alcohol restrictions has increased slightly (35% in 2014, 33% in 2013). Strict alcohol policy was more favoured by Non-Estonians (53%), women (56%), people with secondary education (52%) and older people (63% of 65–74 years age group). 90% of respondents who favoured reduction in the consumption of alcohol considered most important to change people's own attitudes towards drinking. From proposed measures in the survey to reduce the consumption of alcohol, expansion of leisure activities for youth and increasing surveillance of alcohol sales-related offences were considered the most appropriate (83% of respondents considered these measures definitely necessary). Greater support was shown to the idea of restricting alcohol advertising (81%) and punishing more severely the persons who commit offences while intoxicated (80%).

One already implemented measure is asking for an identity document from persons purchasing alcohol under the age of 30. During the year, the inhabitants position towards asking for an identity document became even clearer and more inhabitants considered it necessary – 78% (73% in 2013), 48% of respondents shared the opinion that it should be mandatory and 30% chose the voluntary

option. Tallinn is the first local municipality in Estonia which started to tighten up alcohol sales by prohibiting the sales of strong alcohol near childcare institutions and schools, in small stores and gas stations¹¹. Inhabitants gave contrary assessments to the alcohol sales prohibition in small stores: 45% of respondents were against it and 32% supported. According to the survey results, the inhabitants clearly supported the prohibition of alcohol sales at sports events (91% of respondents would prohibit sales) and in gas stations (73% would prohibit sales).

Alcohol is easily accessible in Estonia. According to the survey, 86% of respondents were able to obtain alcohol in the vicinity of their place of residence in 2014 and this situation has not changed over the years. Only 2% of inhabitants have forced to spend more than half an hour to reach the nearest alcohol sales point. Retail stores selling alcohol are located most densely in major cities, for example there are 42 retail stores for every 10 km² in Pärnu, 41 in Tallinn, 36 in Tartu etc¹². Retail shops selling alcohol in counties are not located so densely as in the cities – they are located most sparsely in Hiiu, Lääne and Järva counties, where there is one retail shop for 49 km², 36 km² and 32 km². The number of retail shops having alcohol sales permits per capita is the highest in Saare, Võru and Valga counties (respectively 3,7, 3,1 and 3,1 retail sellers per 1000 inhabitant) but the lowest in Harju and Tartu counties (1,6 retail sellers per 1000 inhabitant). The number of caterings selling alcohol per 1000 inhabitant was the highest in Hiiu (5,7), Lääne (4,3) and Saare counties (4,0) and the lowest in Rapla (1,5), Põlva (1,7), Jõgeva and Viljandi counties (both 1,8). In Estonia, the number of enterprises having alcohol sales permits has increased considerably within the year – if in May 2015, 6664 enterprises had alcohol sales permits in Estonia, then a year before the number was 6112 enterprises (+9%). The number of wholesalers having alcohol sales permits has grown the most – by +17,7%, the number of caterings having alcohol sales permits has increased by +12,3% and the number of retail sellers having alcohol sales permits by +3,7%.

¹¹ Starting from 1.07.2015, the sales of strong alcohol (with ethanol content more than 22 alc/vol) is allowed in shops in Tallinn with total area at least 150 m² and prohibited if the main entrance of child care institution is closer than 50 meters and in gas station shops or in shops nearby when their entrance is closer than 15 meters from the nearest gas station.

¹² Here and hereafter, the number of retail shops selling alcohol has been taken from Business Register administered by the Ministry of Economic Affairs and Communications.

1. Alkoholi turg

Alcohol market

1.1. Tootmine

Production

Tabel 1. **Alkoholsete jookide tootmine 2003–2014**
Production of alcoholic beverages 2003–2014
 miljon liitrit - *million litres*

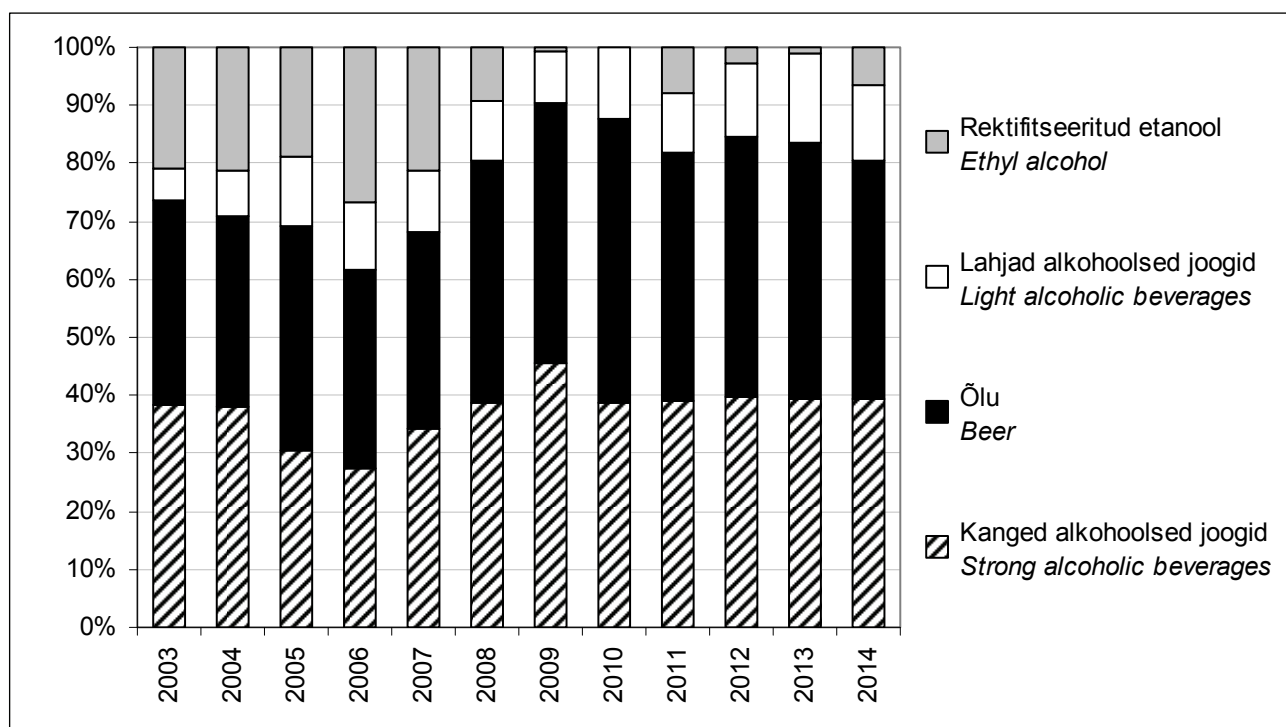
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Kanged alkohoolsed joogid	16,6	18,7	15,7	16,6	20,9	17,3	18,2	14,2	17,2	18,1	18,0	21,3	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	14,2	15,3	12,4	13,5	16,6	14,0	15,1	11,1	12,6	13,3	12,8	15,1	<i>vodka</i>
liköör	1,5	2,5	2,6	2,8	3,1	2,7	2,3	2,3	2,9	3,0	2,9	3,0	<i>liqueur</i>
muud	0,9	0,9	0,7	0,3	0,8	0,6	0,8	0,9	1,7	1,8	2,3	3,2	<i>other</i>
Õlu*	103,7	109,7	135,2	141,8	141,3	127,5	122,2	129,6	135,6	146,0	147,3	160,8	<i>Beer*</i>
lahja õlu	70,5	76,8	96,0	106,5	108,8	100,8	95,3	114,0	122,0	131,4	132,6	131,9	<i>light beer</i>
kange õlu	33,2	32,9	39,2	35,3	32,5	26,7	26,9	15,6	13,6	14,6	14,7	28,9	<i>strong beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	13,5	20,8	32,5	41,5	40,2	28,9	20,7	24,3	24,2	31,9	38,0	39,4	<i>Light alcoholic beverages</i>
lahjad segujoogid	5,1	9,2	14,0	18,0	22,0	14,5	10,4	11,4	10,7	12,4	16,8	16,2	<i>mixed beverages with low alcohol</i>
siider	5,6	5,9	9,3	15,2	12,8	10,1	6,5	6,2	6,5	9,9	10,6	13,6	<i>cider</i>
puuvilja- ja marjaveinid	2,8	5,7	9,2	8,3	5,4	4,3	3,8	6,7	7,0	9,6	10,6	9,6	<i>fruit and berry wines</i>
Rektifitseeritud etanool	3,5	4,0	3,7	6,1	4,9	1,6	0,1	0,0	1,3	0,5	0,2	1,3	<i>Ethyl alcohol</i>

* Lahja õlu ≤6%, kange õlu >6%
Light beer ≤6%, strong beer >6%

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunkturiinstituut; Statistikaamet

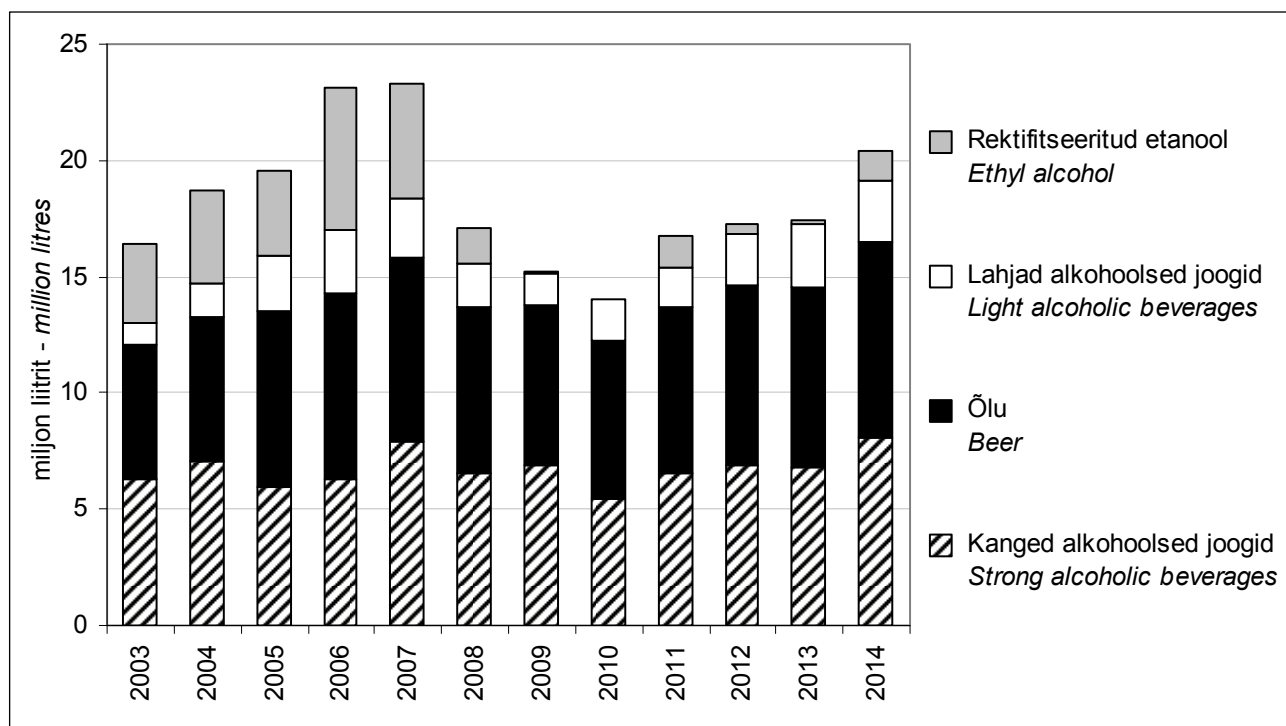
Sources: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia*

Joonis 1. **Erinevate alkoholsete jookide osakaal tootmises 2003–2014, 100% alkohol**
Share of different alcoholic beverages in production 2003–2014, in 100% alcohol

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut; Statistikaamet
 Sources: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia*

Joonis 2. **Alkoholsete jookide tootmine 2003–2014, 100% alkohol**
Production of alcoholic beverages in 2003–2014, in 100% alcohol

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut; Statistikaamet
 Sources: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia*

1.2. Väliskaubandus

Foreign trade

Tabel 2. **Alkoholsete jookide ekspordikäive 2003–2014***

*Export turnover of alcoholic beverages 2003–2014**

miljon € - million €

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	8,74	23,16	13,99	12,56	130,47	116,89	60,44	80,78	108,94	145,50	156,10	141,00	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	6,32	8,08	8,40	7,84	9,59	10,01	13,28	20,63	23,63	31,53	29,30	29,90	Beer
Viinamarjavein	0,02	1,71	3,89	3,34	14,60	14,36	13,69	14,81	15,34	13,62	13,15	15,00	Wine
Vermut	0,00	0,08	0,07	0,08	0,12	0,12	0,19	0,22	0,28	0,19	0,25	0,19	Vermouth
Lahjad alkohoolsed joogid	1,37	2,58	6,19	8,45	10,55	9,08	8,28	9,05	14,81	13,69	14,90	14,80	Light alcoholic beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	1,07	1,19	0,93	2,24	1,50	0,80	0,00	0,01	0,67	0,34	0,07	0,26	Ethyl alcohol ≥80%

* Enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhieksporti, ehk mahtusid ilma reeksportida
The data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunkturiinstituut; Statistikaamet; Eurostat

Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia; Eurostat

Tabel 3. **Alkoholsete jookide koguseline eksport 2003–2014***

*Export volume of alcoholic beverages 2003–2014**

miljon liitrit - million litres

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	5,1	5,5	4,1	3,5	15,7	15,8	11,8	13,6	17,2	21,0	21,1	26,0	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	23,5	26,9	23,1	21,0	24,3	20,7	26,2	44,8	48,0	55,3	49,5	60,1	Beer
Viinamarjavein	0,0	0,5	1,3	1,4	4,5	3,5	4,0	4,7	5,2	4,3	3,8	3,9	Wine
Vermut	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	1,4	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	Vermouth
Lahjad alkohoolsed joogid	2,4	6,6	16,5	18,9	21,0	13,6	10,5	13,6	18,0	17,2	16,1	16,7	Light alcoholic beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	1,6	1,9	1,6	3,5	1,8	0,9	0,0	0,0	0,7	0,2	0,1	0,2	Ethyl alcohol ≥80%

* Enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhieksporti, ehk mahtusid ilma reeksportida
The data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunkturiinstituut; Statistikaamet; Eurostat

Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia; Eurostat

Tabel 4. Alkohoolsete jookide impordikäive 2003–2014*
*Import turnover of alcoholic beverages 2003–2014**
 miljon € - million €

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	11,22	24,32	39,44	34,43	148,61	142,30	68,30	97,79	130,02	171,80	172,40	171,10	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	6,71	12,49	7,30	7,23	9,66	10,37	11,87	16,92	20,64	24,97	23,50	20,20	Beer
Viinamarjavein	14,70	21,32	26,87	28,15	39,75	47,2	39,99	46,39	52,81	56,60	61,00	63,10	Wine
Vermut	0,67	0,98	1,00	1,27	1,36	1,36	0,96	1,22	1,19	1,22	1,50	1,47	Vermouth
Lahjad alkohoolsed joogid	7,66	13,39	15,51	16,96	18,62	20,39	18,41	20,23	30,90	24,35	24,90	21,40	Light alcoholic beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	3,36	2,95	1,78	1,76	2,69	2,77	2,81	2,16	1,96	2,65	2,80	3,51	Ethyl alcohol ≥80%

* Enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhiimporti, ehk mahtusid ilma re-eksportida
The data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunkturiinstituut; Statistikaamet; Eurostat

Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia; Eurostat

Tabel 5. Alkohoolsete jookide koguseline import 2003–2014*
*Import volume of alcoholic beverages 2003–2014**
 miljon liitrit - million litres

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	3,2	10,4	12,5	16,3	30,0	29,1	23,9	22,0	30,7	32,7	28,7	34,3	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	15,8	27,0	13,5	13,6	16,8	15,7	19,2	40,7	39,4	42,0	39,2	30,5	Beer
Viinamarjavein	7,6	10,8	13,0	13,3	15,9	17,4	16,7	19,5	21,8	22,2	23,6	23,0	Wine
Vermut	0,4	0,5	0,5	0,7	0,7	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	Vermouth
Lahjad alkohoolsed joogid	7,1	12,4	22,3	22,4	25,8	27,9	26,8	29,2	41,3	31,6	28,9	24,9	Light alcoholic beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	5,7	5,1	3,0	3,2	4,1	3,1	4,7	3,2	2,3	3,2	3,6	4,7	Ethyl alcohol ≥80%

* Enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhiimporti, ehk mahtusid ilma re-eksportida
The data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunkturiinstituut; Statistikaamet; Eurostat

Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia; Eurostat

Tabel 6. **Alkoholsete jookide ekspordihinnad 2003–2014***Export prices of alcoholic beverages 2003–2014*

€/liiter - €/litre

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	1.72	4.24	3.43	3.60	8.31	7.40	5.12	5.95	6.33	6.93	7.40	5.42	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	0.27	0.30	0.36	0.37	0.39	0.48	0.51	0.46	0.49	0.57	0.59	0.50	Beer
Viinamarjavein	0.83	3.33	2.99	2.34	3.23	4.07	3.46	3.14	2.98	3.18	3.43	3.85	Wine
Vermut	...	2.00	1.15	1.60	1.71	2.00	1.35	1.21	1.56	2.41	2.69	2.38	Vermouth
Lahjad alkohoolsed joogid	0.57	0.39	0.37	0.45	0.50	0.67	0.79	0.67	0.82	0.80	0.93	0.89	Light alcoholic beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	0.69	0.63	0.58	0.65	0.82	0.88	0.00	0.00	0.99	1.39	0.74	1.08	Ethyl alcohol ≥80%

... Andmeid ei kogutud - *Data not available*

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunkturiinstituut; Statistikaamet; Eurostat

Sources: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia; Eurostat*Tabel 7. **Alkoholsete jookide impordihinnad 2003–2014***Import prices of alcoholic beverages 2003–2014*

€/liiter - €/litre

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	3.53	2.34	3.16	2.11	4.95	4.89	2.86	4.44	4.24	5.25	6.01	4.99	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	0.42	0.46	0.54	0.53	0.58	0.66	0.62	0.42	0.52	0.59	0.60	0.66	Beer
Viinamarjavein	1.94	1.97	2.07	2.12	2.50	2.71	2.39	2.38	2.43	2.55	2.58	2.74	Wine
Vermut	1.86	1.96	2.00	1.76	2.03	2.27	1.88	1.97	1.86	1.94	2.21	2.19	Vermouth
Lahjad alkohoolsed joogid	1.07	0.48	0.70	0.76	0.72	0.73	0.69	0.69	0.75	0.77	0.86	0.86	Light alcoholic beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	0.59	0.58	0.59	0.55	0.66	0.89	0.60	0.69	0.85	0.84	0.77	0.75	Ethyl alcohol ≥80%

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunkturiinstituut; Statistikaamet; Eurostat

Sources: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia; Eurostat*

1.3. Müük siseturul

Sales in the domestic market

Tabel 8. **Alkoholsete jookide statistikas registreeritud müük siseturul (sh kõik turistide ostud) 2003–2014**
Sales of alcoholic beverages in the domestic market registered in statistics (including purchases by tourists) 2003–2014

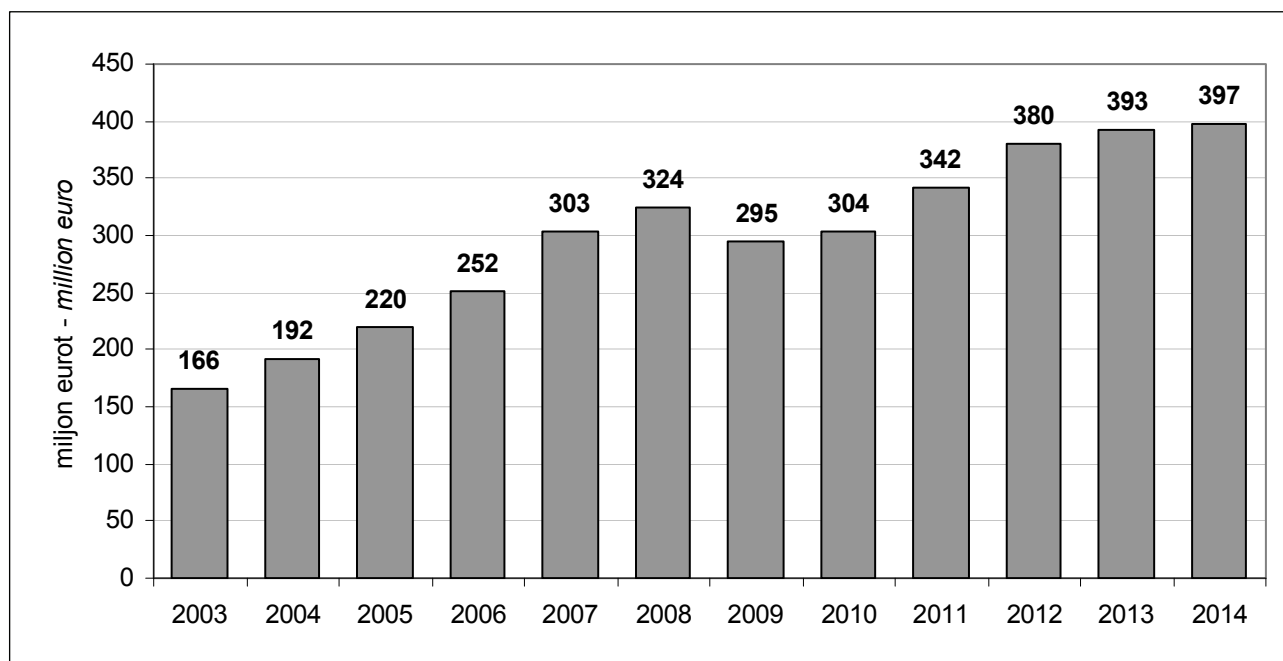
miljon liitrit - million litres

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Kanged alkohoolsed joogid	14,7	18,7	18,8	20,2	23,9	21,9	18,5	16,8	19,4	19,9	20,8	21,2	Strong alcoholic beverages
viin	10,4	12,8	11,8	13,4	16,1	15,5	13,8	11,1	12,0	12,5	13,6	13,6	vodka
muud	4,3	5,9	7,0	6,8	7,8	6,4	4,7	5,7	7,4	7,4	7,1	7,6	other
Õlu	96,0	109,8	125,6	134,4	133,8	122,5	115,2	125,4	127,1	130,7	131,5	131,5	Beer
Viinamarjavein ja vermut	8,0	10,8	12,1	12,5	12,0	14,4	13,1	15,3	17,1	18,5	19,9	20,4	Wine and vermouth
Lahjad alkohoolsed joogid	18,2	39,5	33,2	39,7	41,4	40,1	33,0	33,7	40,5	41,9	43,8	42,6	Light alcoholic beverages
lahjad segujoogid	5,5	22,7	19,6	27,1	30,5	28,0	22,2	21,0	28,0	26,1	25,9	22,8	mixed beverages with low alcohol
siider	4,8	7,4	7,2	10,0	8,0	7,9	7,3	9,3	12,4	14,3	13,6	15,3	cider
puuvilja- ja marjaveinid	7,9	9,4	6,4	2,6	2,9	4,2	3,5	3,4	0,1	1,5	4,3	4,4	fruit and berry wines

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunkturiinstituut; Statistikaamet

Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia

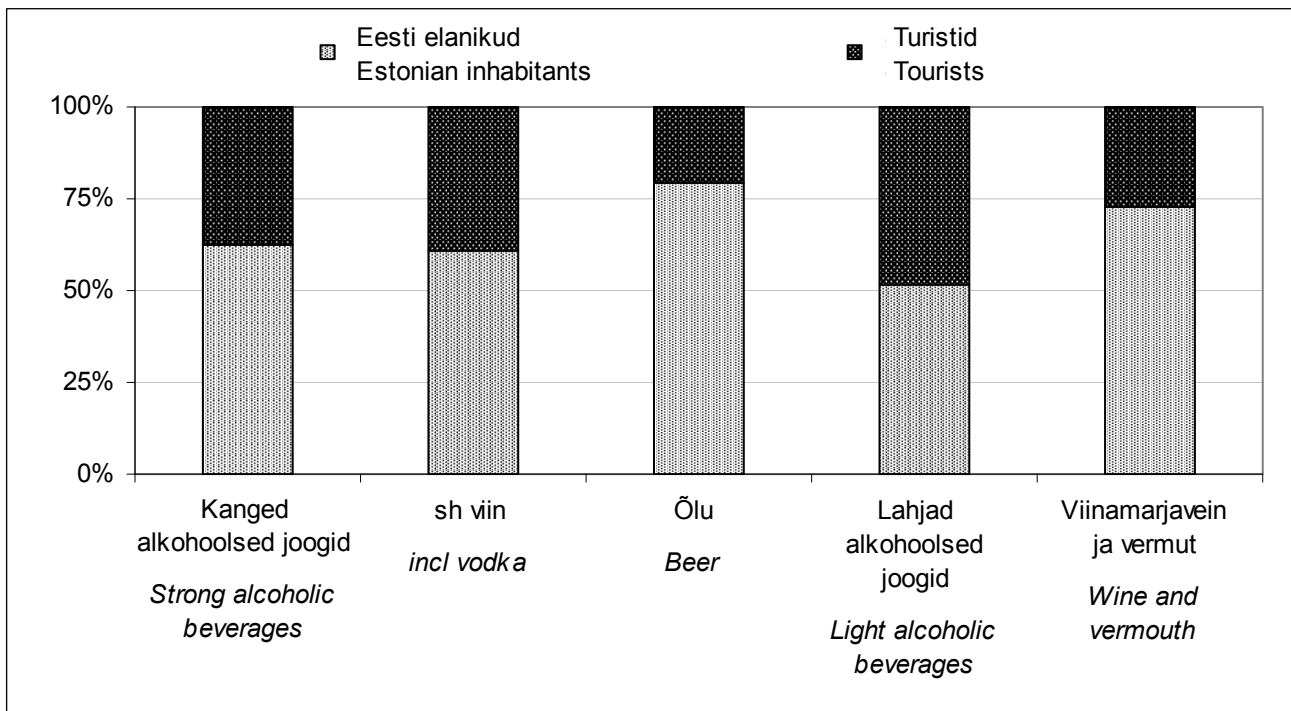
Joonis 3. **Alkoholsete jookide jaekäive kehtivates hindades 2003–2014**
Retail sales of alcoholic beverages in current prices 2003–2014

Allikas: Statistikaamet

Source: Statistics Estonia

Joonis 4. **Legaalsete alkoholimüügi jagunemine Eesti elanike ja turistide vahel jookide lõikes 2014. a**
Distribution of legal alcohol sales between Estonian inhabitants and tourists by types of beverages 2014
 % müüdud alkoholist - % of alcohol sold

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

1.4. Jaehinnad

Retail prices

Tabel 9. **Õlle keskmised jaehinnad kauplustes 2006–2014**
Average retail prices of beer 2006–2014
 €/liiter - €/litre

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Eesti	1.16	1.24	1.52	1.64	1.70	1.82	1.94	1.94	1.98	<i>Estonia</i>
lahja õlu <6%	1.14	1.24	1.48	1.58	1.64	1.74	1.90	1.86	1.92	<i>light beer<6%</i>
kange õlu >6%	1.18	1.24	1.54	1.72	1.76	1.92	1.98	2.00	2.08	<i>strong beer>6%</i>
Tallinn	1.14	1.26	1.52	1.68	1.70	1.84	1.94	1.94	2.00	<i>Tallinn</i>
lahja õlu <6%	1.14	1.26	1.50	1.62	1.62	1.74	1.90	1.90	1.92	<i>light beer<6%</i>
kange õlu >6%	1.16	1.24	1.54	1.76	1.82	1.94	1.98	2.02	2.08	<i>strong beer>6%</i>

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut

Source: *Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 10. **Viina keskmised jaehinnad kauplustes 2006–2014**
Average retail prices of vodka 2006–2014
 €/liiter - €/litre

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Eesti	7.66	7.76	9.50	9.90	10.80	10.90	11.92	12.70	12.90	<i>Estonia</i>
madalam hinnaklass	6.64	6.60	8.12	8.38	9.26	9.10	9.98	10.82	11.02	<i>lower price category</i>
keskmise hinnaklass	8.96	9.56	11.74	12.36	12.66	12.94	13.78	14.58	15.14	<i>medium price category</i>
Tallinn	7.72	7.78	9.42	9.92	10.78	11.06	12.00	12.72	12.62	<i>Tallinn</i>
madalam hinnaklass	6.50	6.60	8.06	8.32	9.02	9.00	9.90	10.76	10.92	<i>lower price category</i>
keskmise hinnaklass	9.02	9.64	11.56	12.40	12.84	13.10	13.74	14.24	14.76	<i>medium price category</i>

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut

Source: *Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 11. Kodumaiste alkoholsete jookide keskmised jaehinnad 2006–2014

Average retail prices of alcohol produced in Estonia 2006–2014

€/pudel - €/bottle

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Viin 40% maitsestatamata, 0,5 l klaaspudel	3.83	3.88	4.75	4.95	5.40	5.45	5.96	6.35	6.45	Vodka 40% not flavoured, 0,5 l glass bottle
madalam hinnaklass	3.32	3.30	4.06	4.19	4.63	4.55	4.99	5.41	5.51	lower price category
keskmine hinnaklass	4.48	4.78	5.87	6.18	6.33	6.47	6.89	7.29	7.57	medium price category
Liköör, 0,5 l klaaspudel	4.42	4.54	5.19	5.47	5.84	5.96	6.27	6.59	6.75	Liqueur, 0,5 l glass bottle
marjaliköör 21%	3.34	3.39	3.85	4.09	4.34	4.33	4.47	4.68	4.91	berry liqueur 21%
kange liköör 40–45%	5.97	6.26	7.01	7.31	7.78	7.65	8.43	8.89	9.14	strong liqueur 40–45%
kreemliköör 16–17%	4.89	4.96	5.59	5.80	5.94	6.10	6.14	6.45	6.64	cream liqueur 16–17%
Džinn 38–40%, 0,5 l klaaspudel	4.89	4.96	5.59	5.80	5.94	6.71	7.08	7.41	7.92	Gin 38–40%, 0,5 l glass bottle
Õlu, 0,5 l klaaspudel	0.58	0.62	0.76	0.82	0.85	0.91	0.97	0.97	0.99	Beer, 0,5 l glass bottle
lahja õlu ≤6%	0.57	0.62	0.74	0.79	0.82	0.87	0.95	0.93	0.96	light beer ≤6%
kange õlu >6%	0.59	0.62	0.77	0.86	0.88	0.96	0.99	1.00	1.04	strong beer >6%
Siider, 1,5 l plastpudel	1.92	2.00	2.31	2.35	2.42	2.70	2.81	2.82	2.95	Cider, 0,5 l plastic bottle
Marjavein 11–14%, 0,5 l klaaspudel	1.94	2.10	2.56	2.64	2.87	2.86	3.04	3.35	3.67	Berry wine 11–14%, 0,5 l glass bottle

Allikas: Hinnainfo, Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Price Information, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 12. Legaalse ja illegaalse alkoholi keskmised hinnad 2006–2014

Average prices of legal and illegal alcohol 2006–2014

€/liiter - €/litre

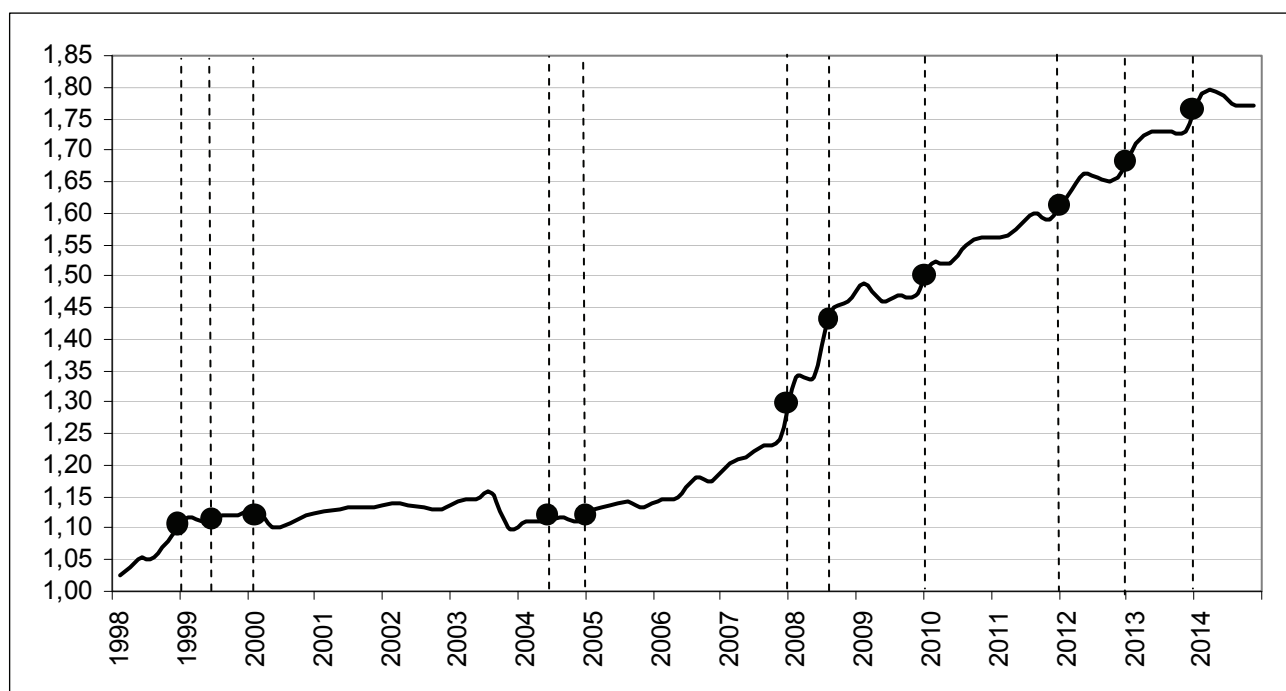
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Legaalne Eesti viin, keskmine hinnaklass	8.76	10.07	11.74	12.36	12.66	12.94	13.78	14.58	15.14	Legal Estonian vodka, medium price category
Legaalne Eesti viin, madalam hinnaklass	7.09	7.29	8.12	8.38	9.26	9.10	9.98	10.82	11.02	Legal Estonian vodka, lower price category
Salaviin	4.22	4.50	6.39	5.88	6.26	7.36	7.98	7.64	7.70	Illegal vodka
Salapiiritus	5.94	4.99	4.79	6.77	6.07	6.51	6.12	6.11	...	Illegal spirits
Puskar	3.07	2.67	4.35	3.45	3.83	4.86	4.96	...	...	Homebrew
Aktsiis (viin 40%)	3.90	3.90	4.73	5.18	5.69	5.69	5.96	6.26	6.57	Excise duty (vodka 40%)

... Andmed puuduvad - Data not available

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research

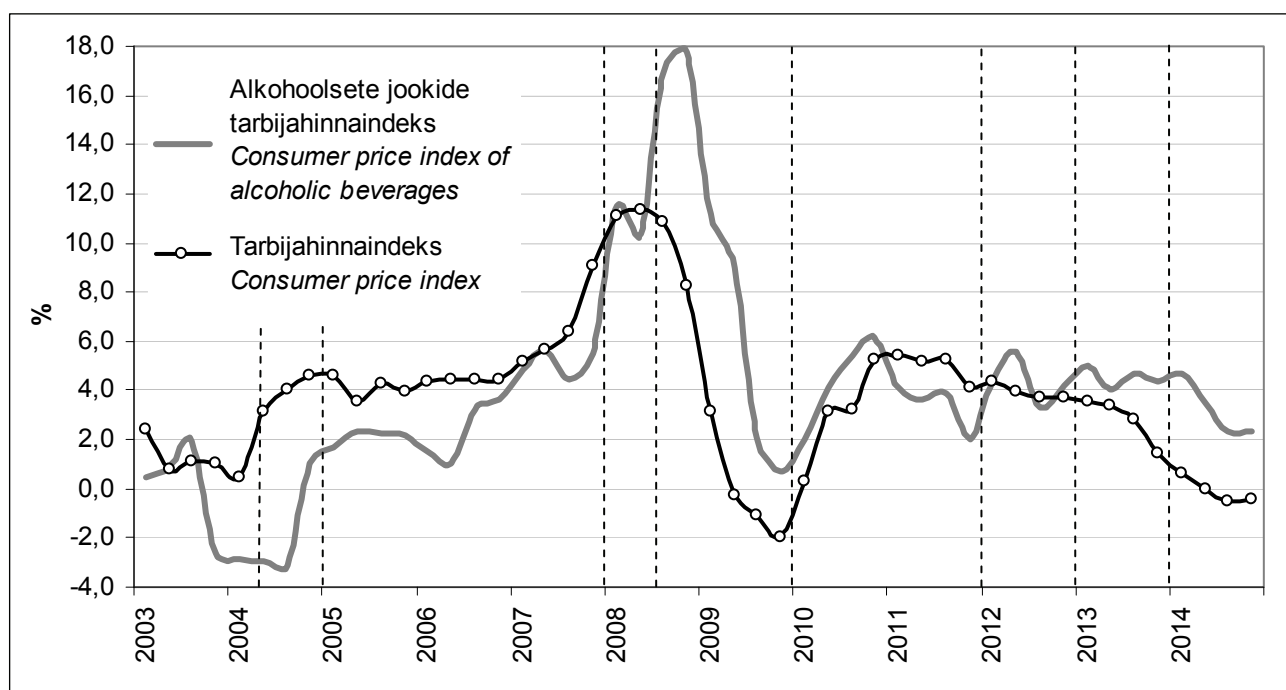
Joonis 5. **Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeks 1998–2014 (1997=1)**
Consumer price index of alcoholic beverages 1998–2014 (1997=1)

--- Jooned tähistavad aktsiisimuutusi, aktsiisimäärade kohta vaata tabelist 14
Lines refer to changes in excise duties, for the rates see table 14

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Joonis 6. **Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeksi aastakasv 2003–2014**
Annual growth of consumer price index of alcoholic beverages 2003–2014
 kasv võrreldes eelmise aasta sama kuuga - growth compared to the same period of the previous year

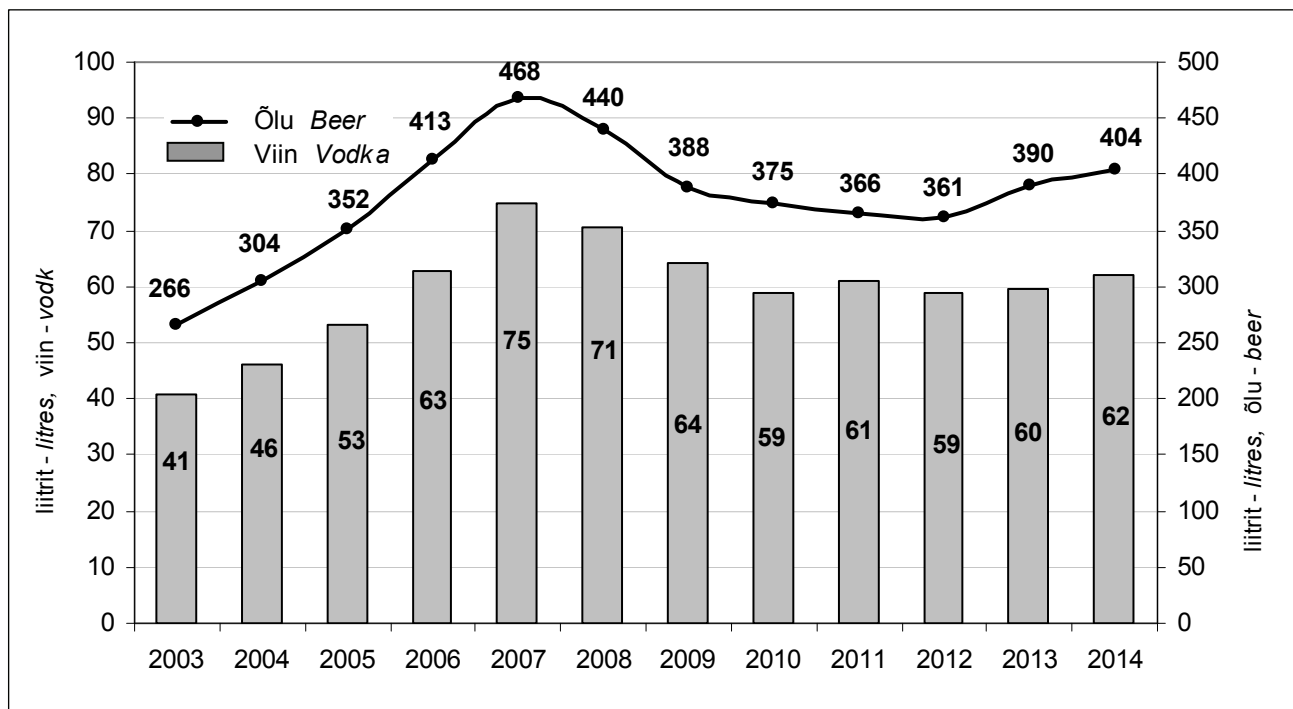

--- Jooned tähistavad aktsiisimuutusi, aktsiisimäärade kohta vaata tabelist 14
Lines refer to changes in excise duties, for the rates see table 14

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Joonis 7. **Õlle või viina kogused, mida tinglikult saaks osta keskmise netokuupalga eest 2003–2014***Quantities of beer or vodka one can possibly buy for average net monthly wage 2003–2014*

keskmise kuupalk jagatud 1 liitri viina või õlle jaehinnaga*

*average monthly wage divided by retail price of 1 litre of beer or vodka**

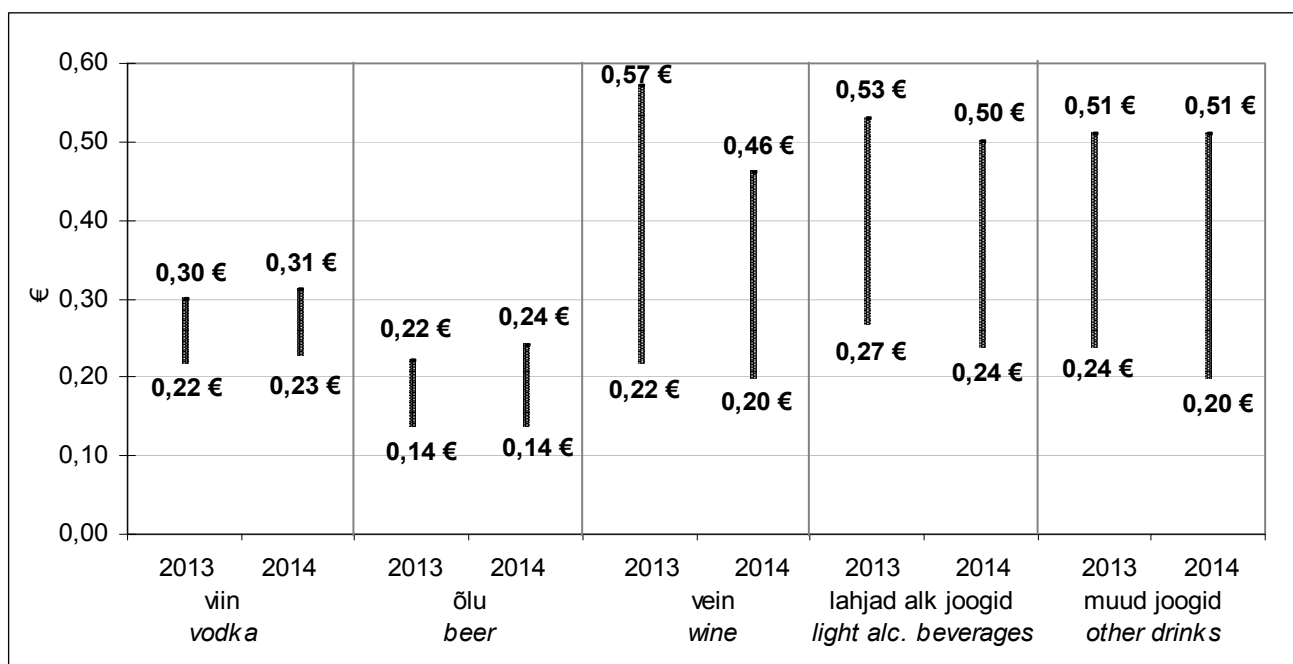
* Eesti aasta keskmine kodumaise viina ja õlle jaehind
Annual average price of domestic vodka and beer in Estonia

Allikad: Hinnainfo, Eesti Konjunkturiinstituut; Statistikaamet

Sources: Price Information, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia

Joonis 8. **Odavaimates alkoholsetes jookides sisalduva absoluutalkoholi hinnavahe***Absolute alcohol price range contained in the cheapest alcoholic beverages*

€/1 cl

* 25 odavaimat jooki igast joogigrupist
25 cheapest beverages from every category

Allikad: Eesti Konjunkturiinstituut

Sources: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 13. **Madalaima absoluutalkoholi hinnaga müügilolevad alkohoolsed joogid joogigruppide kaupa 2014. a***
*Types of alcoholic beverages on sale at lowest absolute alcohol price level 2014**

	Nimetus	Tootja	Kangus, %	Pakend, liitrit	Jaehind, €	1 cl absoluutalkoholi hind, €
	<i>Brand</i>	<i>Producer</i>	<i>Strength, %</i>	<i>Package, litres</i>	<i>Retail price, €</i>	<i>The price of 1 cl absolute alcohol, €</i>
Õlled <i>Beer</i>	Walter	A LeCoq	7,0	2,0	1.89	0.135
	Elektra	Viru Õlu	7,0	2,0	2.26	0.161
	Kapten	Läti <i>Latvia</i>	7,0	2,0	2.27	0.162
	Walter	A LeCoq	7,0	2,0	2.29	0.164
	Bear Beer	Viru Õlu	7,0	2,0	2.48	0.177
Viinad <i>Vodka</i>	Oma viin	Eesti <i>Estonia</i>	40,0	0,5	4.68	0.234
	Poolik	Maxima**	40,0	0,5	4.69	0.235
	Beloff	Läti <i>Latvia</i>	40,0	0,5	4.69	0.235
	Poolik	Maxima**	37,5	0,5	4.44	0.237
	Liiwi Valge	Liiwi Kaubandus Eesti	40,0	0,5	4.79	0.240
Veinid <i>Wine</i>	Le Vin Merlot	Prantsusmaa <i>France</i>	13,5	3,0	7.99	0.197
	Detunda Sauvignon Blanc	-	12,5	3,0	8.99	0.240
	Vina Morena Tinto	Hispaania <i>Spain</i>	12,0	3,0	8.99	0.250
	Riappolo Rosso d'Italia	Itaalia <i>Italia</i>	12,0	0,75	2.28	0.253
	Franteshini Red	EU	11,5	3,0	8.99	0.261
Džinnid <i>Gin</i>	Gin LD Grapefruit	Saku	5,5	1,5	1.99	0.241
	Gin Mohhiito	A LeCoq	5,5	1,5	2.29	0.278
	Gin Long Drink	Saku	5,5	1,5	2.29	0.278
	Gin Cranberry	A LeCoq	5,6	7,9 (24x0,33l)	13.5	0.304
	Gin LD	A LeCoq	5,5	7,9 (24x0,33l)	12.99	0.298
Siidrid <i>Cider</i>	Kiss Premium Dry	Saku	4,5	7,9 (24x0,33l)	13.99	0.393
	Siider Puls (jõulu, õuna, maasika-laimi)	Viru Õlu	4,5	0,5	0.89	0.396
	Fizz Strawberry	A LeCoq	4,5	1,5	2.08	0.308
	Fizz (mustikas)	A LeCoq	4,5	1,5	2.09	0.310
	Kiss (maasika, kirs, pimi, mustika siider)	Saku	4,5	1,5	2.29	0.339

* Andmed põhinevad 2014. aasta detsembris Tallinna kauplusekettes läbi viidud hinnavaatlusele
Based on December 2014 price survey conducted in supermarkets in Tallinn

** Omamärgitoode - *Private label*

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut

Source: *Estonian Institute of Economic Research*

2. Riiklik alkoholituru korraldus

National alcohol market organisation

Tabel 14. **Alkoholi aktsiisimäärad Eestis ja aktsiisi alammäärad Euroopa Liidus**
Alcohol excise duty rates in Estonia and minimum excise levels in EU

€

	Ühik Unit	Eesti aktsiisimäärad ja nende kehtimahakkamine <i>Excise duty rates in Estonia and their entry into force</i>							Aktsiisi alammäär EU-s <i>Minimum excise duty in EU</i>
			01.07.2008	01.01.2010	01.02.2012	01.01.2013	01.01.2014	01.01.2015	
Vein <i>Wine</i>	100 liitrit <i>100 litres</i>	≤6%	28.82	31.70	33.30	34.97	36.71	42.22	0.00
		>6%	66.47	73.11	76.80	80.64	84.67	97.37	
Kääritatud joogid <i>Fermented alcoholic beverages</i>	100 liitrit <i>100 litres</i>	≤6%	28.82	31.70	33.30	34.97	36.71	42.22	0.00
		>6%	66.47	73.11	76.80	80.64	84.67	97.37	
Õlu <i>Beer</i>	etanooli 1 mahuprotsendi kohta 100 liitris <i>per 1% of ethyl alcohol by volume in 100 litres</i>		4.92	5.43	5.70	6.00	6.28	7.22	1.87
			2.46*	2.72*	2.85*	3.00*	3.14*	3.61*	
Vahetoode <i>Intermediate product</i>	100 liitrit <i>100 litres</i>		142.01	156.20	164.00	172.20	180.81	207.93	45.00
Muu alkohol <i>Other alcohol</i>	100 liitri 100% alkoholi kohta <i>per 100 litres of 100% alcohol</i>		1 291.02	1 418.84	1 490.00	1 565.00	1 643.00	1 889.00	550.00

* Tootmismahu kuni 300 000 liitrit aastas korral - *In case production remains below 300 000 litres per year*

Allikas: Rahandusministeerium
 Source: Ministry of Finance

Tabel 15. **Riigieelarvesse laekunud alkoholiaktsiis 2003–2014**
Alcohol excise revenue recieved by the state budget 2003–2014
 miljon € - *million €*

	Maksud kokku*	Aktsiisid	Alkoholi-aktsiis	Alkoholiaktsiisi osakaal aktsiisilaekumises, %	Alkoholiaktsiisi osakaal kogu maksulaekumises, %	Alkoholiaktsiisi osakaal riigi tuludes, %	Alkoholiaktsiisi laekumine elaniku kohta, €
	<i>Total tax revenue*</i>	<i>Excise revenue</i>	<i>Alcohol excise revenue</i>	<i>Share of alcohol excise in excise revenue, %</i>	<i>Share of alcohol excise in total tax revenue, %</i>	<i>Share of alcohol excise in total state revenue, %</i>	<i>Alcohol excise revenue per capita, €</i>
2003	2 294,24	266,00	82,70	31,1	3,6	3,4	60,14
2004	2 508,92	335,15	108,01	32,2	4,3	4,1	79,06
2005	2 933,29	416,96	123,80	29,7	4,2	4,1	91,11
2006	3 528,50	449,30	133,58	29,7	3,8	3,6	98,90
2007	4 328,03	523,76	147,89	28,2	3,4	2,8	110,13
2008	4 497,40	573,35	155,56	27,1	3,5	2,9	116,22
2009	4 076,28	627,48	160,42	25,6	3,9	2,9	120,10
2010	4 045,61	666,28	165,21	24,8	4,1	2,9	123,91
2011	4 342,12	716,97	178,58	24,9	4,1	3,0	134,31
2012	5 787,47	776,24	195,28	25,2	3,4	2,6	147,36
2013	6 140,42	792,77	209,00	26,4	3,4	2,7	158,31
2014	6 644,63	836,02	220,03	26,3	3,3	2,8	167,19

* Alates 2012. aastast on riigi maksutulude arvestuse meetoodika muutunud
From 2012 onwards, the accounting method of state income tax has changed

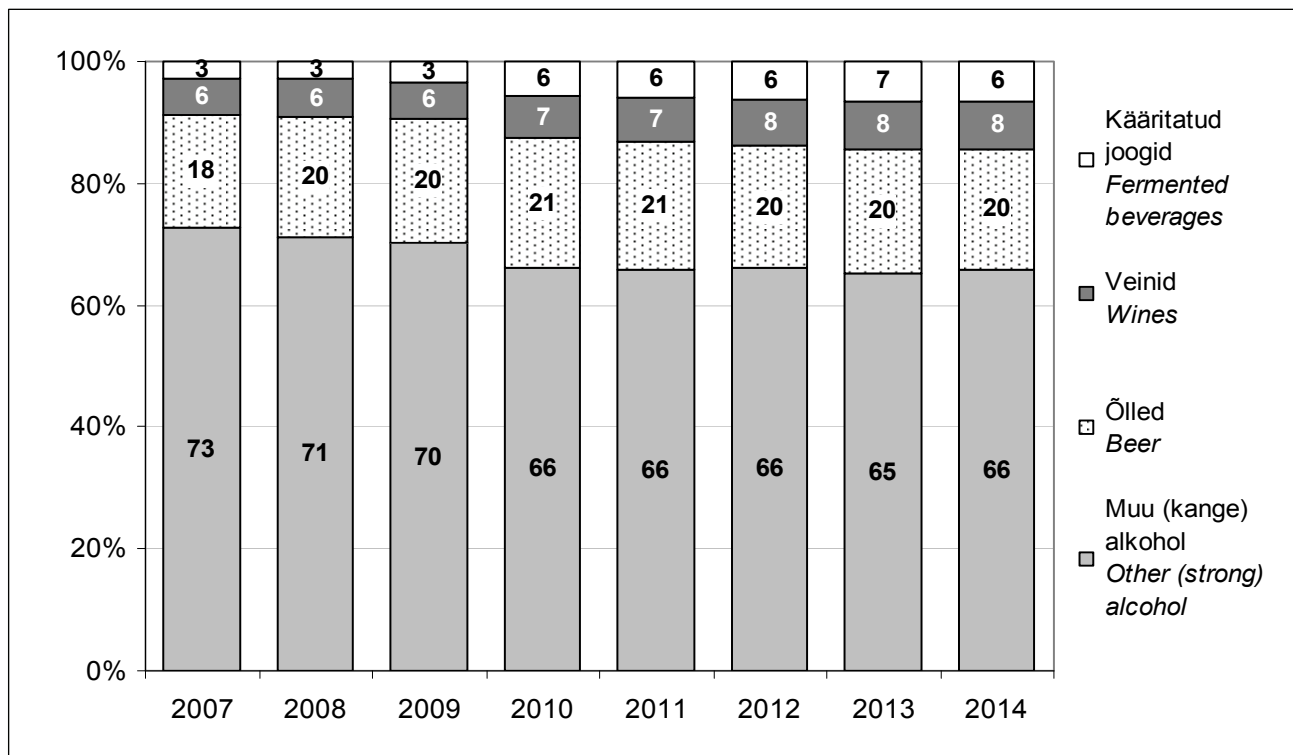
Allikad: Rahandusministeerium; Statistikaamet
 Sources: Ministry of Finance; Statistics Estonia

Tabel 16. Erinevatelt alkoholsetelt jookidelt laekunud alkoholiaktsiis 2007–2014
Alcohol excise revenues recieved from various alcohol beverages 2007–2014
 miljon € - million €

	Muu alkohol (kange alkohol) <i>Ethyl alcohol</i>	Õlu <i>Beer</i>	Vein <i>Wine</i>	Kääritatud joogid <i>Fermented beverages</i>	Vahetoode <i>Intermediate products</i>	Kokku <i>Total</i>
2007	106,97	27,15	8,97	3,93	0,87	147,89
2008	109,86	30,60	9,70	4,43	0,97	155,56
2009	111,85	32,52	9,62	5,58	0,85	160,42
2010	108,65	35,24	11,24	9,16	0,92	165,21
2011	117,03	36,98	12,78	10,65	1,14	178,58
2012	128,29	38,97	14,67	12,23	1,12	195,28
2013	135,74	42,03	16,08	13,95	1,20	209,00
2014	144,10	43,06	17,33	14,20	1,34	220,03

Allikad: Rahandusministeerium
 Sources: Ministry of Finance

Joonis 9. Erinevatelt alkoholsetelt jookidelt laekunud aktsiiside jagunemine 2007–2014
Share of received excise taxes from different alcoholic beverages 2007–2014

Allikad: Rahandusministeerium
 Sources: Ministry of Finance

Tabel 17. Registreeritud alkoholi müügikohtade arv kohalikes omavalitsustes*
*Number of registered alcohol sales points by local municipalities**

	Müügikohti kokku <i>Total number of sales points</i>		Jaemüüjaid <i>Retail</i>		Hulgimüüjaid <i>Wholesale</i>		Toitlustusasutused <i>Restaurants, pubs, cafés etc.</i>		
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	
Harju maakond	2 607	2 954	879	948	354	424	1 374	1 582	<i>Harju county</i>
Tallinn	2 004	2 286	595	643	248	293	1 161	1 350	<i>Tallinn</i>
Hiiu maakond	69	78	18	21	7	8	44	49	<i>Hiiu county</i>
Ida-Viru maakond	568	616	298	310	30	32	240	274	<i>Ida-Viru county</i>
Narva	194	213	107	114	15	17	72	82	<i>Narva</i>
Kohtla-Järve	86	99	55	59	4	5	27	35	<i>Kohtla-Järve</i>
Jõgeva maakond	142	144	90	85	3	3	49	56	<i>Jõgeva county</i>
Järva maakond	140	145	76	77	8	9	56	59	<i>Järva county</i>
Lääne maakond	167	172	67	66	3	3	97	103	<i>Lääne county</i>
Lääne-Viru maakond	266	287	134	138	17	20	115	129	<i>Lääne-Viru county</i>
Põlva maakond	127	129	81	75	3	6	43	48	<i>Põlva county</i>
Pärnu maakond	518	575	227	251	14	18	277	306	<i>Pärnu county</i>
Pärnu	328	376	114	133	13	17	201	226	<i>Pärnu</i>
Rapla maakond	146	153	91	96	6	7	49	50	<i>Rapla county</i>
Saare maakond	238	255	112	116	10	11	116	128	<i>Saare county</i>
Tartu maakond	545	577	228	235	41	46	276	296	<i>Tartu county</i>
Tartu	379	405	133	142	32	36	214	227	<i>Tartu</i>
Valga maakond	179	179	98	92	5	5	76	82	<i>Valga county</i>
Viljandi maakond	206	208	119	112	10	10	77	86	<i>Viljandi county</i>
Viljandi	95	98	41	41	6	4	48	53	<i>Viljandi</i>
Võru maakond	194	192	110	102	6	7	78	83	<i>Võru county</i>
Kokku	6 112	6 664	2 628	2 724	517	609	2 967	3 331	<i>Total</i>

* Alkoholi müügiga seotud registreeringud seisuga 20.05.2014 ja 20.05.2015
Registrations related to alcohol sales as of 20.05.2014 and 20.05.2015

Allikas: Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Source: Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications

Tabel 18. Registreeritud alkoholi müügikohtade arv 1000 elaniku kohta*
*Number of registered alcohol sales points per 1000 inhabitants**

	Rahvaarv <i>Population</i>	Jaemüügikohad <i>Retail sales points</i>	Toitlustusasutused <i>Restaurants, pubs, cafés etc</i>	Kokku** <i>Total**</i>	
Harju maakond	575 601	1,6	2,7	5,1	<i>Harju county</i>
Tallinn	413 782	1,6	3,3	5,5	<i>Tallinn</i>
Hiiu maakond	8 582	2,4	5,7	9,1	<i>Hiiu county</i>
Ida-Viru maakond	147 597	2,1	1,9	4,2	<i>Ida-Viru county</i>
Narva	58 375	2,0	1,4	3,6	<i>Narva</i>
Kohtla-Järve	36 622	1,6	1,0	2,7	<i>Kohtla-Järve</i>
Jõgeva maakond	30 841	2,8	1,8	4,7	<i>Jõgeva county</i>
Järva maakond	30 109	2,6	2,0	4,8	<i>Järva county</i>
Lääne maakond	24 070	2,7	4,3	7,1	<i>Lääne county</i>
Lääne-Viru maakond	59 039	2,3	2,2	4,9	<i>Lääne-Viru county</i>
Põlva maakond	27 438	2,7	1,7	4,7	<i>Põlva county</i>
Pärnu maakond	82 349	3,0	3,7	7,0	<i>Pärnu county</i>
Pärnu	39 784	3,3	5,7	9,5	<i>Pärnu</i>
Rapla maakond	34 436	2,8	1,5	4,4	<i>Rapla county</i>
Saare maakond	31 706	3,7	4,0	8,0	<i>Saare county</i>
Tartu maakond	151 377	1,6	2,0	3,8	<i>Tartu county</i>
Tartu	97 332	1,5	2,3	4,2	<i>Tartu</i>
Valga maakond	29 944	3,1	2,7	6,0	<i>Valga county</i>
Viljandi maakond	47 010	2,4	1,8	4,4	<i>Viljandi county</i>
Viljandi	17 549	2,3	3,0	5,6	<i>Viljandi</i>
Võru maakond	33 172	3,1	2,5	5,8	<i>Võru county</i>
Kokku	1 313 271	2,1	2,5	5,1	<i>Total</i>

* Alkoholi müügiga seotud registreeringute põhjal, seisuga 20.05.2015
According to registrations related to alcohol sales as of 20.05.2015

** Sisaldab ka hulgimüügi kohti – *Includes wholesale points*

Allikad: Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium; Statistikaamet
Sources: Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications; Statistics Estonia

Tabel 19. Registreeritud alkoholi müügikohtade arv 10 km² kohta*
*Number of registered alcohol sales points per 10 km² **

	Pindala km ² <i>Area in km²</i>	Jaemüügikohad <i>Retail sales points</i>	Toitlustusasutused <i>Restaurants, pubs, cafés etc</i>	Kokku** <i>Total**</i>	
Harju maakond	4 333	2,2	3,7	6,8	<i>Harju county</i>
Tallinn	158	40,6	85,3	144,4	<i>Tallinn</i>
Hiiu maakond	1 023	0,2	0,5	0,8	<i>Hiiu county</i>
Ida-Viru maakond	3 364	0,9	0,8	1,8	<i>Ida-Viru county</i>
Narva	85	13,4	9,6	25,1	<i>Narva</i>
Kohtla-Järve	42	14,0	8,3	23,6	<i>Kohtla-Järve</i>
Jõgeva maakond	2 604	0,3	0,2	0,6	<i>Jõgeva county</i>
Järva maakond	2 460	0,3	0,2	0,6	<i>Järva county</i>
Lääne maakond	2 383	0,3	0,4	0,7	<i>Lääne county</i>
Lääne-Viru maakond	3 628	0,4	0,4	0,8	<i>Lääne-Viru county</i>
Põlva maakond	2 165	0,3	0,2	0,6	<i>Põlva county</i>
Pärnu maakond	4 807	0,5	0,6	1,2	<i>Pärnu county</i>
Pärnu	32	41,6	70,6	117,5	<i>Pärnu</i>
Rapla maakond	2 980	0,3	0,2	0,5	<i>Rapla county</i>
Saare maakond	2 922	0,4	0,4	0,9	<i>Saare county</i>
Tartu maakond	2 993	0,8	1,0	1,9	<i>Tartu county</i>
Tartu	39	36,4	58,2	103,8	<i>Tartu</i>
Valga maakond	2 044	0,5	0,4	0,9	<i>Valga county</i>
Viljandi maakond	3 422	0,3	0,3	0,6	<i>Viljandi county</i>
Viljandi	15	27,3	35,3	65,3	<i>Viljandi</i>
Võru maakond	2 305	0,4	0,4	0,8	<i>Võru county</i>
Kokku	43 433	0,6	0,8	1,5	<i>Total</i>

* Alkoholi müügiga seotud registreeringute põhjal, seisuga 20.05.2015
According registrations related to alcohol sales as of 20.05.2015

** Sisaldab ka hulgimüügi kohti – *Includes wholesale points*

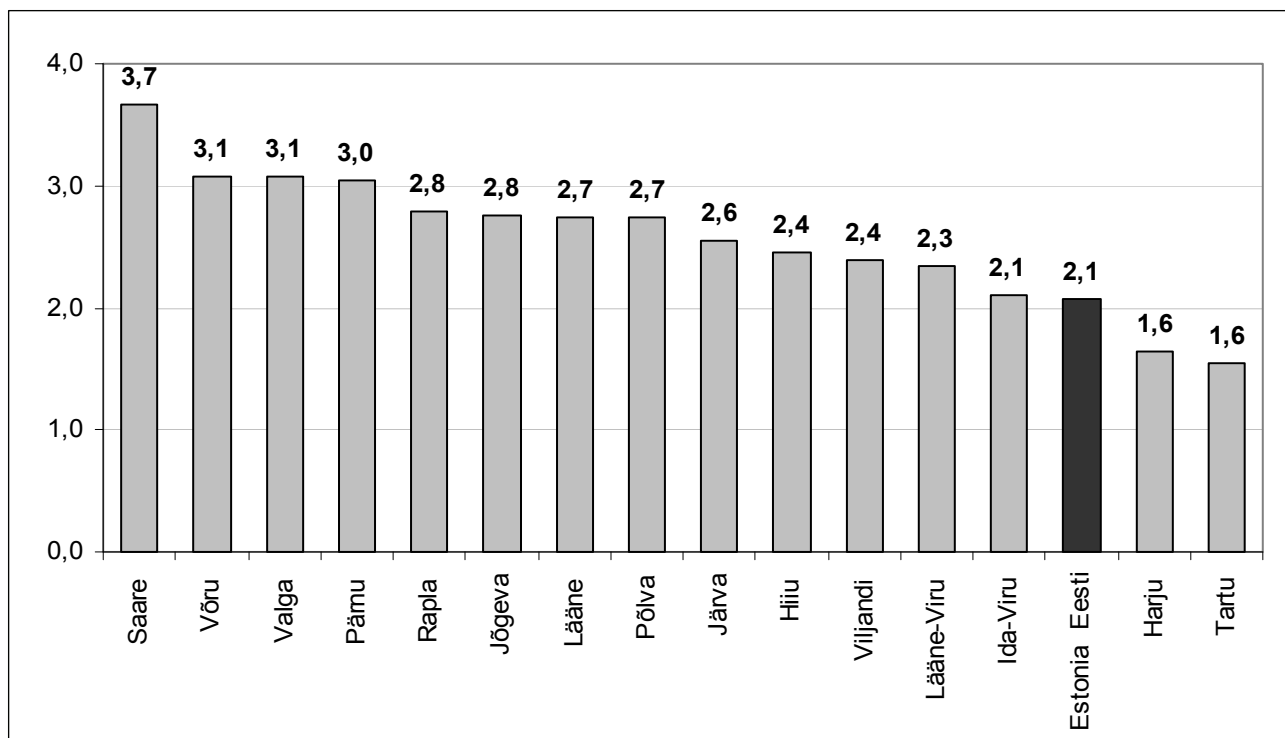
Allikad: Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium; Statistikaamet

Sources: *Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications; Statistics Estonia*

Joonis 10. Registreeritud alkoholi jaemüügikohtade arv maakondades 1000 elaniku kohta

Number of registered retail sales points in counties per 1000 inhabitants

seisuga 20.05.2015 - as of 20.05.2015

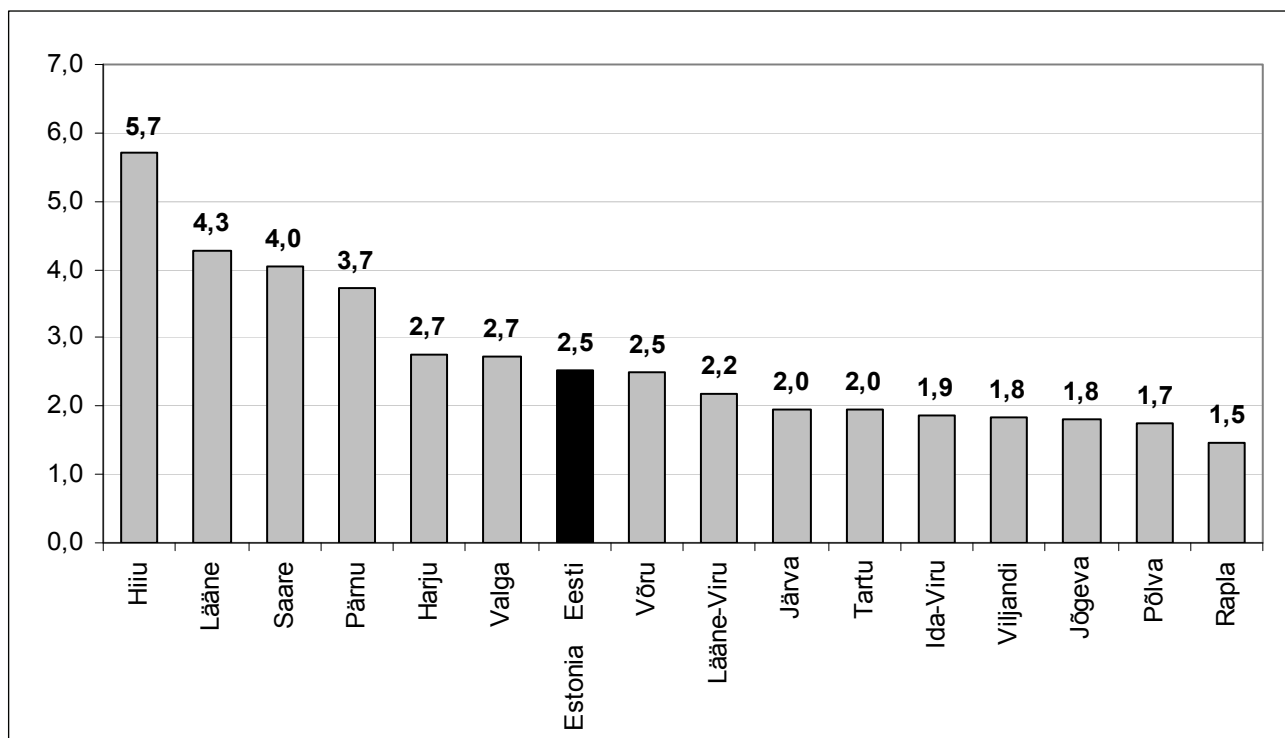
Allikad: Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium; Statistikaamet

Sources: Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications; Statistics Estonia

Joonis 11. Registreeritud alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv maakondades 1000 elaniku kohta

Number of registered caterings selling alcohol in counties per 1000 inhabitants

seisuga 20.05.2015 - as of 20.05.2015

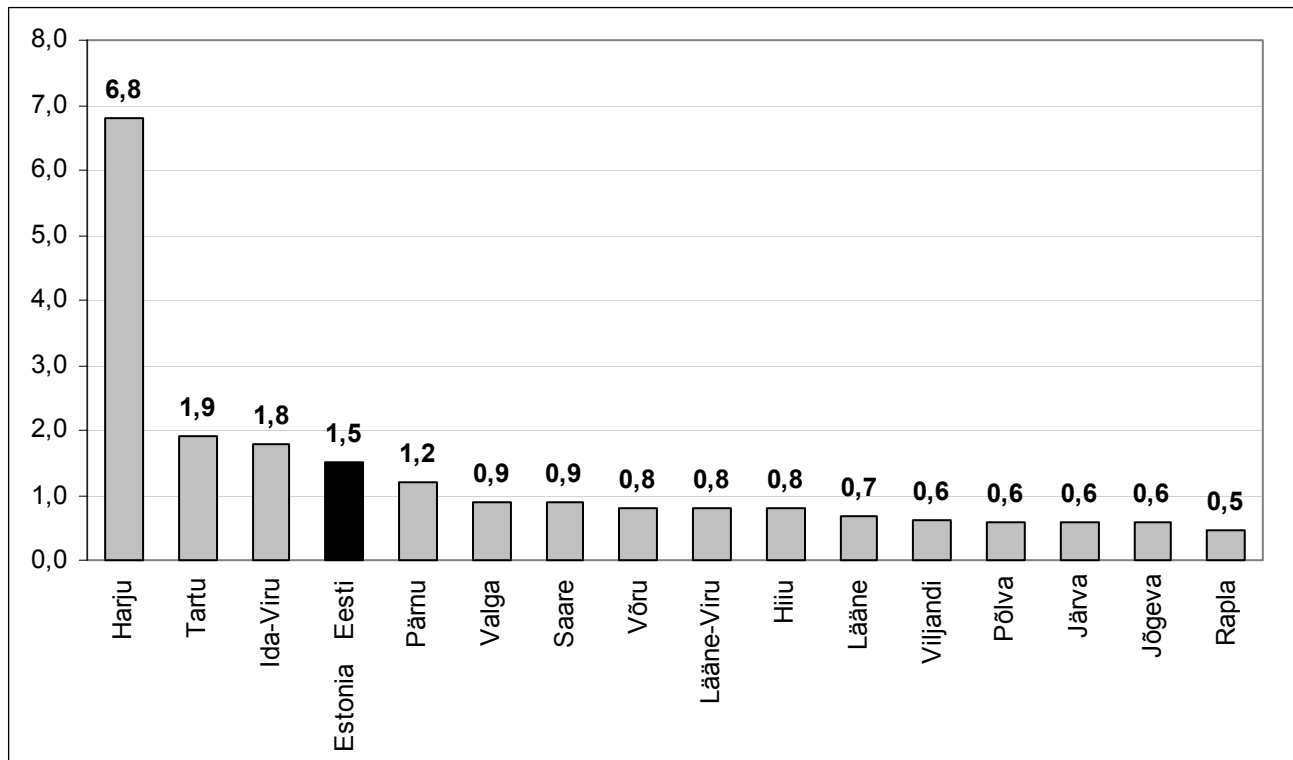

Allikad: Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium; Statistikaamet

Sources: Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications; Statistics Estonia

Joonis 12. **Registreeritud alkoholi müügikohtade arv maakondades 10 km² kohta***Number of registered alcohol sales points in counties per 10 km²*

seisuga 20.05.2015 - as of 20.05.2015

Allikad: Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium; Statistikaamet

Sources: Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications; Statistics Estonia

Tabel 20. **Lähima alkoholi müügikoha kaugus elukohast 2009–2014 (küsitluste tulemused)***Distance to the closest alcohol sales point from the place of residence 2009–2014 (survey results)*

% vastajatest - % of respondents

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Elumajas või naabruses	87	87	88	83	86	86	<i>In the dwelling-house or neighbouring building</i>
Aega kulub kuni 30 min	11	10	10	14	11	12	<i>Up to 30 minutes</i>
Aega kulub üle 30 min	2	3	2	3	3	2	<i>More than 30 minutes</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

3. Tarbimine

Consumption

3.1. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine

Consumption of legal and illegal alcohol

Tabel 21. **Alkoholi tarbimine 2003–2014**
Consumption of alcohol 2003–2014
 liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - *litres per capita in 100% alcohol*

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Legaalne müük	9,74	12,70	13,10	14,08	15,22	14,47	12,79	12,71	13,77	14,34	14,97	15,08	Legal sales
Turistide kaasaostud	0,94	3,64	2,86	2,77	2,36	2,32	2,64	3,02	3,61	4,00	4,76	4,72	Exports by tourists
Turistidepoolne tarbimine Eestis	...	...	...	0,58	0,70	0,60	0,64	0,67	0,73	0,82	0,91	0,99	Consumption by tourists in Estonia
Illegaalne müük	1,08	0,79	0,69	0,63	0,43	0,52	0,61	0,68	0,74	0,75	0,70	0,48	Illegal sales
Kokku tarbitud Eesti elanike poolt*	9,88	9,85	10,93	11,36	12,59	12,06	10,12	9,69	10,18	10,26	10,00	9,85	Total consumption by Estonian inhabitants*

... Andmeid ei kogutud - *Data not available*

* Tarbimine kokku võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük
Total consumption equals legal sales minus exports by tourists minus consumption by tourists in Estonia plus illegal sales

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 22. **Alkoholi tarbimine 2003–2014**
Consumption of alcohol 2003–2014
 liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - *litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol*

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Legaalne müük	11,64	15,07	15,52	16,57	17,88	16,99	15,03	14,97	16,27	16,96	17,75	17,91	Legal sales
Turistide kaasaostud	1,12	4,50	3,38	3,26	2,77	2,72	3,10	3,56	4,26	4,73	5,64	5,60	Exports by tourists
Turistidepoolne tarbimine Eestis	...	...	...	0,68	0,82	0,70	0,75	0,79	0,86	0,97	1,08	1,17	Consumption by tourists in Estonia
Illegaalne müük	1,30	0,94	0,82	0,74	0,51	0,61	0,71	0,80	0,88	0,88	0,83	0,57	Illegal sales
Kokku tarbitud Eesti elanike poolt*	11,82	11,51	12,96	13,38	14,79	14,18	11,90	11,42	12,02	12,14	11,86	11,71	Total consumption by Estonian inhabitants*

... Andmeid ei kogutud - *Data not available*

* Tarbimine kokku võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük
Total consumption equals legal sales minus exports by tourists minus consumption by tourists in Estonia plus illegal sales

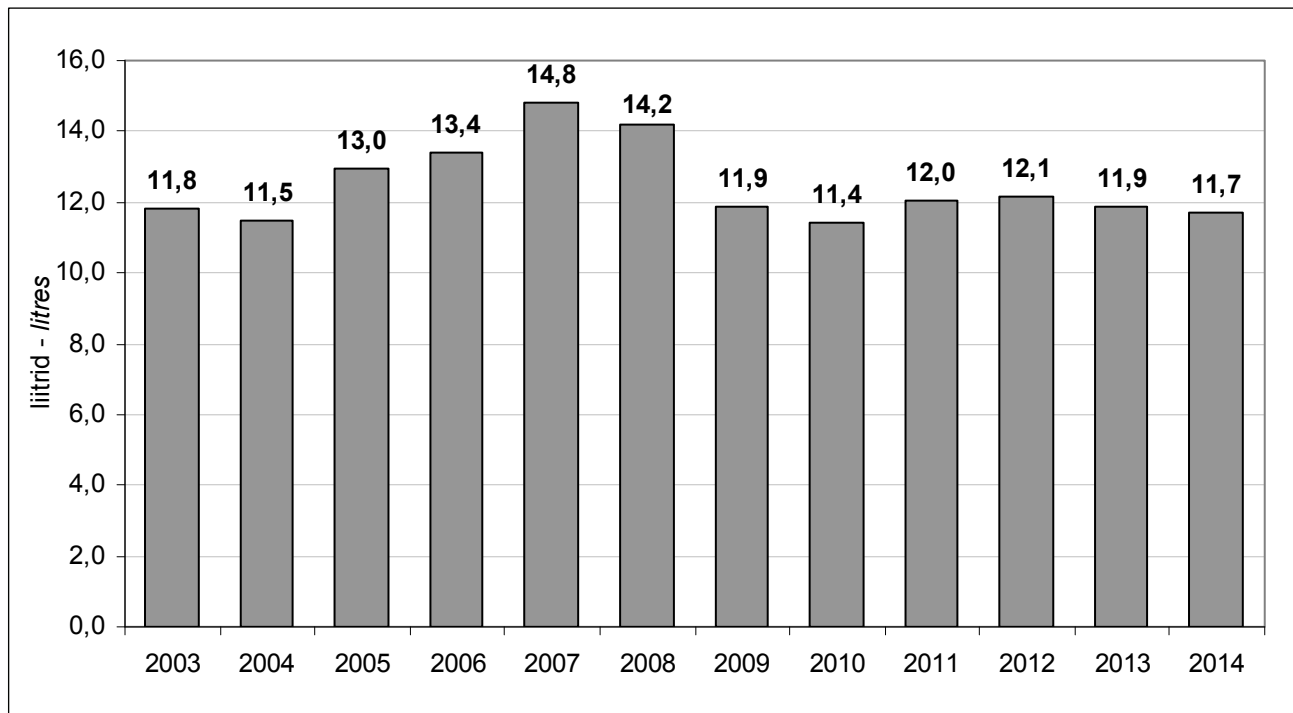
Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 13. Alkoholi tarbimine 2003–2014*

Consumption of alcohol 2003–2014*

liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol

* Kuni 2006. puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
 Until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunkturiinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 23. Alkohoolsete jookide tarbimine 2003–2014*

Consumption of alcoholic beverages 2003–2014*

miljon liitrit - million litres

	2003	2004	2005	2006**	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Kanged alkohoolsed joogid	15,20	15,20	15,90	16,50	20,10	18,10	14,30	12,50	13,78	13,30	13,10	13,20	Strong alcoholic beverages
Õlu	87,95	84,75	102,60	105,30	108,20	104,00	95,10	100,50	101,50	101,08	97,60	94,30	Beer
Lahjad alkohoolsed joogid	18,28	20,82	28,94	32,40	33,70	31,60	23,10	21,86	22,22	21,31	20,03	18,54	Light alcoholic beverages
Viinamarjavein ja vermut	6,55	8,05	9,81	10,10	9,80	11,80	9,90	11,66	12,81	13,68	14,40	14,50	Wine and vermouth

* Tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kanged alkohoolsete jookide puhul)
 Consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** Kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
 Until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunkturiinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 24. Alkohoolsete jookide tarbimine 2003–2014*
*Consumption of alcoholic beverages 2003–2014**
 liitrit elaniku kohta - *litres per capita*

	2003	2004	2005	2006**	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Kanged alkohoolsed joogid	11,05	11,13	11,70	12,22	14,97	13,60	10,71	9,38	10,36	10,04	9,92	10,03	Strong alcoholic beverages
Õlu	63,95	62,03	75,51	77,96	80,57	77,70	71,20	75,39	76,32	76,29	73,94	71,66	Beer
Lahjad alkohoolsed joogid	13,29	15,24	21,30	23,99	25,09	23,61	17,32	16,40	16,71	16,08	15,17	14,11	Light alcoholic beverages
Viinamarjavein ja vermut	4,76	5,89	7,22	7,48	7,30	8,82	7,41	8,75	9,63	10,32	10,91	11,02	Wine and vermouth

* Tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
Consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** Kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
Until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 25. Alkohoolsete jookide tarbimine 2003–2014*
*Consumption of alcoholic beverages 2003–2014**
 liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta - *litres per capita aged 15 and over*

	2003	2004	2005	2006**	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Kanged alkohoolsed joogid	13,22	13,22	13,83	14,38	17,58	15,96	12,59	11,04	12,24	11,88	11,77	11,91	Strong alcoholic beverages
Õlu	76,49	73,71	89,23	91,75	94,66	91,23	83,71	88,78	90,14	90,25	87,66	85,11	Beer
Lahjad alkohoolsed joogid	15,90	18,11	25,17	28,23	29,48	27,72	20,36	19,31	19,73	19,03	18,00	16,73	Light alcoholic beverages
Viinamarjavein ja vermut	5,70	7,00	8,53	8,80	8,57	10,35	8,71	10,30	11,38	12,22	12,93	13,09	Wine and vermouth

* Tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
Consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** Kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
Until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

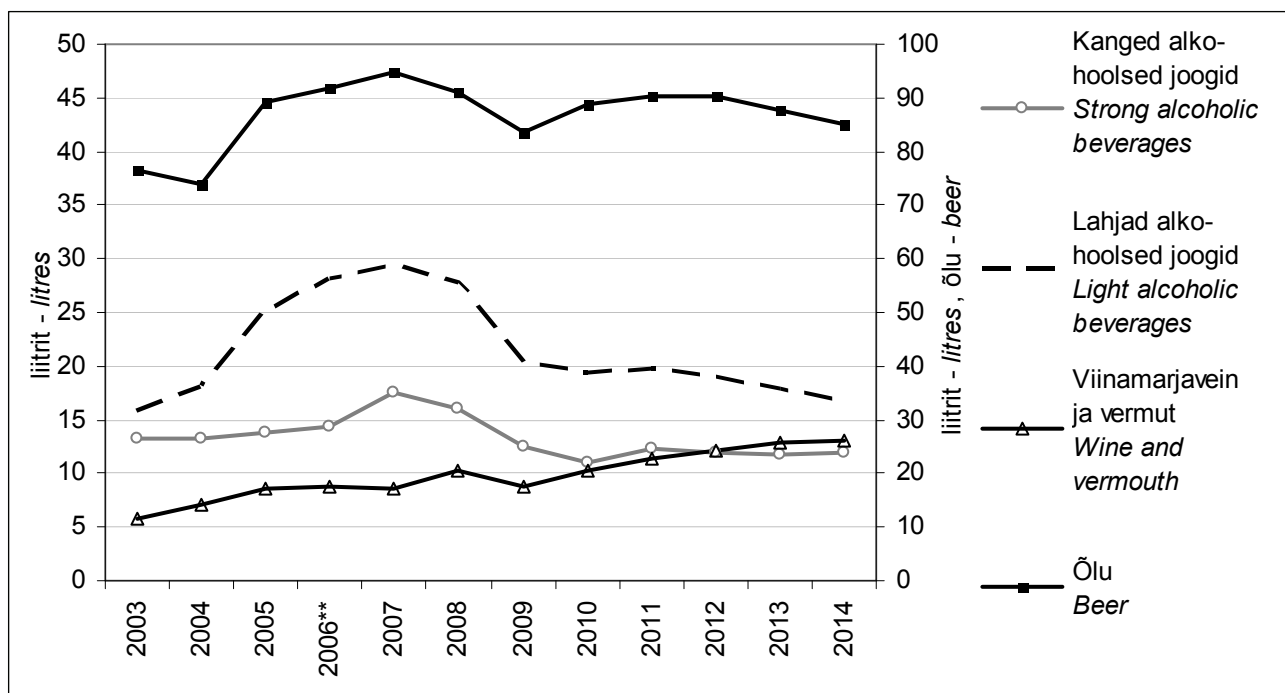
Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 14. Alkohoolsete jookide tarbimine jookide lõikes 2003–2014*

Consumption of alcohol by beverage categories 2003–2014*

liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta - litres per capita aged 15 and over

* Tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis, pluss illegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
 Consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** Kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
 Until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 26. Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2003–2014*

Consumption of alcohol by beverage categories 2003–2014*

liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

	2003	2004	2005	2006**	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Kanged alkohoolsed joogid	4,20	4,54	4,45	4,67	5,70	5,11	4,11	3,56	4,08	3,83	3,78	3,83	Strong alcoholic beverages
Õlu	3,96	3,52	4,27	4,38	4,51	4,34	3,98	4,00	4,04	4,04	3,88	3,74	Beer
Lahjad alkohoolsed joogid	1,01	1,07	1,01	1,39	1,49	1,54	1,13	1,07	0,88	1,13	1,01	0,93	Light alcoholic beverages
Viinamarjavein ja vermut	0,71	0,72	1,20	0,92	0,89	1,07	0,90	1,07	1,18	1,26	1,33	1,35	Wine and vermouth
Kokku	9,88	9,85	10,93	11,36	12,59	12,06	10,12	9,69	10,18	10,26	10,00	9,85	Total

* Tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis, pluss illegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
 Consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** Kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
 Until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

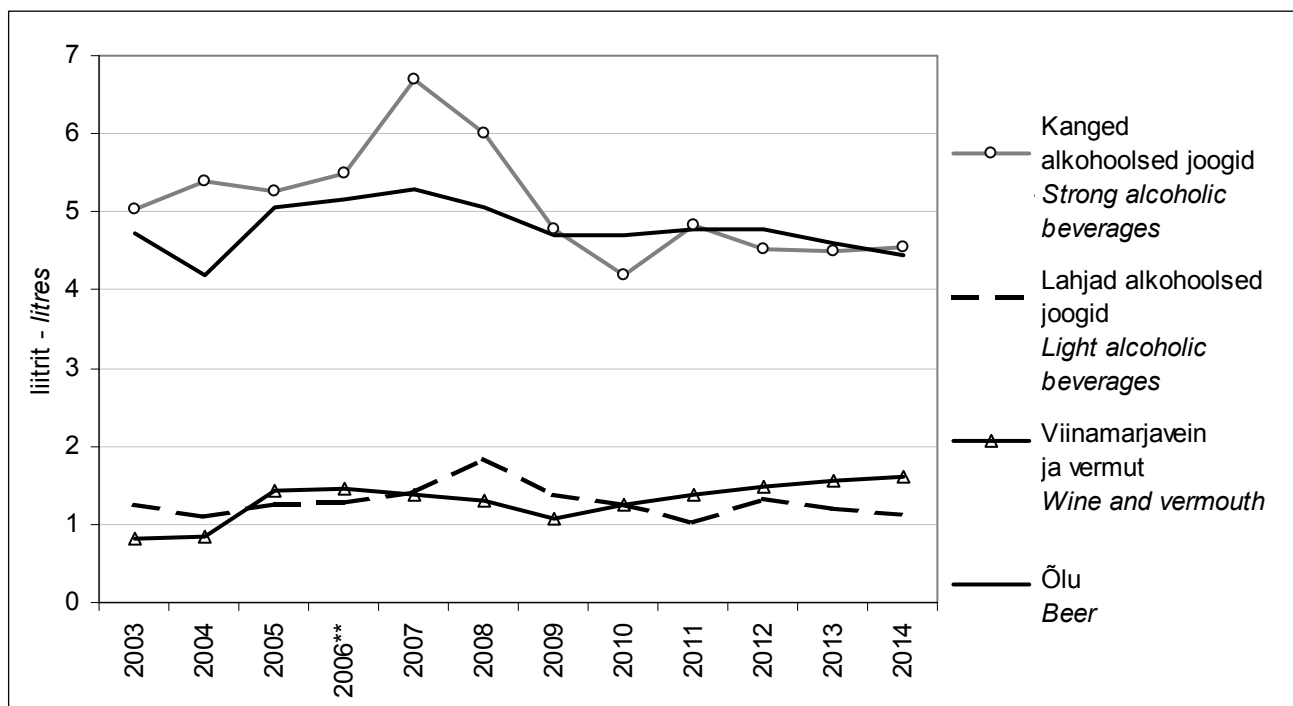
Tabel 27. **Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2003–2014****Consumption of alcohol by beverage categories 2003–2014**liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - *litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol*

	2003	2004	2005	2006**	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Kanged alkohoolsed joogid	5,02	5,38	5,25	5,50	6,70	6,00	4,78	4,20	4,82	4,53	4,49	4,55	Strong alcoholic beverages
Õlu	4,72	4,19	5,05	5,16	5,30	5,05	4,69	4,71	4,78	4,78	4,60	4,44	Beer
Lahjad alkohoolsed joogid	1,26	1,09	1,24	1,27	1,40	1,83	1,37	1,25	1,03	1,34	1,20	1,12	Light alcoholic beverages
Viinamarjavein ja vermut	0,82	0,85	1,42	1,45	1,39	1,30	1,06	1,26	1,39	1,49	1,57	1,60	Wine and vermouth
Kokku	11,82	11,51	12,96	13,38	14,79	14,18	11,90	11,42	12,02	12,14	11,86	11,71	Total

* Tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis, pluss illegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
Consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** Kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
Until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 15. **Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2003–2014****Consumption of alcohol by beverage categories 2003–2014**liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - *litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol*

* Tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis plus illelegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
Consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

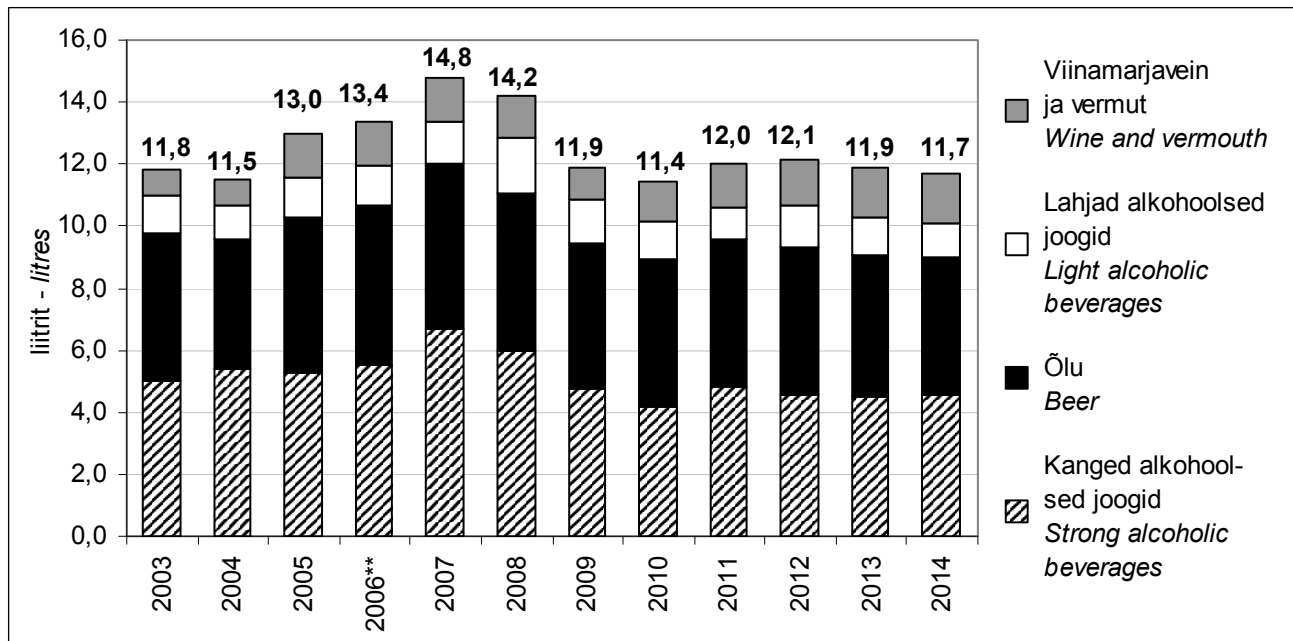
** Kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
Until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 16. Alkoholi summaarne tarbimine jookide lõikes 2003–2014*

Total consumption alcohol by beverage categories 2003–2014*

liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol

* Tarbimine võrdub legaalse müügi miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis plus illegaalne müük (kanged alkohoolsed jookide puhul)
Consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** Kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
Until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunkturiinstituut
Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 28. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine jookide lõikes 2014. a*

Consumption of legal and illegal alcohol by beverage categories 2014*

liitrit elaniku kohta - litres per capita

	Legaalne tarbimine Legal consumption	Illegaalne tarbimine Illegal consumption	Tarbimine kokku Total consumption	
Kanged alkohoolsed joogid	8,97	1,06	10,03	Strong alcoholic beverages
viin	5,46	1,06	6,52	vodka
Õlu	71,66	...	71,66	Beer
Lahjad alkohoolsed joogid	14,11	...	14,11	Light alcoholic beverages
Viinamarjavein ja vermut	11,02	...	11,02	Wine and vermouth

* Ilma turistide kaasaostude ja kohapealse tarbimiseta - Excluding exports and consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunkturiinstituut
Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 29. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine jookide lõikes 2014. a*
*Consumption of legal and illegal alcohol by beverage categories 2014**
 liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta - litres per capita aged 15 and over

	Legaalne tarbimine <i>Legal consumption</i>	Illegaalne tarbimine <i>Illegal consumption</i>	Tarbimine kokku <i>Total consumption</i>	
Kanged alkohoolsed joogid	10,65	1,26	11,91	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	6,49	1,26	7,75	<i>vodka</i>
Õlu	85,11	...	85,11	<i>Beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	16,73	...	16,73	<i>Light alcoholic beverages</i>
Viinamarjavein ja vermut	13,09	...	13,09	<i>Wine and vermouth</i>

* Ilma turistide kaasaostude ja kohapealse tarbimiseta - *Excluding exports and consumption by tourists in Estonia*

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunkturiinstituut

Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 30. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine jookide lõikes 2014. a*
*Consumption of legal and illegal alcohol by beverage categories 2014**
 liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

	Legaalne tarbimine <i>Legal consumption</i>	Illegaalne tarbimine <i>Illegal consumption</i>	Tarbimine kokku <i>Total consumption</i>	
Kanged alkohoolsed joogid	3,35	0,48	3,83	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	2,07	0,48	2,55	<i>vodka</i>
Õlu	3,74	...	3,74	<i>Beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	0,93	...	0,93	<i>Light alcoholic beverages</i>
Viinamarjavein ja vermut	1,35	...	1,35	<i>Wine and vermouth</i>

* Ilma turistide kaasaostude ja kohapealse tarbimiseta - *Excluding exports and consumption by tourists*

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunkturiinstituut

Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 31. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine jookide lõikes 2014. a*
*Consumption of legal and illegal alcohol by beverage categories 2014**
 liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol

	Legaalne tarbimine <i>Legal consumption</i>	Illegaalne tarbimine <i>Illegal consumption</i>	Tarbimine kokku <i>Total consumption</i>	
Kanged alkohoolsed joogid	3,98	0,57	4,55	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	2,47	0,57	3,03	<i>vodka</i>
Õlu	4,44	...	4,44	<i>Beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	1,12	...	1,12	<i>Light alcoholic beverages</i>
Viinamarjavein ja vermut	1,60	...	1,60	<i>Wine and vermouth</i>

* Ilma turistide kaasaostude ja kohapealse tarbimiseta - *Excluding exports and consumption by tourists*

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunkturiinstituut

Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 32. Legaalse ja illegaalse alkoholi vahel valiku tegemine 2003–2014 (küsitluste tulemused)

Choice between legal and illegal alcohol 2003–2014 (survey results)

% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Ostab ainult legaalselt alkoholi	87	92	90	95	97	96	93	91	92	94	96	97	<i>Purchases only legal alcohol</i>
Ostab legaalselt ja illegaalselt alkoholi	13	8	10	5	3	4	7	9	8	6	4	3	<i>Purchases legal and illegal alcohol</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 33. Illegaalse alkoholi ostmine 2003–2014 (küsitluste tulemused)

Purchases of illegal alcohol 2003–2014 (survey results)

% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Ei ostnud	87	92	90	95	97	96	93	91	92	94	96	97	<i>Did not purchase</i>
Ostis väga harva	7	5	6	3	2	3	4	5	6	3	2	3	<i>Seldom</i>
Ostis vahetevahel	4	2	3	2	1	1	2	4	2	3	1	0	<i>Sometimes</i>
Ostis pidevalt	2	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	<i>Often</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 34. Illegaalse alkoholi ostukohad 2003–2014 (küsitluste tulemused)

Purchasing places of illegal alcohol 2003–2014 (survey results)

% illegaalse alkoholi ostjatest - % of buyers of illegal alcohol

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Müüja kodu	55	64	58	49	32	50	56	48	49	61	53	73	<i>Seller's home</i>
Käest kätte (tänaval)	18	10	22	23	44	33	40	21	31	20	42	17	<i>Change hands on the street</i>
Kauplus, kiosk	4	7	15	2	7	18	4	10	5	2	8	5	<i>Shop, kiosk</i>
Turg	13	5	4	4	13	5	5	7	7	8	3	0	<i>Market</i>
Baar, restoran, pubi	4	2	7	4	11	5	2	2	0	2	0	0	<i>Bar, restaurant, pub</i>
Muu	6	14	5	8	5	15	10	13	12	14	8	23	<i>Other</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 35. **Legaalset alkoholi eelistamise põhjused 2006–2014 (küsitluste tulemused)***Reasons for legal alcohol preference 2006–2014 (survey results)*

% legaalse alkoholi eelistajatest, kelle jaoks põhjus on väga või mõnevõrra oluline

% of consumers who prefer legal alcohol and to whom the reason is very or somewhat important

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Põhimõtteliselt ei osta salaalkoholi	96	95	93	91	89	89	86	86	90	<i>Not buying illegal alcohol in principle</i>
Salaalkohol on tervisele ohtlik	95	94	91	87	88	88	86	81	84	<i>Illegal alcohol is harmful for health</i>
Salaalkoholi kvaliteet on halb	87	87	85	81	80	77	76	74	74	<i>Quality of illegal alcohol is bad</i>
Salaalkoholi ostmisega toetatakse varimajandust	72	70	72	74	69	74	73	70	74	<i>With purchasing illegal alcohol one supports black economy</i>
Majanduslik olukord võimaldab osta legaalset alkoholi	75	75	71	73	71	75	76	72	70	<i>One can afford buying legal alcohol</i>
Salaalkoholi ostmisega rikutakse seadust	72	72	72	73	68	70	69	68	68	<i>Purchase of illegal alcohol is against the law</i>
Sõpruskonna halvustav suhtumine salaalkoholi	58	52	51	47	44	42	38	40	45	<i>Friends disapprove illegal alcohol</i>
Salaalkoholi pole kerge saada	15	15	18	20	23	23	26	24	24	<i>Difficult to get illegal alcohol</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*Tabel 36. **Illegaalse alkoholi kättesaadavuse muutumine 2003–2014 (küsitluste tulemused)***Changes in availability of illegal alcohol 2003–2014 (survey results)*

% illegaalse alkoholi ostjatest - % of buyers of illegal alcohol

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Muutus kergemaks	10	12	14	4	4	6	10	5	11	0	5	0	<i>Easier than before</i>
Jäi samaks	68	61	58	73	69	65	80	67	62	66	51	68	<i>Remained the same</i>
Muutus raskemaks	14	5	12	13	20	15	6	8	14	23	25	32	<i>More difficult than before</i>
Ei oska öelda	8	22	16	10	7	14	4	20	13	11	19	0	<i>Do not know</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 37. Alkoholi illegaalse kaubanduse maht ja arvestuslik maksutulukaotus 2003–2014
Volume of illegal alcohol trade and calculated loss of tax revenue 2003–2014

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Illegaalse kaubanduse osakaal siseturul*, %	25–30	20–25	20–25	15–20	8–12	10–15	15–19	23–27	22–27	20–24	20–24	17–21	Share of illegal trade in internal alcohol market*, %
Illegaalse kaubanduse keskmine maht, miljon l	3,5	2,6	2,4	2,1	1,5	1,7	2,0	2,3	2,1	1,8	1,7	1,4	Volume of illegal alcohol trade, million l
Illegaalse kaubanduse keskmine maht, miljon €	13,4	12,0	10,2	9,0	6,5	11,1	11,9	14,0	17,2	14,2	13,0	10,8	Volume of illegal alcohol trade, million €
Riigieelarvesse laekumata aktsiis, miljon €	11,4	9,7	8,4	6,9	4,4	6,4	9,1	11,3	10,5	9,4	9,4	8,2	Loss of excise revenue, million €
Riigieelarvesse laekumata käibemaks, miljon €	4,2	3,9	3,2	2,6	1,7	2,8	3,9	4,8	4,8	4,4	4,2	3,6	Loss of VAT revenue, million €

* Illegaalse alkoholi turuosa on väljendatud viinaturu suhtes
Market share of illegal alcohol is calculated with respect to vodka market

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

3.2. Turistide alkoholi kaasaostud ja tarbimine Eestis

Alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia

Tabel 38. **Turistide poolt kaasaostetud alkoholsete jookide kogused 2008–2014**
Quantities of alcoholic beverages exported by tourists 2008–2014
 miljon liitrit - *million litres*

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Kauplustest								Purchases from shops
Õlu	6,3	7,2	10,5	11,1	12,4	14,7	14,9	Beer
Kange alkohol	3,0	3,3	3,8	4,4	4,7	5,4	5,3	Strong alcoholic beverages
viin	1,8	2,1	2,5	2,8	3,0	3,4	3,3	vodka
konjak/brändi/viski	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	0,5	brandy/whiskey
liköörid	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1	1,1	liqueurs
Vein	1,5	1,9	2,1	2,5	2,8	3,4	3,5	Wine
Lahjad alkohoolsed joogid	3,5	4,5	5,3	11,6	13,0	15,0	13,8	Light alcoholic beverages
Laevadelt								Purchases from ferries
Õlu	4,2	4,9	6,4	6,4	8,2	9,6	12,0	Beer
Kange alkohol	1,9	2,1	2,0	2,3	2,5	2,7	2,7	Strong alcoholic beverages
viin	1,1	1,2	1,3	1,6	1,8	2,0	2,0	vodka
konjak/brändi/viski	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	brandy/whiskey
liköörid	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	liqueurs
Vein	0,9	1,1	1,3	1,5	1,7	1,8	2,0	Wine
Lahjad alkohoolsed joogid	3,0	3,4	4,2	4,3	4,8	5,6	6,8	Light alcoholic beverages
Kokku kauplustest ja laevadelt								Total from shops and ferries
Õlu	10,5	12,1	16,9	17,5	20,6	24,3	26,9	Beer
Kange alkohol	4,9	5,4	5,8	6,7	7,2	8,1	8,00	Strong alcoholic beverages
viin	2,9	3,3	3,8	4,4	4,8	5,4	5,3	vodka
konjak/brändi/viski	0,5	0,5	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	brandy/whiskey
liköörid	1,1	1,2	1,2	1,4	1,5	1,5	1,5	liqueurs
Vein	2,4	3,0	3,4	4,0	4,5	5,2	5,5	Wine
Lahjad alkohoolsed joogid	6,5	7,9	9,5	15,9	17,8	20,6	20,6	Light alcoholic beverages

Allikas: Turistide alkoholi ostumahu uuring, Eesti Konjunkturiinstituut

Source: *Study about Alcohol Purchases by Tourists, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 39. **Turistide poolt kaasaostetud alkoholsete jookide kogused 2008–2014***Quantities of alcoholic beverages exported by tourists 2008–2014**miljon liitrit 100% alkoholis - million litres in 100% alcohol*

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Kauplustest	1,86	2,12	2,53	3,18	3,47	4,17	3,96	<i>Purchases from shops</i>
Laevadelt	1,23	1,40	1,50	1,62	1,83	2,11	2,25	<i>Purchases from ferries</i>
Kauplustest ja laevadelt kokku	3,10	3,52	4,03	4,80	5,30	6,28	6,21	<i>Total purchases from shops and ferries</i>

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut

Source: *Estonian Institute of Economic Research*Tabel 40. **Turistide poolt kaasaostetud alkoholi kogused ja tarbimine Eestis 2008–2014***Quantities of alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia 2008–2014**100% alkoholis - in 100% alcohol*

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Turistide poolt kaasaostetud kogused								<i>Exports by tourists</i>
miljon liitrit	3,10	3,52	4,03	4,80	5,30	6,28	6,21	<i>million litres</i>
Turistidepoolne tarbimine Eestis								<i>Consumption by tourists in Estonia</i>
miljon liitrit	0,81	0,85	0,89	0,97	1,09	1,20	1,30	<i>million litres</i>

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut

Source: *Estonian Institute of Economic Research*

3.3. Elanike hinnangud alkoholi tarbimisele

Inhabitants' assessment of alcohol consumption

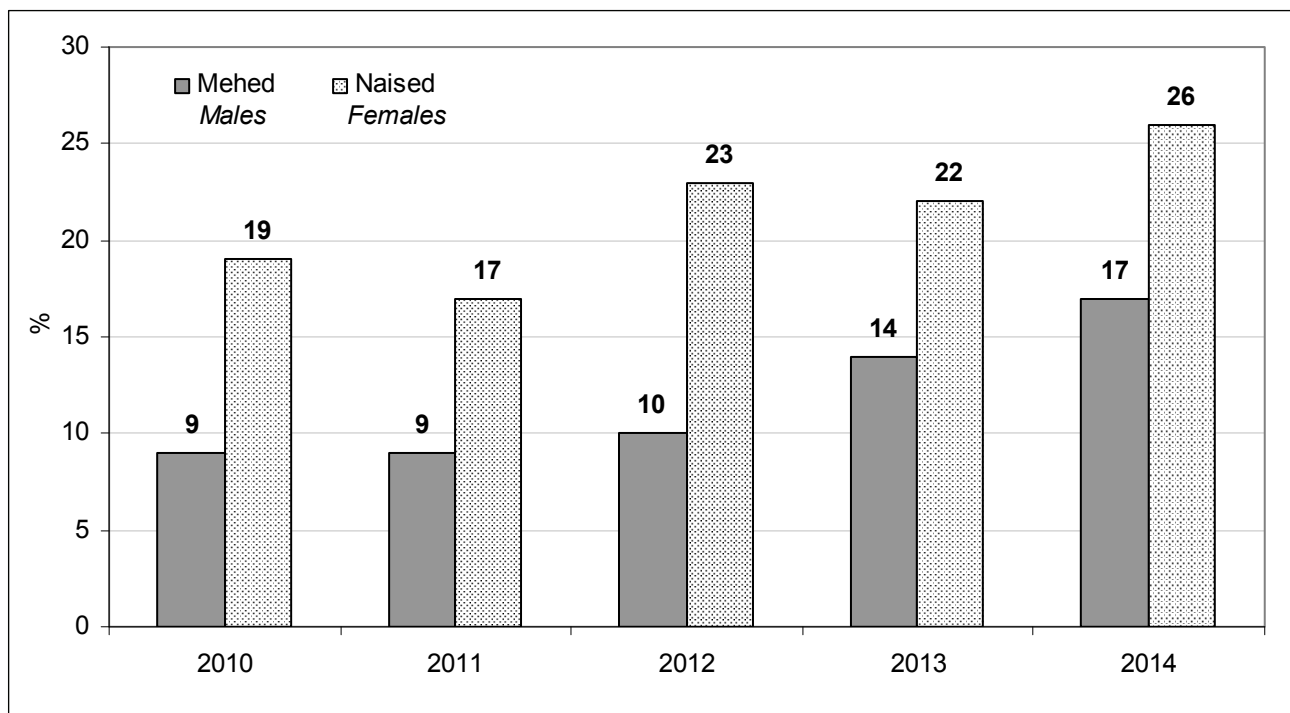
Tabel 41. **Elanike hinnang isiklikule alkoholi tarbimisele 2008–2014 (küsitluste tulemused)**
Inhabitants' assessment of their own alcohol consumption 2008–2014 (survey results)
 % vastajatest - % of respondents

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Ei joo üldse	15	15	14	13	17	18	21	<i>Does not drink</i>
Joob vähe	58	55	56	56	53	52	48	<i>Drinks a little</i>
Joob mõõdukalt	25	26	26	29	28	27	29	<i>Drinks moderately</i>
Joob palju	2	4	4	2	2	3	2	<i>Drinks a lot</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Eesti täiskasvanud elanikkonna küsitlus, november 2014, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Inhabitants' Survey, November 2014, Estonian Institute of Economic Research*

Joonis 17. **Alkoholi mittetarbijate osakaal meeste ja naiste hulgas 2010–2014 (küsitluste tulemused)**
Share of men and women who do not consume alcohol 2010–2014 (survey results)
 % vastajatest - % of respondents

Allikas: Eesti täiskasvanud elanikkonna küsitlus, november 2014, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Inhabitants' Survey, November 2014, Estonian Institute of Economic Research*

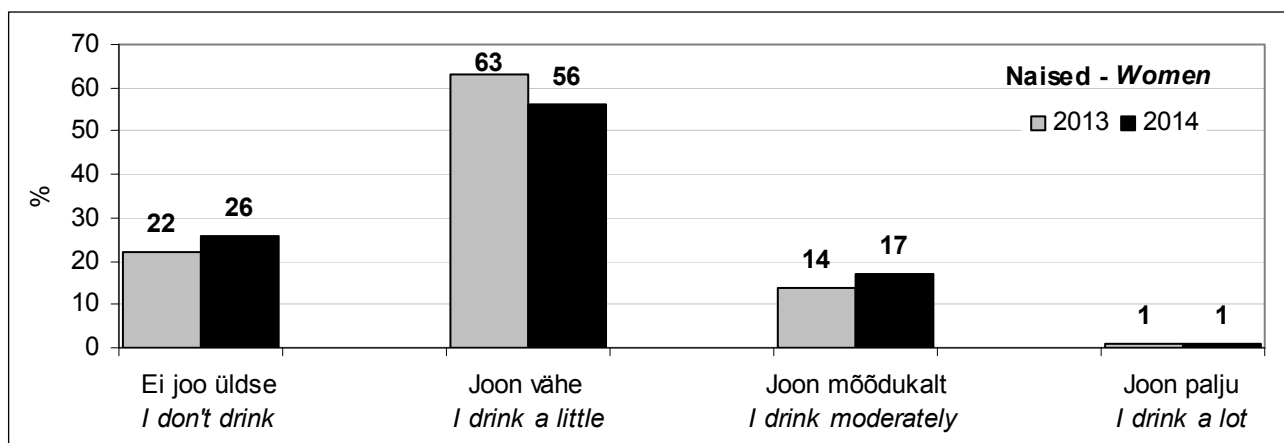
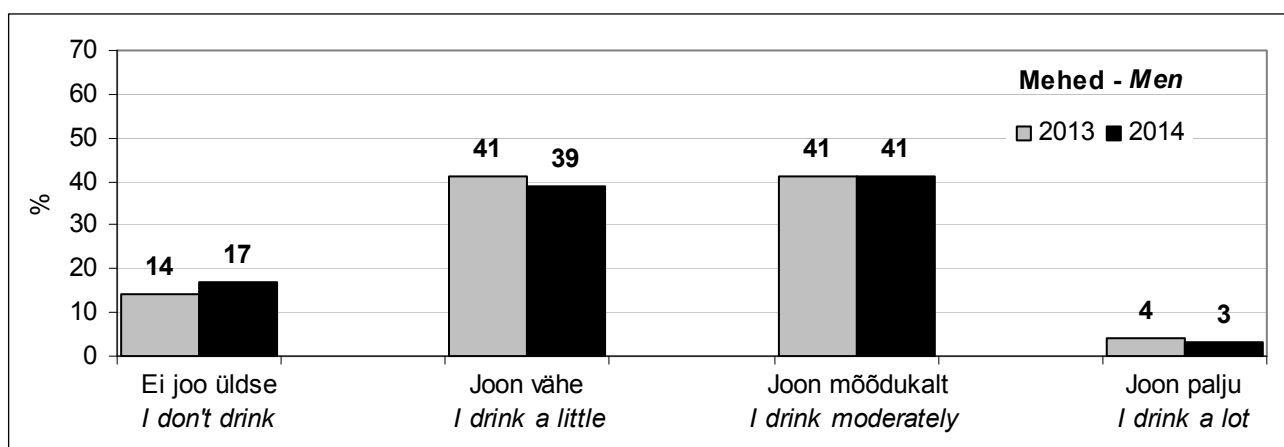
Tabel 42. Elanike alkoholsete jookide tarbimissagedused 2013–2014 (küsitluste tulemused)
Frequency of consumption of alcoholic beverages by inhabitants 2013–2014 (survey results)
 % täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

	Ei joo üldse (või väga harva) <i>Does not drink (or drinks very rarely)</i>		Joo 1–3 korda kuus <i>Drinks 1–3 times a month</i>		Joo 1–2 korda nädalas <i>Drinks 1–2 times a week</i>		Joo peaaegu iga päev <i>Drinks almost every day</i>		
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	
Viin	69	71	25	26	5	3	1	0	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	68	67	30	30	2	3	0	0	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	44	44	47	48	9	7	0	1	Wine, sparkling wine
Õlu	56	51	26	29	13	14	5	6	Beer
Siider	81	84	18	14	1	2	0	0	Cider
Long drink, kokteilid	83	81	16	16	1	2	0	1	Long drink, cocktails

Allikas: Eesti täiskasvanud elanikkonna küsitlus, november 2014, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Inhabitants' Survey, November 2014, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 18. Alkoholi tarvitamise sagedus meestel ja naistel enese hinnangul 2013–2014
(küsitluste tulemused)
Frequency of consumption of alcoholic beverages by men and women, self-estimates 2013–2014
(survey results)
 % vastajatest - % of respondents

Allikas: Eesti täiskasvanud elanikkonna küsitlus, november 2014, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Inhabitants' Survey, November 2014, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 43. Alkohoolsete jookide tarbimissagedus soo ja vanuse järgi (2014. a, küsitluse tulemused)
Frequency of consumption of alcoholic beverages by gender and age (2014 survey results)
 % täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

	Mehed - Men	Naised - Women	Vanusegrupp - Age group				
			18–29	30–49	50–64	65–74	
Ei joo üldse (või väga harva)			Does not drink (or drinks very rarely)				
Viin	58	85	86	71	62	64	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	58	77	67	62	76	62	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	47	41	47	38	47	48	Wine, sparkling wine
Õlu	31	74	55	48	53	50	Beer
Siider	85	83	68	83	93	96	Cider
Long drink, kokteilid	81	82	73	79	87	84	Long drink, cocktails
Joob 1–3 korda kuus			Drinks 1–3 times a month				
Viin	36	14	14	25	33	34	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	39	21	32	34	21	35	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	44	53	46	52	46	50	Wine, sparkling wine
Õlu	38	20	27	33	27	28	Beer
Siider	12	16	28	15	7	4	Cider
Long drink, kokteilid	17	14	21	18	11	13	Long drink, cocktails
Joob 1–2 korda nädalas			Drinks 1–2 times a week				
Viin	6	1	0	4	5	2	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	3	2	1	4	3	3	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	8	5	7	9	5	2	Wine, sparkling wine
Õlu	21	6	10	15	14	17	Beer
Siider	3	1	4	2	0	0	Cider
Long drink, kokteilid	2	3	6	2	1	3	Long drink, cocktails
Joob peaaegu iga päev			Drinks almost every day				
Viin	0	0	0	0	0	0	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	0	0	0	0	0	0	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	1	1	0	1	2	0	Wine, sparkling wine
Õlu	10	0	8	4	6	5	Beer
Siider	0	0	0	0	0	0	Cider
Long drink, kokteilid	0	1	0	1	1	0	Long drink, cocktails

Allikas: Eesti täiskasvanud elanikkonna küsitlus, november 2014, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Inhabitants' Survey, November 2014, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 44. Viimase 12 kuu jooksul alkoholi tarvitanute osakaal soo järgi 2006–2014 (küsitluste tulemused)
Share of inhabitants who consumed alcohol in the past 12 months by gender 2006–2014
(survey results)
 % vastajatest - % of respondents

	2006	2008	2010	2012	2014	
Mehed						Men
Üldse mitte	6,4	7,8	7,9	8,0	9,4	Never
Mõned korrad aastas	12,8	12,2	13,4	15,3	18,6	A few times a year
Mõned korrad kuus	34,7	36,2	35,5	33,7	32,5	A few times a month
Mõned korrad nädalas	37,1	35,4	36,9	35,8	29,6	A few times a week
Peaaegu iga päev*	9,0	8,4	6,4	7,2	9,9	Almost every day*
Naised						Women
Üldse mitte	8,8	8,7	13,0	10,1	12,0	Never
Mõned korrad aastas	35,7	33,9	36,4	38,5	38,2	A few times a year
Mõned korrad kuus	41,9	43,3	37,2	39,1	39,5	A few times a month
Mõned korrad nädalas	13,2	13,2	12,8	11,6	9,2	A few times a week
Peaaegu iga päev*	0,4	0,9	0,7	0,7	1,2	Almost every day*
Kokku						Total
Üldse mitte	7,8	8,4	10,9	9,2	11,0	Never
Mõned korrad aastas	26,6	24,7	26,9	28,6	30,3	A few times a year
Mõned korrad kuus	39,1	40,3	36,5	36,8	36,7	A few times a month
Mõned korrad nädalas	22,7	22,6	22,7	21,9	17,3	A few times a week
Peaaegu iga päev*	3,8	4,1	3,0	3,5	4,7	Almost every day*

* 2012.–2006. aasta uuringutes oli vastuse variandiks: iga päev
In 2012–2006 studies relevant response option was: daily

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring, 2006–2014, Tervise Arengu Instituut.
 Täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuringut on läbi viidud igal paarisaastal alates aastast 1990 16–64-aastaste elanike hulgas. 2014. aasta uuring asub: <http://www.tai.ee/et/terviseandmed/uuringud/download/319>
 Source: *Health behavior among Estonian adult population, 2004–2012, National Institute for Health Development.*
The study Health Behavior among Estonian Adult Population is conducted each even year starting from 1990 among the Estonian population aged 16 to 64. Survey data from year 2012 can be found here:
<http://www.tai.ee/et/terviseandmed/uuringud/download/319>

Tabel 45. Viimase 12 kuu jooksul vähemalt mõned korrad nädalas alkoholi tarbinud meeste ja naiste jaotus taustaandmete järgi (2014. a. küsitluse tulemused)

Distribution of men and women who consumed alcohol at least few times a week in the past 12 months by background variables (2014 survey results)

% iga sotsiaaldemograafilise alagrupi kõigist vastanutest
% of total respondents in each sociodemographic subgroup

	Mehed <i>Men</i>	Naised <i>Women</i>	Kokku <i>Total</i>	
Perekonnaseis				Marital status
Vallaline	34,6	11,0	21,7	Single
Abielus, vabaabielus	39,9	10,8	23,0	Married, cohabiting
Lahutatud, lesk	54,4	8,4	17,9	Divorced, widowed
Haridus				Education
Alg-, põhi-	30,8	4,7	17,5	Primary, basic
Kesk-	41,9	11,6	24,7	Secondary
Keskeri-	41,9	7,6	21,3	Secondary-vocational
Kõrg-	38,7	13,9	22,2	University
Rahvus				Nationality
Eestlane	45,4	12,6	26,1	Estonian
Mitte-eestlane	23,3	5,3	11,9	Non-Estonian
Majanduslik aktiivsus				Economic activity
Töötav	43,6	12,7	25,3	Employed
Töotu	39,2	9,6	24,1	Unemployed
Mittetöötav	24,2	4,2	11,0	Non-active
Elukoht				Place of residence
Tallinn	34,5	15,3	22,5	Tallinn
Muu linn	39,5	5,5	19,2	Other town
Maapiirkond	43,5	11,3	24,7	Rural area
Leibkonna suurus				Size of household
Elab üksi	45,4	12,0	23,9	Lives alone
2 inimest	36,1	10,4	20,5	2 persons
3 inimest	43,1	8,8	22,1	3 persons
4 inimest ja rohkem	38,1	11,0	22,8	4 persons and more
Kuusissetulek				Monthly income
<300 €	34,8	8,6	18,4	<300 €
300–899 €	40,4	9,6	21,5	300–899 €
>899 €	44,4	18,0	30,6	>899 €
KOKKU				TOTAL
2014	39,5	10,4	22,0	2014
2012*	43,0	12,4	25,4	2012*
2010	43,3	13,5	25,8	2010
2008	43,8	14,0	26,7	2008
2006	46,1	13,6	26,5	2006

* 2012.–2006. aasta uuringutes oli vastuse variandiks: iga päev

In 2012–2006 studies relevant response option was: daily

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring, 2014, Tervise Arengu Instituut

Source: Health behavior among Estonian adult population, 2014, National Institute for Health Development

Tabel 46. Korraga vähemalt kuus alkoholiannust tarvitanute osakaal soo järgi 2006–2014
(küsitluste tulemused)*
Share of respondents who consumed at least six or more standard drinks at once by gender
2006–2014 (survey results)
 % vastajatest - % of respondents

	2006	2008	2010	2012	2014	
Mehed						Men
Üldse mitte	29,7	30,6	30,8	30,3	24,2	Never
Mõned korrad aastas	25,3	25,5	25,9	26,9	25,6	A few times a year
Mõned korrad kuus	22,7	23,6	19,0	19,5	20,5	A few times a month
Mõned korrad nädalas	18,2	17,8	22,3	19,3	25,8	A few times a week
Peaaegu iga päev	4,1	2,5	2,0	4,0	4,0	Almost every day
Naised						Women
Üldse mitte	68,3	67,2	68,8	68,3	60,2	Never
Mõned korrad aastas	19,3	20,6	18,8	19,7	24,9	A few times a year
Mõned korrad kuus	8,7	7,5	8,9	7,6	10,9	A few times a month
Mõned korrad nädalas	3,6	4,4	3,1	4,1	3,2	A few times a week
Peaaegu iga päev	0,1	0,3	0,3	0,2	0,7	Almost every day
Kokku						Total
Üldse mitte	53,0	51,7	53,2	52,2	45,8	Never
Mõned korrad aastas	21,7	22,7	21,7	22,8	25,2	A few times a year
Mõned korrad kuus	14,2	14,3	13,1	12,7	14,7	A few times a month
Mõned korrad nädalas	9,4	10,1	11,0	10,5	12,2	A few times a week
Peaaegu iga päev	1,7	1,2	1,0	1,8	2,0	Almost every day

* 2012. aasta ja varasemate uuringute vastusevariandid olid: mitte kunagi, harvemini kui üks kord kuus, üks kord kuus, üks kord nädalas, peaaegu iga päev
In the 2012 and earlier studies response options were: never, less than once a month, once a month, once a week, almost every day

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring, 2006–2014, Tervise Arengu Instituut
 Source: *Health behavior among Estonian adult population, 2006–2014, National Institute for Health Development*

Tabel 47. Vähemalt üks kord kuus korraga 6 või rohkem alkoholiühikut tarbinud meeste ja naiste jaotus taustaandmete järgi (2014. a. küsitluse tulemused)*
*Distribution of men and women who consumed six or more standard drinks at once at least once a month by background variables (2014 survey results)**

% iga sotsiaaldemograafilise alagrupi kõigest vastanutest
 % of total respondents in each sociodemographic subgroup

	Mehed Men	Naised Women	Kokku Total	
Perekonnaseis				Marital status
Vallaline	47,6	20,6	32,9	Single
Abielus, vabaabielus	49,6	14,0	28,9	Married, cohabiting
Lahutatud, lesk	67,6	12,7	24,2	Divorced, widowed
Haridus				Education
Alg-, põhi-	41,7	19,0	30,2	Primary, basic
Kesk-	56,7	20,2	36,0	Secondary
Keskeri-	55,5	12,4	29,6	Secondary-vocational
Kõrg-	41,2	12,4	22,0	University
Rahvus				Nationality
Eestlane	53,4	15,9	31,3	Estonian
Mitte-eestlane	41,7	12,5	23,3	Non-Estonian
Majanduslik aktiivsus				Economic activity
Töötav	54,0	15,2	31,1	Employed
Töötu	48,1	18,1	32,7	Unemployed
Mittetöötav	37,2	13,2	21,3	Non-active
Elukoht				Place of residence
Tallinn	45,2	15,7	26,8	Tallinn
Muu linn	50,9	13,3	28,4	Other town
Maapiirkond	53,6	16,0	31,6	Rural area
Leibkonna suurus				Size of household
Elab üksi	58,5	16,5	31,5	Lives alone
2 inimest	46,1	14,0	26,6	2 persons
3 inimest	53,4	13,4	28,8	3 persons
4 inimest ja rohkem	48,9	16,0	30,3	4 persons and more
Kuusissetulek				Monthly income
<300 €	44,8	11,8	24,3	<300 €
300–899 €	51,9	15,4	29,4	300–899 €
>899 €	52,6	17,6	34,3	>899 €
KOKKU				TOTAL
2014	50,2	14,9	29,0	2014
2012	42,8	12,0	25,0	2012
2010	43,3	12,4	25,1	2010
2008	43,9	12,2	25,6	2008
2006	45,0	12,5	25,4	2006

* 2012. aasta ja varasemate uuringute vastusevariandid olid: mitte kunagi, harvemini kui üks kord kuus, üks kord kuus, üks kord nädalas, peaaegu iga päev
 in the 2012 and earlier studies response options were: never, less than once a month, once a month, once a week, almost every day

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring, 2014, Tervise Arengu Instituut
 Source: Health behavior among Estonian adult population, 2014, National Institute for Health Development

Tabel 48. Vastajate osakaal viimase seitsme päeva jooksul tarvitatud absoluutse alkoholi koguse ja soo järgi 2012–2014 (küsitluste tulemused)
Share of respondents by consumption of absolute alcohol during the past seven days and gender 2012–2014 (survey results)
 % vastajatest - % of respondents

	2012	2014	
Mehed			Men
Ei tarbinud üldse	26,1	22,6	Did not consume at all
Madala terviseriskiga tarbimine*	53,3	58,0	Consumption with a low health risk*
Tervist ohustav/kahjustav tarbimine**	20,5	19,4	Health threatening/damaging consumption**
Naised			Women
Ei tarbinud üldse	43,4	36,8	Did not consume at all
Madala terviseriskiga tarbimine*	49,3	55,7	Consumption with a low health risk*
Tervist ohustav/kahjustav tarbimine**	7,3	7,5	Health threatening/damaging consumption**
Kokku			Total
Ei tarbinud üldse	36,1	31,0	Did not consume at all
Madala terviseriskiga tarbimine*	51,0	56,6	Consumption with a low health risk*
Tervist ohustav/kahjustav tarbimine**	12,9	12,3	Health threatening/damaging consumption**

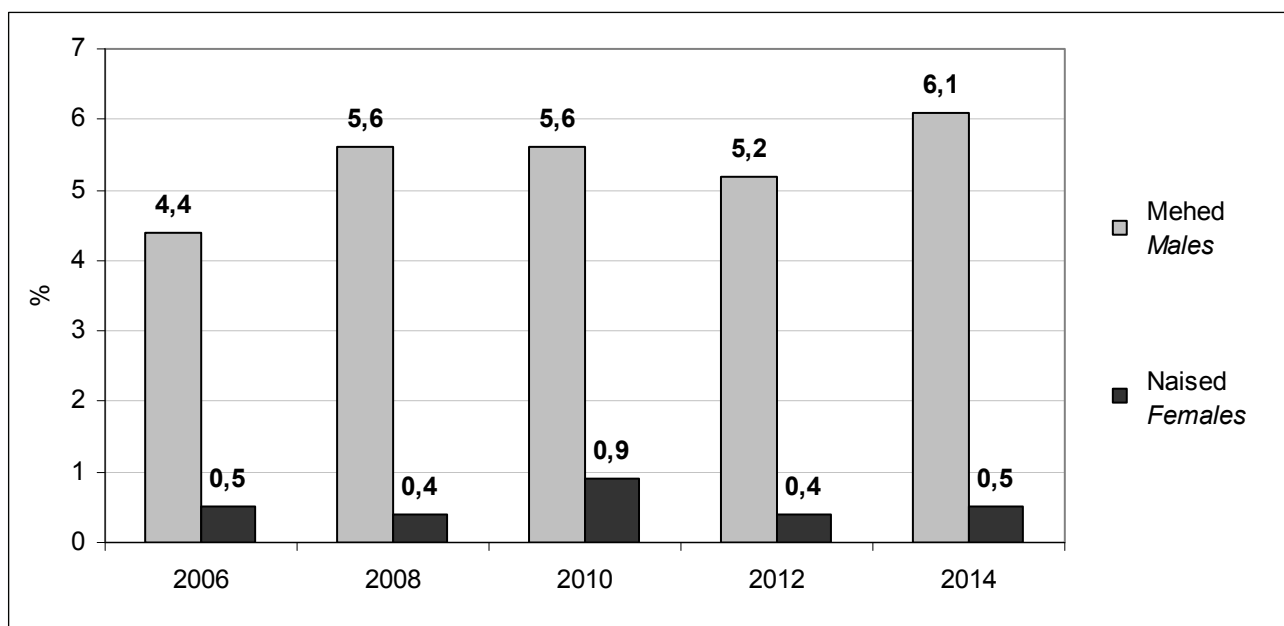
* Mehed - men 10–160 g; naised - women 10–80 g

** Mehed - men >160 g; naised - women >80 g

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring, 2014, Tervise Arengu Instituut

Source: Health behavior among Estonian adult population, 2014, National Institute for Health Development

Joonis 19. Alkoholi liigtarvitamise tõttu ravi saanute osakaal 2006–2014 (küsitluste tulemused)
Share of respondents who were treated for alcohol abuse 2006–2014 (survey results)
 % vastajatest - % of respondents

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring 2014, Tervise Arengu Instituut

Source: Health behavior among Estonian adult population 2014, National Institute for Health Development

Tabel 49. Tervist ohustavas koguses alkoholi tarbinud meeste ja naiste jaotus taustaandmete järgi (2014. a, küsitluse tulemused)*
*Distribution of men and women with health-damaging alcohol consumption by background variables (2014 survey results)**

% iga sotsiaaldemograafilise alagrupi kõigist vastanutest
 % of total respondents in each sociodemographic subgroup

	Mehed Men	Naised Women	Kokku Total	
Perekonnaseis				Marital status
Vallaline	15,6	11,3	13,3	Single
Abielus, vabaabielus	20,9	7,3	13,1	Married, cohabiting
Lahutatud, lesk	19,4	4,0	7,4	Divorced, widowed
Haridus				Education
Alg, põhi	13,7	5,8	9,7	Primary, basic
Kesk	22,4	11,4	16,2	Secondary
Keskeri	20,1	5,0	11,3	Secondary-vocational
Kõrg	18,4	7,6	11,3	University
Rahvus				Nationality
Eestlane	22,4	8,7	14,5	Estonian
Mitte-eestlane	10,7	4,7	6,9	Non-Estonian
Majanduslik aktiivsus				Economic activity
Töötav	21,3	7,8	13,4	Employed
Töotu	10,8	9,7	10,3	Unemployed
Mittetöötav	15,2	6,1	9,2	Non-active
Elukoht				Place of residence
Tallinn	18,7	8,5	12,3	Tallinn
Muu linn	18,1	5,7	10,8	Other town
Maapiirkond	21,6	8,7	14,2	Rural area
Leibkonna suurus				Size of household
Elab üksi	17,9	8,4	11,9	Lives alone
2 inimest	20,5	7,2	12,4	2 persons
3 inimest	19,1	7,7	12,2	3 persons
4 inimest ja rohkem	19,0	7,0	12,5	4 persons and more
Kuusissetulek				Monthly income
<300 €	14,3	6,2	9,3	<300 €
300–899 €	18,5	7,1	11,6	300–899 €
>899 €	29,4	11,4	20,2	>899 €
2014	19,4	7,5	12,3	2014
2012	20,5	7,3	12,9	2012
2010	23,8	7,2	14,0	2010
2008	23,7	8,3	14,9	2008
2006	23,5	6,8	13,5	2006

* Meeste üle 160 g ja naiste üle 80 g absoluutse alkoholi tarbimist nädala jooksul loetakse tervist ohustavaks või kahjustavaks tarbimiseks
 Consumption of pure alcohol which exceeds 160 g for men and 80 g for women within a week is considered to be a harmful or health-damaging consumption

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring, 2014, Tervise Arengu Instituut

Source: Health behavior among Estonian adult population, 2014, National Institute for Health Development

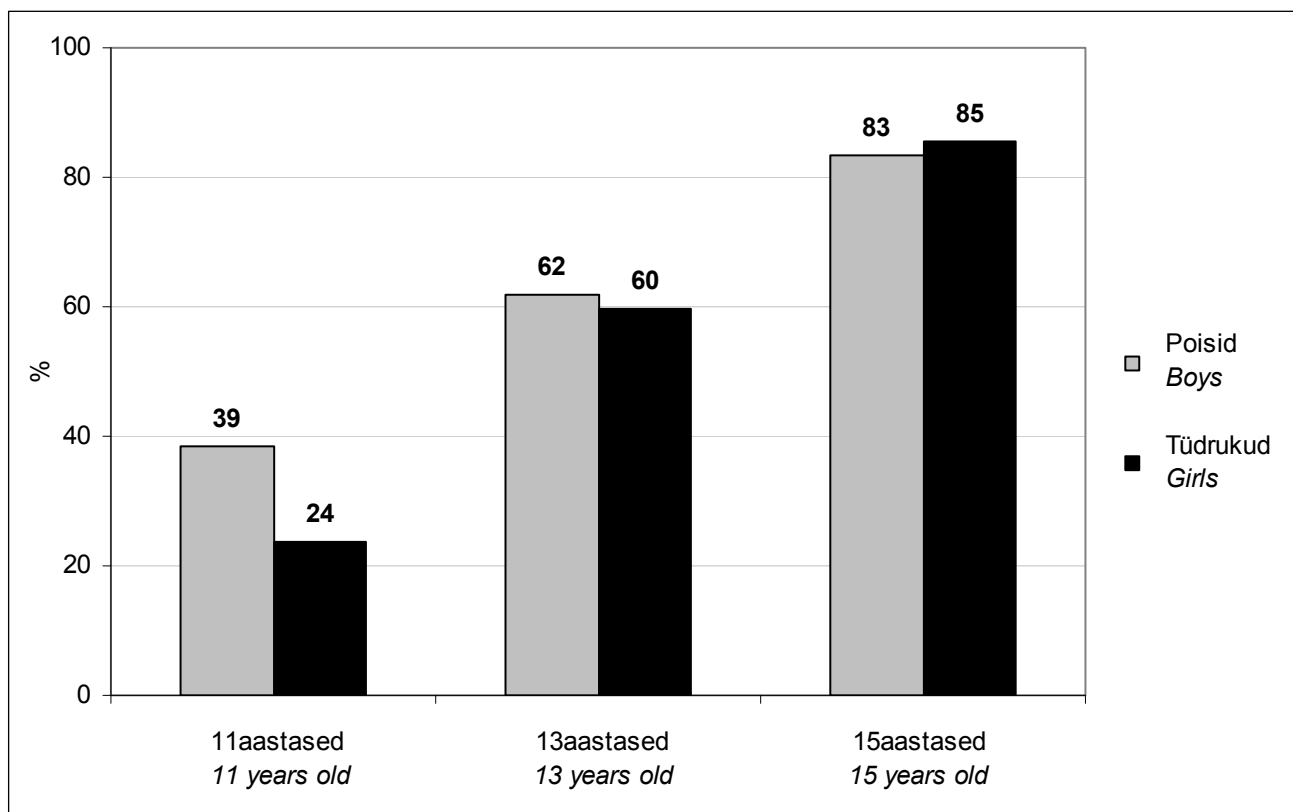
Tabel 50. Alkohoolsete jookide esmakordne proovimine vanuse lõikes 2013/2014 äa (küsitluse tulemused)
Tasting of alcoholic beverages first time by age groups 2013/2014 (survey results)
 % õpilastest - % of schoolchildren

	Vanus - Age			
	11	13	15	
On proovinud	31,0	60,9	84,3	<i>Have tasted</i>
Ei ole proovinud	69,0	39,1	15,7	<i>Have not tasted</i>
Kokku	100,0	100,0	100,0	<i>Total</i>

Allikas: Eesti kooliõpilaste tervisekäitumise uuring 2013/2014 äa, Tervise Arengu Instituut. Kooliõpilaste tervisekäitumise uuringut (edaspidi HBSC) on läbi viidud eesti ja vene õppekeelelga koolide 11-, 13- ja 15-aastaste õpilaste hulgas alates 1993/1994 õppeaastast iga nelja aasta järel. 2013/2014. õppeaasta uuring asub: <http://www.tai.ee/et/terviseandmed/uuringud/download/324>. Kooliõpilaste alkoholi ja narkootikumide kasutamise võrdlusuuring (ESPAD) viiakse läbi 2015. aastal ning andmed avaldatakse alkoholi aastaraamatus 2016. aastal. Valik 2011. aasta tulemustest avaldati 2014. aasta Alkoholi Aastaraamatus ning uuringuraport asub: <http://www.tai.ee/et/terviseandmed/uuringud/download/198>

Source: *The Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) study 2001/2002–2009/2010, National Institute for Health Development. The Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) study has been conducted since school year 1993/1994 every fourth year among 11-, 13- and 15-years old students from Estonian and Russian schools. Survey data from school year 2013/2014 can be found here: <http://www.tai.ee/et/terviseandmed/uuringud/download/324>. European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs (ESPAD) will be conducted in 2015 and the data will be published in the Alcohol Yearbook 2016. Selected survey data from 2011 was published in the Alcohol Yearbook 2014 and the survey report can be found here: <http://www.tai.ee/et/terviseandmed/uuringud/download/198>*

Joonis 20. Alkohoolseid jooke esmakordselt proovinud õpilaste osakaal soo ja vanuse järgi 2013/2014. äa (küsitluse tulemused)
Share of schoolchildren tasting alcoholic beverages for the first time by gender and age 2013/2014 (survey results)
 % vastajatest - % of respondents

Allikas: HBSC 2013/2014 äa, Tervise Arengu Instituut

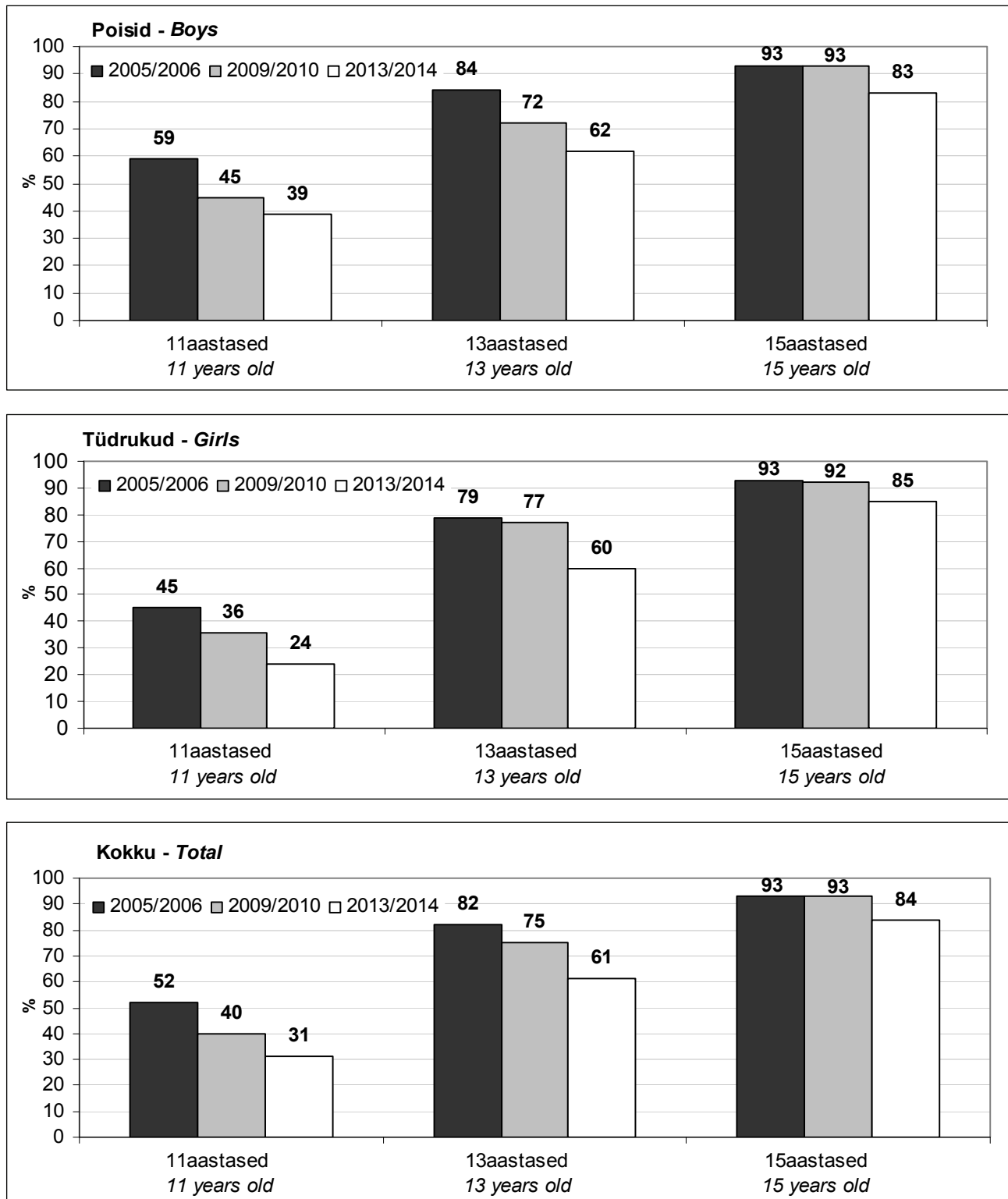
Source: HBSC 2013/2014, National Institute for Health Development

Joonis 21. Alkohoolseid jooke proovinud poiste ja tüdrukute osakaal vanuse järgi

2005/2006–2013/2014 äa (küsitluste tulemused)

Share of boys and girls who tasted alcoholic beverages by age, 2005/2006–2013/2014 (survey results)

% vastajatest - % of respondents

Allikas: HBSC 2005/2006–2013/2014 äa, Tervise Arengu Instituut

Source: HBSC 2005/2006–2013/2014, National Institute for Health Development

Tabel 51. Vastajate keskmine vanus esmakordsel alkoholi proovimisel vanuse ja soo järgi 2005/2006–2013/2014 õa (küsitluste tulemused)
Average age of adolescents when trying alcohol for the first time by age and gender 2005/2006–2013/2014 (survey results)

% vastajatest - % of respondents

	11-aastased 11 years old	13-aastased 13 years old	15-aastased 15 years old	
2005/2006				2005/2006
Poisid	11,1	11,8	12,6	Boys
Tüdrukud	11,1	12,1	13,0	Girls
Kokku	11,1	11,9	12,8	Total
2009/2010				2009/2010
Poisid	11,1	11,8	12,6	Boys
Tüdrukud	11,1	12,0	13,0	Girls
Kokku	11,1	11,9	12,8	Total
2013/2014				2013/2014
Poisid	11,1	12,0	12,9	Boys
Tüdrukud	11,1	12,2	13,1	Girls
Kokku	11,1	12,1	13,0	Total

Allikas: HBSC 2005/2006–2013/2014 õa, Tervise Arengu Instituut

Source: HBSC 2005/2006–2013/2014, National Institute for Health Development

Tabel 52. Alkohoolsete jookide tarvitamise sagedus vanuse ja soo järgi 2013/2014. õa (küsitluse tulemused)

Frequency of alcohol consumption by age and gender, 2013/2014 (survey results)

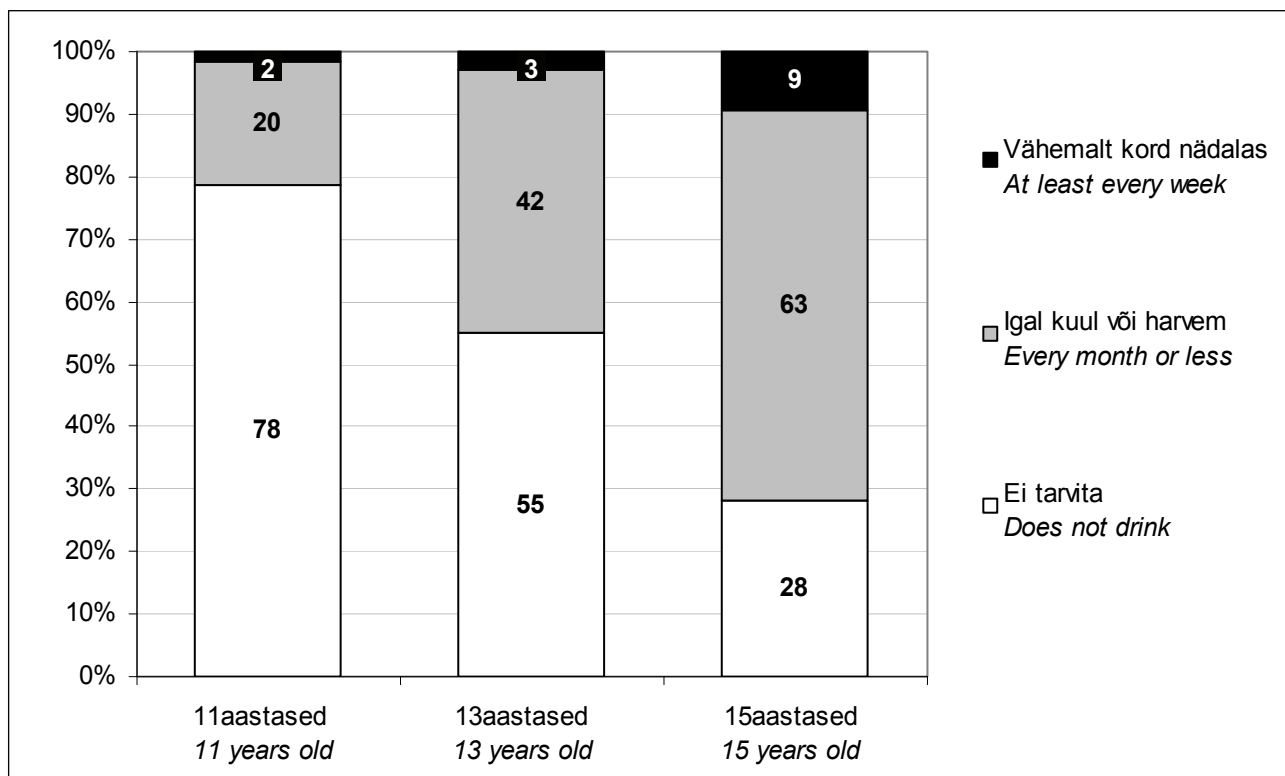
% vastajatest - % of respondents

	11-aastased 11 years old	13-aastased 13 years old	15-aastased 15 years old	
Poisid				Boys
Ei tarvita alkoholi	73,3	55,5	29,8	Never
Igal kuul või harvem	23,9	40,8	58,4	Every month or rarely
Vähemalt kord nädalas	2,8	3,7	11,8	At least once a week
sh iga nädal	1,4	2,2	10,5	incl. every week
sh iga päev	1,4	1,5	1,3	incl. every day
Tüdrukud				Girls
Ei tarvita alkoholi	83,8	54,8	26,5	Every month or rarely
Igal kuul või harvem	15,6	43,0	66,7	At least once a week
Vähemalt kord nädalas	0,6	2,2	6,8	incl. every week
sh iga nädal	0,0	2,0	6,3	incl. every day
sh iga päev	0,6	0,1	0,5	Every month or rarely

Allikas: HBSC 2013/2014 õa, Tervise Arengu Instituut

Source: HBSC 2013/2014, National Institute for Health Development

Joonis 22. **Õpilaste jaotus alkoholsete jookide tarbimise sageduse järgi 2013/2014. õa**
(küsitluse tulemused)
Distribution of schoolchildren by frequency of alcoholic beverages consumption 2013/2014
(survey results)
 % vastajatest - % of respondents

Allikas: HBSC 2013/2014 õa, Tervise Arengu Instituut
 Source: HBSC 2013/2014, National Institute for Health Development

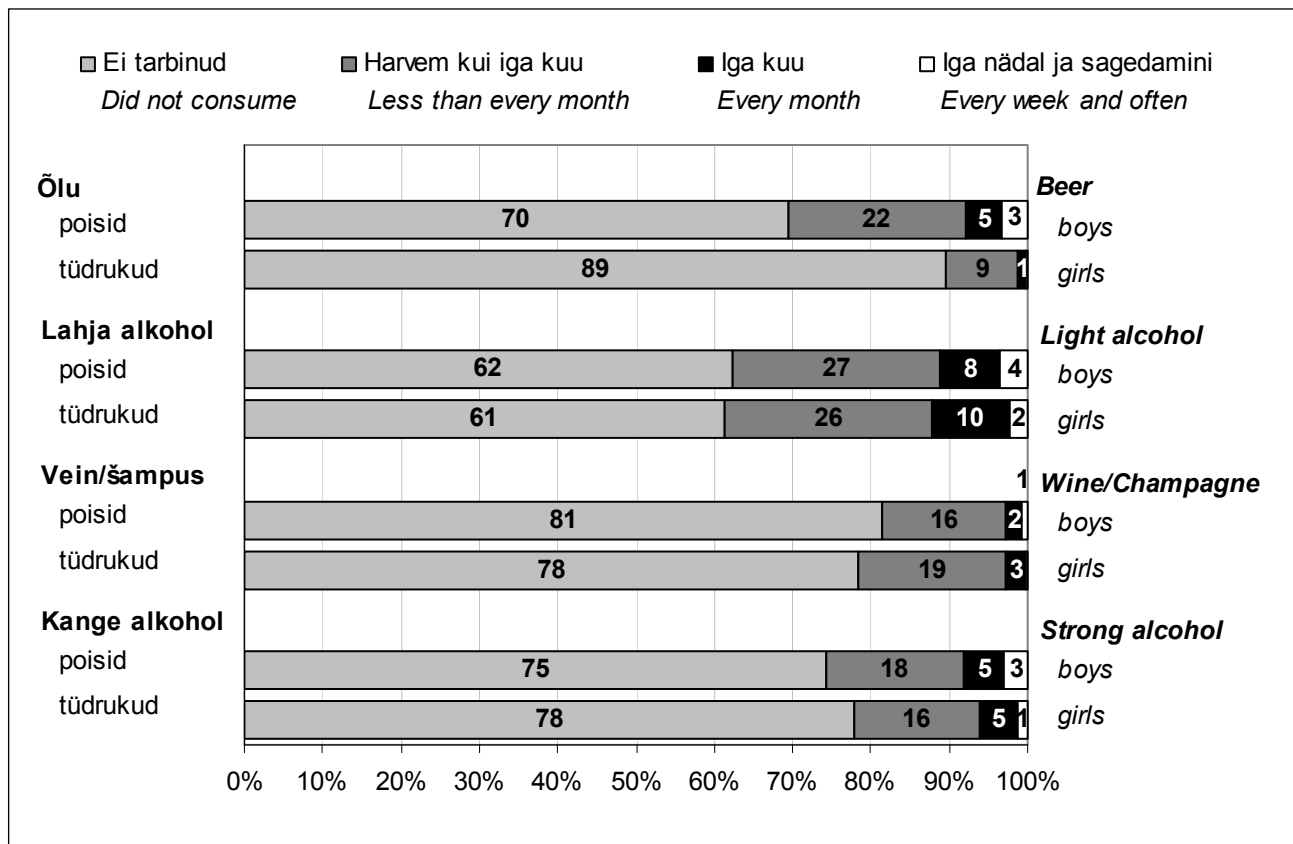
Tabel 53. **Igal nädalal vähemalt korra alkoholi tarvitanud 13- ja 15-aastaste poiste ning tüdrukute osakaal tarbitud alkoholi liigi järgi, 2013/2014. õa (küsitluse tulemused)**
Share of 13 and 15 year old boys and girls who consumed alcohol at least once every week by the category of alcohol 2013/2014 (survey results)

% vähemalt korra nädalas alkoholi tarvitanutest
 % of respondents who consumed alcohol at least once a week

	13-aastased 13 years old	15-aastased 15 years old	
Poisid			Boys
Õlu	59,3	54,7	Beer
Vein	33,3	9,3	Wine
Kange alkohol	55,6	34,7	Strong alcohol
Lahjad alkohoolsed joogid, kokteilid	66,7	60,0	Light alcoholic drinks, cocktails
Tüdrukud			Girls
Õlu	6,7	4,7	Beer
Vein	13,3	4,7	Wine
Kange alkohol	60,0	39,5	Strong alcohol
Lahjad alkohoolsed joogid, kokteilid	53,3	86,0	Light alcoholic drinks, cocktails

Allikas: HBSC 2013/2014 õa, Tervise Arengu Instituut
 Source: HBSC 2013/2014, National Institute for Health Development

Joonis 23. **11-, 13- ja 15- aastaste õpilaste jaotus alkoholsete jookide tarbimise sageduse järgi 2013/2014. õa (küsitluse tulemused)**
Distribution of 11, 13 and 15 year old schoolchildren by frequency of alcoholic beverages consumption 2013/2014 (survey results)

Allikas: HBSC 2013/2014 õa, Tervise Arengu Instituut

Source: HBSC 2013/2014, National Institute for Health Development

Tabel 54. Vähemalt korra elus purjus olnud noorte osakaal vanuse ja soo järgi 2005/2006–2013/2014 äa (küsitluse tulemused)

Share of adolescents who have been drunk at least once in life by age and gender

2005/2006–2013/2014 (survey results)

% vastajatest - % of respondents

	11-aastased 11 years old	13-aastased 13 years old	15-aastased 15 years old	
2005/2006				2005/2006
Poisid	18,2	46,0	71,2	Boys
Tüdrukud	8,7	29,5	62,2	Girls
Kokku	13,3	37,6	66,7	Total
2009/2010				2009/2010
Poisid	8,2	34,3	67,7	Boys
Tüdrukud	6,8	31,1	58,2	Girls
Kokku	7,4	32,7	62,7	Total
2013/2014				2013/2014
Poisid	4,1	16,2	48,3	Boys
Tüdrukud	1,9	15,8	44,2	Girls
Kokku	3,0	16,0	46,3	Total

Allikas: HBSC 2005/2006–2013/2014 äa, Tervise Arengu Instituut

Source: HBSC 2005/2006–2013/2014, National Institute for Health Development

Tabel 55. Vastajate keskmine vanus esmakordsel purju joomisel vanuse ja soo järgi 2005/2006–2013/2014 äa (küsitluse tulemused)

Average age of adolescents getting drunk for the first time by age and gender

2005/2006–2013/2014 (survey results)

% vastajatest - % of respondents

	11-aastased 11 years old	13-aastased 13 years old	15-aastased 15 years old	
2005/2006				2005/2006
Poisid	11,1	12,3	13,5	Boys
Tüdrukud	11,2	12,6	13,9	Girls
Kokku	11,1	12,4	13,6	Total
2009/2010				2009/2010
Poisid	11,1	12,4	13,7	Boys
Tüdrukud	11,1	12,6	13,8	Girls
Kokku	11,1	12,5	13,7	Total
2013/2014				2013/2014
Poisid	11,1	12,5	13,6	Boys
Tüdrukud	11,4	12,6	13,9	Girls
Kokku	11,3	12,6	13,8	Total

Allikas: HBSC 2005/2006–2013/2014 äa, Tervise Arengu Instituut

Source: HBSC 2005/2006–2013/2014, National Institute for Health Development

Tabel 56. 15-aastaste poiste ja tüdrukute vanus esmakordsel purju joomisel 2013/2014. õa (küsitluse tulemused)
Distribution of 15-year boys and girls by the age of being drunk for the first time 2013/2014 (survey results)
 % vastajatest - % of respondents

	Poisid Boys	Tüdrukud Girls	Kokku Together	
Mitte kunagi	45,6	50,0	47,8	Never
13-aastaselt või varem	21,5	16,7	19,1	At age 13 or before
14-aastaselt või hiljem	32,9	33,3	33,1	At age 14 or later
	100	100	100	

Allikas: HBSC 2013/2014 õa, Tervise Arengu Instituut
 Source: HBSC 2013/2014, National Institute for Health Development

Tabel 57. Purju joomise sagedus vanuse ja soo järgi 2013/2014. õa (küsitluse tulemused)
Frequency of being drunk by age and gender 2013/2014 (survey results)
 % vastajatest - % of respondents

	11-aastased 11 years old	13-aastased 13 years old	15-aastased 15 years old	
Poisid				Boys
0 korda	95,8	83,8	51,8	0 times
1 kord	2,9	9,5	17,4	1 time
2 või enam korda	1,3	6,7	30,8	2 or more times
Tüdrukud				Girls
0 korda	98,1	84,2	55,8	0 times
1 kord	1,3	8,7	14,8	1 time
2 või enam korda	0,6	7,1	29,3	2 or more times
Kokku				Total
0 korda	97,0	84,0	53,7	0 times
1 kord	2,1	9,1	16,1	1 time
2 või enam korda	9,9	6,9	30,1	2 or more times

Allikas: HBSC 2013/2014 õa, Tervise Arengu Instituut
 Source: HBSC 2013/2014, National Institute for Health Development

Tabel 58. Vanemate alkoholi liigtarvitamise hindamine soo ja vanuse lõikes 2013/2014. õa* (küsitluse tulemused)
Assessing parents' excessive drinking by gender and age, 2013/2014 (survey results)*
 % vastajatest - % of respondents

	13-aastased 13 years old	15-aastased 15 years old	
Poisid			Boys
Jah, ühel vanemal võib olla alkoholiprobleem	16,0	18,3	Yes, one parent might have drinking problem
Ei ole alkoholiprobleemi	84,0	81,7	No drinking problem
Tüdrukud			Girls
Jah, ühel vanemal võib olla alkoholiprobleem	16,4	21,7	Yes, one parent might have drinking problem
Ei ole alkoholiprobleemi	83,6	78,3	No drinking problem
Kokku			Total
Jah, ühel vanemal võib olla alkoholiprobleem	16,2	20,0	Yes, one parent might have drinking problem
Ei ole alkoholiprobleemi	83,8	80,0	No drinking problem

* Tunnus on kokku pandud kuue küsimuse põhjal, milles küsiti vanemate alkoholiprobleemide kohta
 The indicator is formed on the basis of six questions, which asked about parents' drinking problems.

Allikas: HBSC 2013/2014 õa, Tervise Arengu Instituut
 Source: HBSC 2013/2014, National Institute for Health Development

4. Alkoholi tarbimisega seonduvad negatiivsed tagajärjed ühiskonnale

Negative consequences for the society related to alcohol consumption

Tabel 59. Alkoholi seaduse rikkumised 2003–2014
Violations of Alcohol Act 2003–2014

	Alkoholsete jookide ostmise alaealiste poolt (\$72)*	Alkoholsete jookide tarbimine alaealiste poolt (\$71)*	Alkoholsete jookide tarbimine avalikus kohas või avalikku kohta joobnud olekus ilmumine (\$70)	Käitlemiseks mittelubatud alkoholi omandamine, hoidmine ja edasitoimetamine (\$54)	Muud rikkumised	Kokku
	<i>Purchase of alcoholic beverages by minors (\$72)*</i>	<i>Consumption of alcoholic beverages by minors (\$71)*</i>	<i>Consumption of alcoholic beverages in public places or appearance in public places while intoxicated (\$70)</i>	<i>Acquisition, possession and distribution of alcohol which is not permitted to be handled (\$54)</i>	<i>Other offences</i>	<i>Total</i>
2003	103	6 879	33 100	450	485	41 017
2004	111	8 610	30 712	434	500	40 367
2005	96	8 662	30 193	435	374	39 760
2006	117	8 553	26 750	386	394	36 200
2007	160	10 461	26 813	300	379	38 113
2008	107	13 486	20 052	168	385	34 198
2009	48	9 539	15 624	130	269	25 610
2010	49	8 068	8 677	121	255	17 170
2011	57	9 342	9 396	165	308	19 268
2012	28	7 622	7 579	158	458	15 845
2013	28	5 345	4 882	192	495	10 942
2014	15 ¹	3 840	1 660 ²	100	369	5 984

* Politsei on viimasel paaril aastal rohkem tähelepanu pööranud nende inimeste väljaselgitamisele, kelle kaudu alkohol laste kätte jõuab. Sellest tingituna on viimaste aastate jooksul vähenenud registreeritud alaealiste alkoholiseaduse rikkumiste arv. Kuna alaealistele saab alkohol kättesaadavaks täiskasvanute kaudu, siis tähendaks järelvalves ja ennetustöös ainult noortele endile keskendumine probleemi põhjusest mööda vaatamist.

In recent years police has turned more attention to find out people through whom the alcohol will reach children. As a result the number of Alcohol Act offences by minors has decreased in the past few years. Since alcohol can be available for minors through adults, only focusing on minors themselves in surveillance and prevention would mean ignoring the reason of the problem.

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet; Justiitsministeerium

Source: Estonian Police and Border Guard Board; Ministry of Justice

¹ §72 tunnistati kehtetuks alates 01.01.2015. - § 72 is not valid from 01.01.2015

² §70 muutus kehtetuks alates 01.07.2014. - § 70 is not valid from 01.07.2014

Tabel 60. Alkoholiga seotud registreeritud kuritegude arv 2003–2014
Number of alcohol-related registered crimes 2003–2014

	Alaealise kallutamise alkoholi tarvitamisele (§182) <i>Inducing minor to consume alcohol (§182)</i>	Alaealisele alkoholi müümine ja ostmise (§182.1) <i>Selling alcohol to minor and purchasing alcohol for minor (§182.1)</i>	Alkoholi ebaseaduslik tootmine (§374) <i>Illegal production of alcohol (§374)</i>	Alkoholi käitlemise korra rikkumine (§375) <i>Violation of procedure for handling alcohol (§375)</i>	Kokku <i>Total</i>
2003	10	0	70	65	145
2004	16	0	52	48	116
2005	31	0	18	67	116
2006	29	0	14	42	85
2007	27	2	8	42	79
2008	26	10	4	52	92
2009	25	0	5	19	49
2010	11	4	4	27	46
2011	23	4	5	38	70
2012	18	2	5	43	68
2013	25	2	6	44	77
2014	37	0	6	43	86

Allikas: Justiitsministeerium, Karistusseadustik
 Source: Ministry of Justice, Penal Code

Tabel 61. Tolli poolt kinni peetud alkohol 2003–2014*
*Alcoholic beverages seized by customs 2003–2014**
 liitrit 100% alkoholina - litres in 100% alcohol

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Kinni peetud kogused	35 703	125 443	14 981	9 443	13 704	13 216	30 454	11 763	57 644	30 419	10 691	7 189	Seized quantities*

* Sisaldab nii tollikontrolli käigus avastatud kui ka kriminaalmenetluse käigus kinni peetud koguseid
Includes alcohol seized during the customs control or criminal procedures

Allikas: Maksu- ja Tolliamet
 Source: Estonian Tax and Customs Board

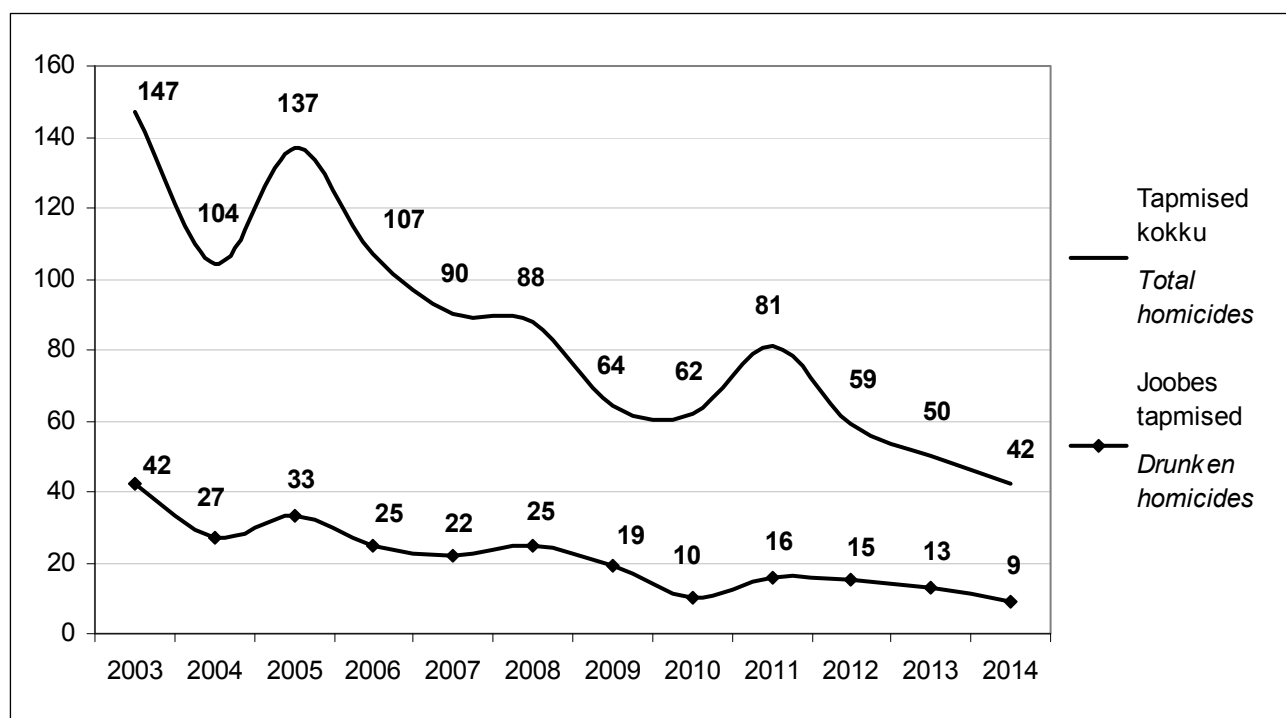
Tabel 62. Kainenema toimetamised 2006–2014*
Number of people delivered to sober 2006–2014

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Kainenema viidud inimeste arv	14 868	15 545	15 945	13 841	15 984	19 167	16 574	16 306	12 149	Number of people delivered to sober

* Kainenema toimetamise andmed on üldistavad, kuna neid on aastate lõikes erinevalt kogutud
The data on delivering to sober are generalized because they have been collected in different ways over the years

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet
 Source: Estonian Police and Border Guard Board

Joonis 24. Alkoholi joobes toime pandud tapmiste arv 2003–2014*

*Number of murders committed under the influence of alcohol 2003–2014**

* Alkoholi joobes tapmiste andmed on indikatiivsed, kuna alati ei määrata sündmuskohal joovet
The data on homicides while alcohol-intoxicated are indicative because the intoxication of the offender is not always assessed at the scene

Allikas: Justiitsministeerium; Politsei- ja Piirivalveamet
 Source: Ministry of Justice; Police and Border Guard Board

Tabel 63. Mootorsõiduki juhtimine joobeseisundis ja sellega seotud liiklusõnnetused 2003–2014
Drunk-driving and related traffic accidents 2003–2014

	Politsei poolt registreeritud joobes juhtimiste arv*	Politsei poolt registreeritud joobes juhtimiste arv 10 000 elaniku kohta*	Liiklusõnnetuste arv joobes mootorsõiduki-juhi osalusel**	Liiklusõnnetuste arv joobes mootorsõiduki-juhi osalusel 10 000 elaniku kohta**	Hukunute arv**	Vigastatute arv**
	<i>Drunk-driving registered by the police*</i>	<i>Drunk-driving registered by the police per 10 000 inhabitants*</i>	<i>Number of accidents involving drunken motorvehicle drivers**</i>	<i>Number of accidents involving drunken motorvehicle drivers per 10 000 inhabitants**</i>	<i>Number of killed persons**</i>	<i>Number of injured persons**</i>
2003	15 117	109,9	400	2,9	45	598
2004	16 095	117,8	409	3,0	44	611
2005	15 947	117,4	442	3,3	49	655
2006	17 052	126,2	541	4,0	61	803
2007	17 920	133,4	552	4,1	81	807
2008	15 167	113,3	391	2,9	42	564
2009	7 909	59,2	280	2,1	33	390
2010	6 284	47,1	203	1,5	16	285
2011	7 060	53,1	216	1,6	22	313
2012	7 190	54,3	203	1,5	17	284
2013	6 945	52,6	191	1,4	26	263
2014	6 637	50,4	180	1,4	15	239

* Väärteod ja kuriteod kokku - *Total misdemeanours and crimes*

** Alkoholi tarvitamise tunnustega juhtumeid ei ole arvesse võetud - *Cases with signs of alcohol usage are not taken into account*

Allikad: Statistikaamet; Politsei- ja Piirivalveamet; Maanteeamet; Justiitsministeerium

Sources: Statistics Estonia; Estonian Police and Border Guard Board; Estonian Road Administration; Ministry of Justice

Tabel 64. Joobes mootorsõiduki-juhi osalusel toimunud liiklusõnnetuste ning nendes hukkunud ja vigastada saanute osakaal 2003–2014*
Share of persons killed and injured in traffic accidents involving drunken motorvehicle drivers 2003–2014

	Liiklusõnnetused joobes juhi osalusel (% kõikidest liiklusõnnetustest) <i>Accidents involving drunken drivers (% of all traffic accidents)</i>	Hukkunuid (% kõikidest liiklusõnnetustes hukkunutest) <i>Killed (% of those who were killed in traffic accidents)</i>	Vigastatuid (% kõikidest liiklusõnnetustes vigastatutest) <i>Injured (% of those who were injured in traffic accidents)</i>
2003	21	27	24
2004	18	26	21
2005	19	29	22
2006	21	30	23
2007	23	41	25
2008	21	32	24
2009	19	33	20
2010	15	20	17
2011	14	22	17
2012	15	20	17
2013	14	28	15
2014	13	19	14

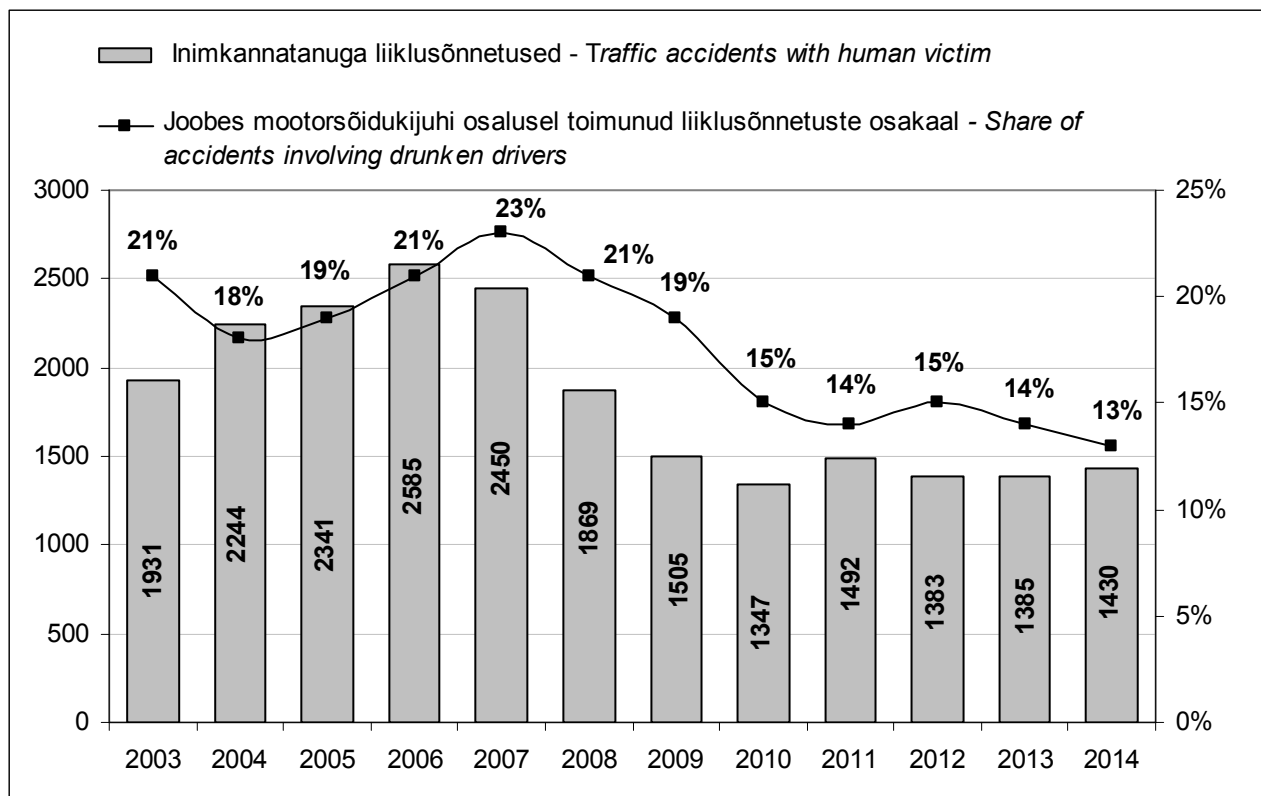
* Alkoholi tarvitamise tunnustega juhtumeid ei ole arvesse võetud - *Cases with signs of alcohol usage are not taken into account*

Allikad: Maanteeamet; EKI arvutused

Sources: Estonian Road Administration; calculations of Estonian Institute of Economic Research

Joonis 25. Inimkannatanuga liiklusõnnetuste arv ning joobes mootorsõidukijuhi osalusega liiklusõnnetuste osakaal 2003–2014

Number of traffic accidents with injured persons and share of traffic accidents involving drunken motor vehicle drivers 2003–2014

Allikad: Maanteeamet; Justiitsministeerium

Sources: Estonian Road Administration; Ministry of Justice

Tabel 65. Liiklusõnnetustes hukkunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal hukkunutest 2013–2014*

*Number of persons killed in traffic accidents by age and the proportion of victims under intoxication 2013–2014**

Vanusegrupp Age group	Arv - Number						Joobnute osakaal hukkunutest, % Proportion of victims under intoxication, %	
	Joobes - Intoxicated		Kained - Sober		Kokku** - Total**		2013	2014
	2013	2014	2013	2014	2013	2014		
<15	0	1	0	3	0	4	-	25,0
15–24	6	4	3	6	9	10	66,7	40,0
25–34	5	6	2	6	7	12	71,4	50,0
35–44	4	4	5	2	9	6	44,4	66,7
45–54	8	5	3	5	11	10	72,7	50,0
55–64	3	7	9	5	12	12	25,0	58,3
>65	1	2	12	11	13	13	7,7	15,4
Kokku - Total	27	29	34	38	61	67	44,3	43,3

* Sõidukijuhid, jalakäijad ja jalgratturid kokku - Drivers, pedestrians, cyclists

** Lisaks 12 määramata joobeastmega hukkunut 2013. aastal ning 10 määramata joobeastmega hukkunut 2014. aastal
Plus additional 12 persons in 2013 and 10 persons in 2014 killed with undefined level of intoxication

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut

Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 66. Liiklusõnnetustes hukkunute arv joobeastmete lõikes 2002 ja 2012–2014*
 Number of persons killed in traffic accidents by the level of intoxication 2002 and 2012–2014*

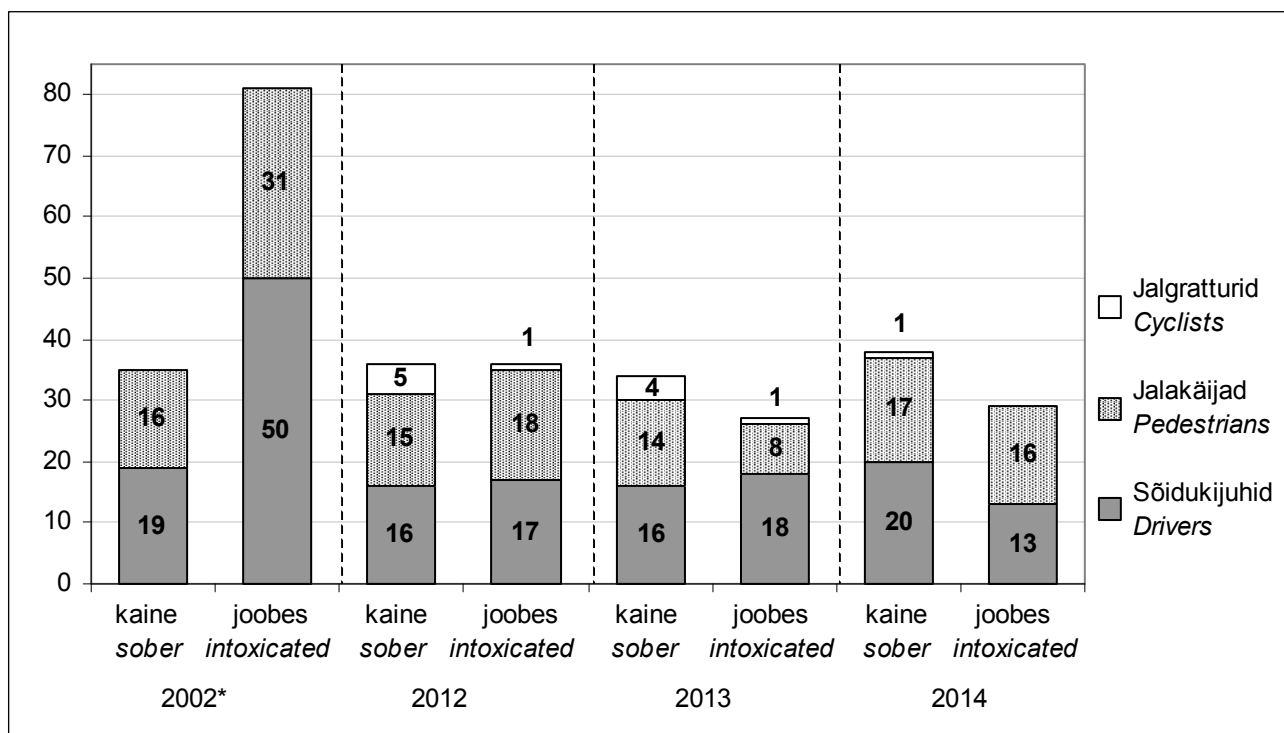
	Arv - Number				Osakaal, % - Proportion, %				
	2002	2012	2013	2014	2002	2012	2013	2014	
SÕIDUKIJUHI					DRIVERS				
Kaine	19	16	16	20	27,6	47,1	44,4	54,1	Sober
Kerge joove	13	4	4	2	18,8	11,8	11,1	5,4	Low intoxication
Keskmine joove	20	7	8	8	29,0	20,6	22,2	21,6	Moderate intoxication
Raske joove	17	6	6	3	24,6	17,6	16,7	8,1	High intoxication
Olek määramata	...	1	2	4	...	2,9	5,6	10,8	Condition not determined
Kokku	69	34	36	37	100,0	100,0	100,0	100,0	Total
JALAKÄIJAD					PEDESTRIANS				
Kaine	16	15	14	17	34,0	39,5	51,9	43,6	Sober
Kerge joove	6	4	2	2	12,8	10,5	7,4	5,1	Low intoxication
Keskmine joove	7	10	3	6	14,9	26,3	11,1	15,4	Moderate intoxication
Raske joove	18	4	3	8	38,3	10,5	11,1	20,5	High intoxication
Olek määramata	...	5	5	6	...	13,2	18,5	15,4	Condition not determined
Kokku	47	38	27	39	100,0	100,0	100,0	100,0	Total
JALGRATTURID					CYCLISTS				
Kaine	...	5	4	1	...	83,3	40,0	100,0	Sober
Kerge joove	...	0	0	0	...	0,0	0,0	0,0	Low intoxication
Keskmine joove	...	1	1	0	...	16,7	10,0	0,0	Moderate intoxication
Raske joove	...	0	0	0	...	0,0	0,0	0,0	High intoxication
Olek määramata	...	0	5	0	...	0,0	50,0	0,0	Condition not determined
Kokku	...	6	10	1	...	100,0	100,0	100,0	Total
KOKKU					TOTAL				
Kaine	60	36	34	38	31,3	46,2	46,6	49,3	Sober
Kerge joove	33	8	6	4	17,3	10,2	8,2	5,2	Low intoxication
Keskmine joove	49	18	12	14	25,7	23,1	16,4	18,2	Moderate intoxication
Raske joove	49	10	9	11	25,7	12,8	12,4	14,3	High intoxication
Olek määramata	...	6	12	10	...	7,7	16,4	13,0	Condition not determined
Kokku	191	78	73	77	100,0	100,0	100,0	100,0	Total

* Alkoholisaldus veres joobeastmete lõikes: kerge joove 0,2–1,5 mg/g; mõõdukas joove 1,5–2,5 mg/g; raske joove üle 2,5 mg/g
 Alcohol concentration in blood: low intoxication 0,2–1,5 mg/g; moderate intoxication 1,5–2,5 mg/g; high intoxication over 2,5 mg/g

... Andmeid ei kogutud - Data not available

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Joonis 26. Liiklusõnnetustes hukkunud kainete ja joobes isikute arv 2002 ja 2012–2014
 Number of sober and intoxicated persons killed in traffic accidents 2002 and 2012–2014

* Jalgratturite kohta andmeid ei kogutud - Data about cyclists not available

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut

Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 67. Tuleõnnetustes hukkunute arv joobeastmete lõikes 2013–2014
 Number of persons killed in fire accidents by the level of intoxication 2013–2014

	Arv - Number		Osakaal, % - Proportion, %		
	2013	2014	2013	2014	
Kaine	14	12	27,5	24,5	Sober
Kerge joove	4	7	7,8	14,3	Low intoxication
Keskmine joove	11	9	21,6	18,4	Moderate intoxication
Raske joove	20	17	39,2	34,6	High intoxication
Olek määramata	2	4	3,9	8,2	Condition not determined
Kokku	51	49	100,0	100	Total

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut

Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 68. Tuleõnnetustes hukkunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal hukkunutest 2013–2014
Number of persons killed in fire accidents by age and the proportion of victims under intoxication 2013–2014

Vanusegrupp Age group	Arv - Number						Joobnute osakaal hukkunutest, % Proportion of victims under intoxication, %	
	Joobes* - Intoxicated*		Kained - Sober		Kokku** - Total**		2013	2014
	2013	2014	2013	2014	2013	2014		
<15	0	0	0	1	0	1	-	0,0
15–24	0	1	0	1	0	2	-	50,0
25–34	0	0	1	0	1	0	0,0	-
35–44	3	5	0	0	3	5	100,0	100,0
45–54	13	10	0	0	13	10	100,0	100,0
55–64	13	13	1	0	14	13	92,9	100,0
>65	5	2	12	10	17	12	29,4	16,7
Kokku - Total	34	31	14	12	48	43	70,8	72,1

* Lisaks 1 määramata vanuses joobes hukkunule 2013. aastal ja 2 määramata vanuses joobes hukkunule 2014. aastal
Plus additional 1 person in 2013 and 2 persons in 2014 with indeterminate age killed while intoxicated

** Lisaks 2 määramata joobeastmes hukkunule 2013. aastal ja 4 määramata joobeastmega hukkunule 2014. aastal
Plus additional 2 persons in 2013. and 4 persons in 2014. killed with undetermined level of intoxication

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 69. Uppunute arv joobeastmete lõikes 2013–2014
Number of drowned persons by the level of intoxication 2013–2014

	Arv - Number		Osakaal, % - Proportion, %		
	2013	2014	2013	2014	
Kaine	20	25	44,4	40,3	Sober
Kerge joove	4	7	8,9	11,3	Low intoxication
Keskmine joove	13	12	28,9	19,4	Moderate intoxication
Raske joove	8	16	17,8	25,8	High intoxication
Olek määramata	0	2	0,0	3,2	Condition not determined
Kokku	45	62	100,0	100,0	Total

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 70. Uppunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal uppunutest 2013–2014
Number of drowned persons by age and the proportion of victims under intoxication 2013–2014

Vanusegrupp Age group	Arv - Number						Joobnute osakaal hukkunutest, % Proportion of victims under intoxication, %	
	Joobes - Intoxicated		Kained - Sober		Kokku* - Total*		2013	2014
	2013	2014	2013	2014	2013	2014		
<15	0	0	4	4	4	4	0,0	0,0
15–24	2	1	4	1	6	2	33,3	50,0
25–34	2	5	1	4	3	9	66,7	55,6
35–44	4	8	1	3	5	11	80,0	72,7
45–54	5	9	0	3	5	12	100,0	75,0
55–64	9	7	3	1	12	8	75,0	87,5
>65	3	5	7	9	10	14	30,0	35,7
Kokku - Total	25	35	20	25	45	60	55,6	58,3

* Lisaks 2 määramata joobeastmega uppunule 2014. aastal
plus additional 2 persons drowned with undetermined level of intoxication in 2014

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 71. Kukkumise tagajärjel hukkunute arv joobeastmete lõikes 2013–2014
Number of persons killed due to falling by the level of intoxication 2013–2014

	Arv - Number		Osakaal, % - Proportion, %		
	2013	2014	2013	2014	
Kaine	20	19	29,9	24,7	Sober
Kerge joove	5	5	7,5	6,5	Low intoxication
Keskmine joove	6	10	9,0	13,0	Moderate intoxication
Raske joove	14	11	20,9	14,3	High intoxication
Olek määramata	22	32	32,7	41,5	Condition not determined
Kokku	67	77	100,0	100,0	Total

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 72. Kukkumise tagajärjel hukkunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal hukkunutest 2013–2014
Number of persons killed due to falling by age and the proportion of victims under intoxication 2013–2014

Vanusegrupp Age group	Arv - Number						Joobnute osakaal hukkunutest, % Proportion of victims under intoxication, %	
	Joobes - Intoxicated		Kained - Sober		Kokku* - Total*		2013	2014
	2013	2014	2013	2014	2013	2014		
<15	0	0	1	2	1	2	-	-
15–24	1	2	1	3	2	5	50,0	40,0
25–34	2	2	2	2	4	4	50,0	50,0
35–44	3	3	2	4	5	7	60,0	42,9
45–54	6	7	1	5	7	12	85,7	58,3
55–64	9	12	3	0	12	12	75,0	100,0
>65	4	0	10	3	14	3	28,9	-
Kokku - Total	25	26	20	19	45	45	55,6	57,8

* Lisaks 22 määramata joobeastmega hukkunut 2013. aastal ning 32 määramata joobeastmega hukkunut 2014. aastal
 Plus additional 22 persons in 2013 and 32 persons in 2014 killed with undetermined level of intoxication

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 73. Alajahtumise tagajärjel hukkunute arv joobeastmete lõikes 2013–2014
Number of persons killed due to hypothermia by the level of intoxication 2013–2014

	Arv - Number		Osakaal, % - Proportion, %		
	2013	2014	2013	2014	
Kaine	29	18	53,6	38,3	Sober
Kerge joove	14	8	25,9	17,0	Low intoxication
Keskmine joove	5	13	9,3	27,7	Moderate intoxication
Raske joove	3	3	5,6	6,4	High intoxication
Olek määramata	3	5	5,6	10,6	Condition not determined
Kokku	54	47	100,0	100,0	Total

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 74. Alajahtumise tagajärjel hukkunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal hukkunutest 2013–2014

Number of persons killed due to hypothermia by age and the proportion of victims under intoxication 2013–2014

Vanusegrupp Age group	Arv - Number						Joobnute osakaal hukkunutest, % Proportion of victims under intoxication, %	
	Joobes - Intoxicated		Kained - Sober*		Kokku* - Total**		2013	2014
	2013	2014	2013	2014	2013	2014		
25–34	0	1	2	0	2	1	-	100,0
35–44	5	5	1	0	6	5	83,3	100,0
45–54	5	2	6	7	11	9	45,5	22,2
55–64	6	9	4	7	10	16	60,0	56,3
>65	6	7	14	4	20	11	30,0	63,6
Kokku - Total	22	24	27	18	49	42	44,9	57,1

* Lisaks 2 määramata vanuses kained hukkunud 2013. aastal
Plus additional 2 sober persons with indeterminate age in 2013

** Lisaks 3 määramata joobeastmega hukkunud 2013. aastal ja 5 määramata joobeastmega hukkunud 2014. aastal
Plus additional 3 persons in 2013 and 5 persons in 2014 killed with undetermined level of intoxication

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 75. Enesetapu tagajärjel hukkunute arv joobeastmete lõikes 2013–2014
Number of persons who committed suicide by the level of intoxication 2013–2014

	Arv - Number		Osakaal, % - Proportion, %		
	2013	2014	2013	2014	
Kaine	121	126	56,6	54,6	Sober
Kerge joove	30	28	14,0	12,1	Low intoxication
Keskmine joove	30	41	14,0	17,7	Moderate intoxication
Raske joove	26	16	12,1	6,9	High intoxication
Olek määramata	7	20	3,3	8,7	Condition not determined
Kokku	214	231	100,0	100,0	Total

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 76. Enesetapu tagajärjel hukkunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal hukkunutest 2013–2014

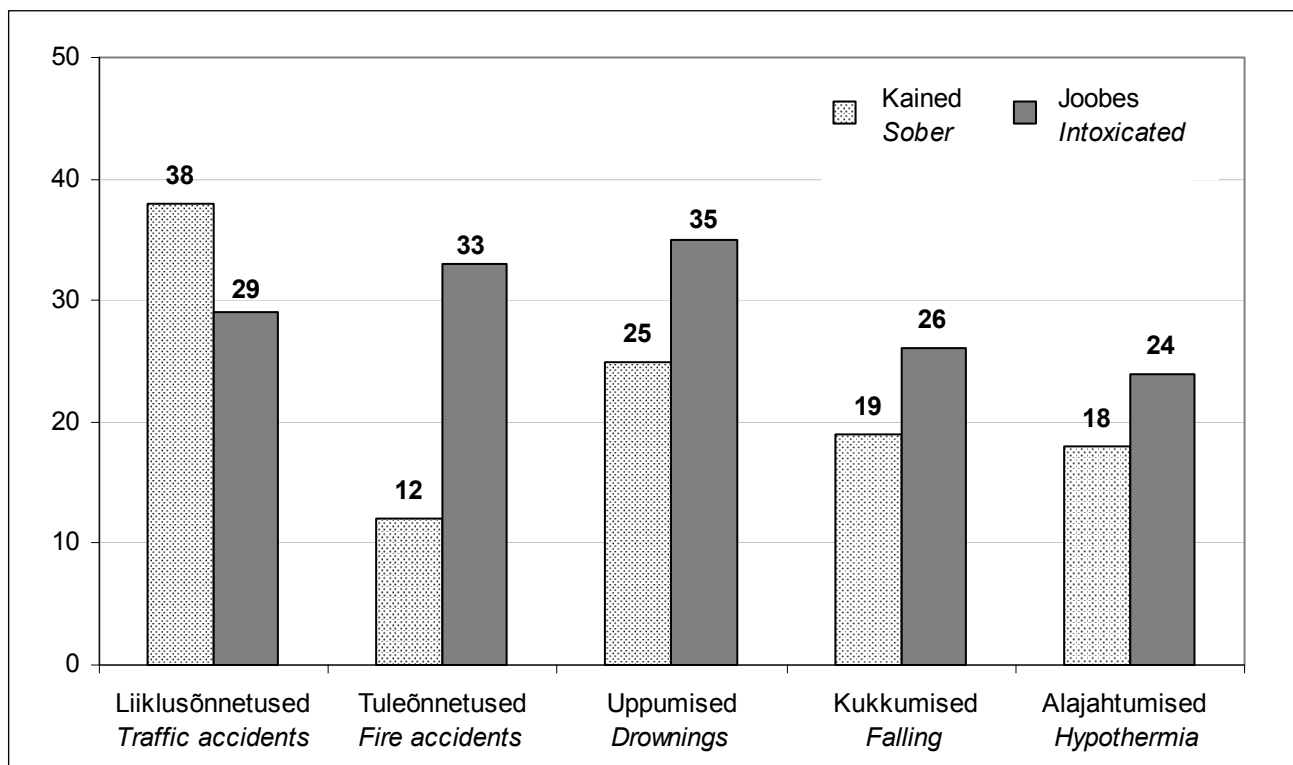
Number of persons who committed suicide by age and the proportion of victims under intoxication 2013–2014

Vanusegrupp Age group	Arv - Number						Joobnute osakaal hukkunutest, % Proportion of victims under intoxication, %	
	Joobes - Intoxicated		Kained - Sober		Kokku* - Total*		2013	2014
	2013	2014	2013	2014	2013	2014		
<15	0	0	0	1	0	1	-	-
15–24	6	7	10	10	16	17	7,5	41,2
25–34	11	21	9	19	20	40	55,0	52,5
35–44	14	12	15	9	29	21	48,3	57,1
45–54	25	19	12	20	37	39	67,6	48,7
55–64	13	18	22	18	35	36	37,1	50,0
>65	17	8	53	49	70	57	24,3	14,0
Kokku - Total	86	85	121	126	207	211	41,5	40,3

* Lisaks 7 määramata joobeastmega hukkunud 2013. aastal ja 20 määramata joobeastmega hukkunud 2014. aastal
Plus additional 7 persons in 2013 and 20 persons in 2014 killed with undetermined level of intoxication

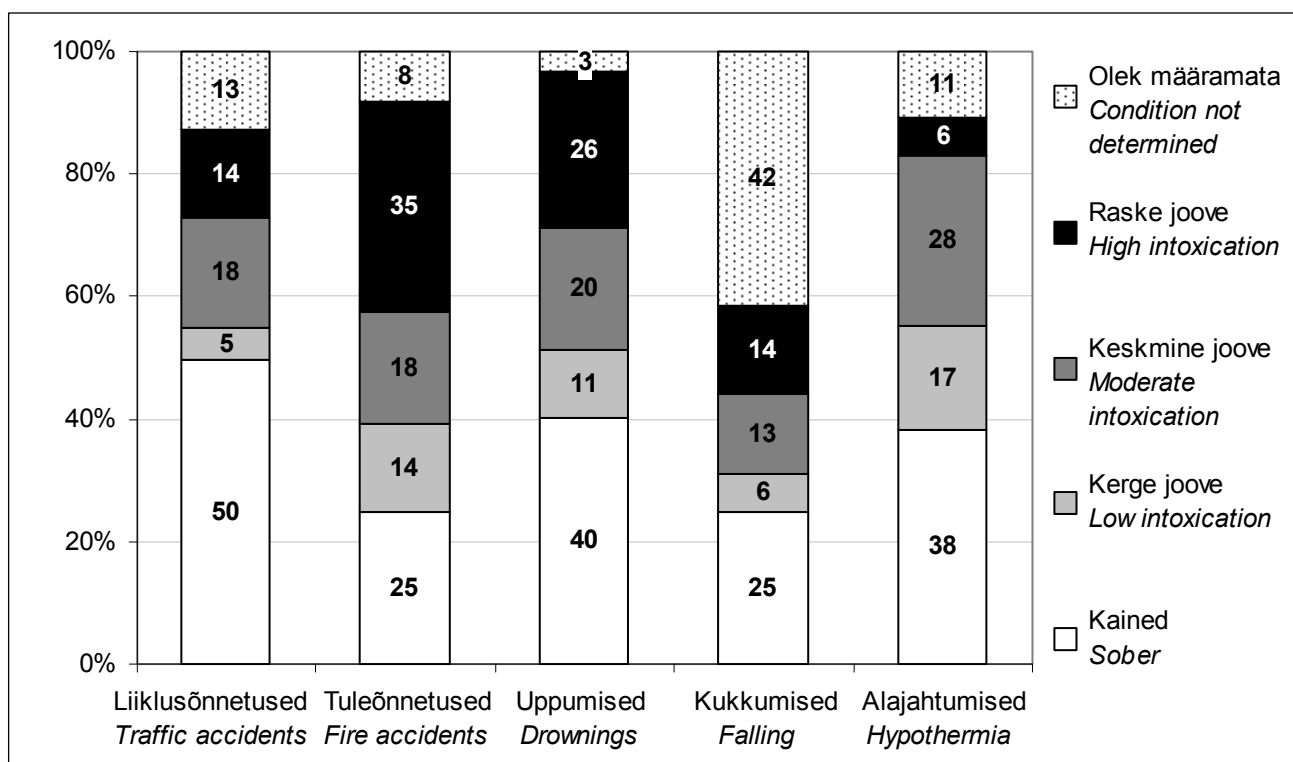
Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
Source: Estonian Forensic Science Institute

Joonis 27. Õnnetustes hukkunud kainete ja joobes isikute arv 2014. a
 Number of sober and intoxicated persons killed in accidents 2014

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Joonis 28. Õnnetustes hukkunute jaotus joobeastmete lõikes 2014. a
 Distribution of persons killed in accidents by level of intoxication 2014

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 77. Alkoholiga seotud haiguste tõttu eri- ja perearsti poole pöördunute arv 2013–2014*
*Number of patients who turned to specialists due to alcohol-related diseases 2013–2014**
 eri- ja perearsti poole pöördunud isikute arv - patients treated by specialists

	Kindlustatud isikud <i>Insured persons</i>				Kindlustamata isikud <i>Uninsured persons</i>		Kokku** <i>Total**</i>		
	2013		2014		2013	2014	2013	2014	
	Eriarst Specialist	Perearst Primary	Eriarst Specialist	Perearst Primary					
Alkoholi psühhoos (F10.0, F10.3–10.9)	3 298	589	2 935	373	431	367	4 318	3 474	<i>Alcohol psychosis (F10, F10.3–10.9)</i>
Alkoholi kuritarvitamine (F10.1)	359	189	356	175	20	24	568	547	<i>Alcohol abuse (F10.2)</i>
Alkoholi sõltuvus (F10.2)	1 475	248	1 373	283	32	21	1 755	1 619	<i>Alcohol dependence (F10.2)</i>
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon (G31.2)	408	357	361	354	9	3	774	579	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol (G31.2)</i>
Alkoholpolüneuropaatia (G62.1)	250	400	262	396	1	5	651	573	<i>Alcoholic polyneuropathy (G62.1)</i>
Alkoholümüopaatia (G72.1)	1	0	0	1	0	0	1	1	<i>Alcoholic myopathy (G72.1)</i>
Alkohoolne kardio(müo)paatia (I42.6)	54	55	64	48	8	3	117	100	<i>Alcoholic cardiomyopathy (I42.6)</i>
Alkoholgastrit (K29.2)	129	52	127	47	18	23	199	184	<i>Alcoholic gastritis (K29.2)</i>
Maksa alkoholtõbi (K70–K70.99)	661	545	652	529	80	57	1 286	1 014	<i>Alcoholic liver disease (K70–K70.99)</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	212	173	221	163	23	36	340	351	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)</i>
Fetaalne alkoholsündroom (Q86)	7	2	9	3	0	0	9	10	<i>Fetal alcohol syndrome (Q86)</i>
Alkoholi toksiline toime (T51–T51.99)	629	17	821	22	199	241	845	1 062	<i>Toxic effect of alcohol (T51–T51.99)</i>
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	193	8	173	9	31	35	232	213	<i>Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)</i>
Kokku	7 676	2 635	7 354	2 403	852	815	10 035	9 727	<i>Total</i>

* Tabelis on kajastatud Eesti Haigekassa ja Sotsiaalministeeriumi poolt tasutud pöördumised, tasulised visiidid ei ole kajastatud. Seoses aastaraamatu andmete kogumise meetodika muutumisega ei ole andmed eelmiste aastatega võrreldavad.
The table presents visits paid by the Estonian Health Insurance Fund and the Ministry of Social Affairs, priced visits are not presented. Due to changes of data collection methodology the data are not comparable with previous years.

** Arsti poole pöördunud isikute arvused ei saa liita (eriarst+perearst+kindlustamata), kuna liites võivad isikud korduda (nt inimene võib olla aasta esimeses pooles kindlustatud, kuid teises pooles kindlustamata; samuti võib olla ühel isikul mitu ravijuhtu).
The number of persons who turned to specialists can not be added (specialist+primary+uninsured), due to the possibility of repetition (e.g., a person can be insured in the first half of the year, but uninsured in the second half of the year; in addition one person can have many treatment cases).

Allikas: Eesti Haigekassa

Source: Estonian Health Insurance Fund

Tabel 78. **Alkoholiga seotud haiguste tõttu eri- ja perearsti poole pöördunud 16–20 aastaste patsientide arv 2013–2014****Number of 16–20 years old patients who turned to specialists due to alcohol-related diseases 2013–2014***eri- ja perearsti poole pöördunud isikute arv - number of patients treated by specialists*

	Eriarst <i>Specialist</i>		Perearst <i>Primary</i>		Kokku <i>Total</i> **		
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	
Alkoholi psühhoos (F10.0, F10.3–10.9)	84	52	1	2	84	52	<i>Alcohol psychosis (F10, F10.3–10.9)</i>
Alkoholi kuritarvitamine (F10.1)	12	15	1	1	12	16	<i>Alcohol abuse (F10.2)</i>
Alkoholi sõltuvus (F10.2)	8	9	0	0	8	9	<i>Alcohol dependence (F10.2)</i>
Alkoholgastrit (K29.2)	5	4	0	1	5	4	<i>Alcoholic gastritis (K29.2)</i>
Maksa alkoholtõbi (K70–K70.99)	0	0	1	2	1	2	<i>Alcoholic liver disease (K70–K70.99)</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	0	0	0	1	0	1	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)</i>
Fetaalne alkoholisündroom (Q86.0)	0	0	0	1	0	1	<i>Fetal alcohol syndrome (Q86.0)</i>
Alkoholi toksiline toime (T51–T51.99)	80	90	4	1	80	90	<i>Toxic effect of alcohol (T51–T51.99)</i>
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	30	26	0	0	30	26	<i>Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)</i>
Kokku	219	196	13	9	220	201	<i>Total</i>

* Tabelis on kajastatud Eesti Haigekassa ja Sotsiaalministeeriumi poolt tasutud pöördumised, tasulised visiidid ei ole kajastatud
The table presents visits paid by the Estonian Health Insurance Fund and the Ministry of Social Affairs, priced visits are not presented

** Arsti poole pöördunud isikute arvused ei saa liita (eriarst+perearst), kuna liites võivad isikud korduda (nt ühel isikul võib olla mitu ravi juhtu).
The number of persons who turned to specialists can not be added (specialist+primary), due to the possibility of repetition (e.g., one person can have many treatment cases).

Allikas: Eesti Haigekassa

Source: Estonian Health Insurance Fund

Tabel 79. Ravikulud alkoholiga seotud haiguste lõikes 2011–2014*

Treatment costs by alcohol-related diseases 2011–2014*

tuhat € - thousand €

	Ravikulud - Treatment costs				Osakaal % - Proportion %				
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	
Alkoholi psüühhoos (F10.0, F10.3–10.9)	984,4	974,2	1 136,7	1 252,0	38,2	40,2	42,0	42,6	Alcohol psychosis (F10, F10.3–10.9)
Alkoholi kuritarvitamine (F10.1)	57,8	41,3	30,6	32,6	2,2	1,7	1,1	1,1	Alcohol abuse (F10.2)
Alkoholi sõltuvus (F10.2)	114,4	114,6	106,9	124,6	4,4	4,7	3,9	4,2	Alcohol dependence (F10.2)
Närvisüsteemi alkohol degeneratsioon (G31.2)	94,8	85,2	98,3	120,2	3,7	3,5	3,6	4,1	Degeneration of nervous system due to alcohol (G31.2)
Alkohol polüneuropaatia (G62.1)	81,8	103,4	92,9	80,3	3,2	4,3	3,4	2,7	Alcoholic polyneuropathy (G62.1)
Alkohol müopaatia (G72.1)	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Alcoholic myopathy (G72.1)
Alkoholne kardio(müo)paatia (I42.6)	61,8	55,6	101,4	100,2	2,4	2,3	3,7	3,4	Alcoholic cardiomyopathy (I42.6)
Alkoholgastrit (K29.2)	15,6	13,0	15,9	21,2	0,6	0,5	0,6	0,7	Alcoholic gastritis (K29.2)
Maksa alkoholtõbi (K70–K70.99)	605,0	604,2	702,7	706,1	23,5	24,9	26,0	24,1	Alcoholic liver disease (K70–K70.99)
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	156,5	186,2	205,4	225,8	6,1	7,7	7,6	7,7	Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)
Fetaalne alkoholsündroom (Q86)	2,4	2,1	3,8	6,6	0,1	0,1	0,1	0,2	Fetal alcohol syndrome (Q86)
Alkoholi toksiline toime (T51–T51.99)	229,2	167,1	142,4	211,8	8,9	6,9	5,3	7,2	Toxic effect of alcohol (T51–T51.99)
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	170,4	75,4	70,1	54,2	6,6	3,1	2,6	1,8	Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)
Kokku	2 574,0	2 422,6	2 707,1	2 935,6	100,0	100,0	100,0	100,0	Total

* Tabelis on kajastatud Eesti Haigekassa ja Sotsiaalministeeriumi poolt tasutud pöördumised, tasulised visiidid ei ole kajastatud. Seoses aastaraamatu andmete kogumise metoodika muutumisega ei ole andmed eelmiste aastatega võrreldavad.
 The table presents visits paid by the Estonian Health Insurance Fund and the Ministry of Social Affairs, priced visits are not presented. Due to changes of data collection methodology the data are not comparable with previous years.

Allikas: Eesti Haigekassa; Tervise Arengu Instituut

Source: Estonian Health Insurance Fund; National Institute for Health Development

Tabel 80. Alkoholiga seotud haiguste ravikulude jaotus 2014. a*
*Distribution of treatment costs of alcohol-related diseases 2014**
 tuhat € - thousand €

	Ravikulud - Treatment costs					Osakaal, % - Proportion, %					
	HK eriarst Specialist	HK perearst Primary	HK ravim Medicine	Kindlus- tamata Uninsured	Kokku Total	HK eriarst Specialist	HK perearst Primary	HK ravim Medicine	Kindlus- tamata Uninsured	Kokku Total	
Alkoholi psüühhoos (F10.0, F10.3–10.9)	1 082,0	1,0	21,4	147,6	1 252,0	86,4	0,1	1,7	11,8	100,0	Alcohol psychosis (F10, F10.3–10.9)
Alkoholi kuritarvitamine (F10.1)	29,5	0,7	1,0	1,5	32,6	90,4	2,2	2,9	4,4	100,0	Alcohol abuse (F10.2)
Alkoholi sõltuvus (F10.2)	117,0	1,5	1,4	4,6	124,6	94,0	1,2	1,1	3,7	100,0	Alcohol dependence (F10.2)
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon (G31.2)	117,1	2,1	0,8	0,3	120,2	97,4	1,8	0,7	0,2	100,0	Degeneration of nervous system due to alcohol (G31.2)
Alkoholpolüneuropaatia (G62.1)	75,0	2,6	1,7	1,1	80,3	93,3	3,2	2,1	1,4	100,0	Alcoholic polyneuropathy (G62.1)
Alkoholümüopaatia (G72.1)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Alcoholic myopathy (G72.1)
Alkoholne kardio(müo)paatia (I42.6)	96,3	1,7	0,1	2,1	100,2	96,1	1,7	0,1	2,1	100,0	Alcoholic cardiomyopathy (I42.6)
Alkoholgastrit (K29.2)	17,6	0,3	0,4	2,9	21,2	82,9	1,4	1,8	13,9	100,0	Alcoholic gastritis (K29.2)
Maksa alkoholtõbi (K70–K70.99)	650,2	9,2	3,4	43,2	706,1	92,1	1,3	0,5	6,1	100,0	Alcoholic liver disease (K70–K70.99)
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	201,1	1,8	2,8	20,1	225,8	89,1	0,8	1,3	8,9	100,0	Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)
Fetaalne alkoholsündroom (Q86)	6,6	0,0	0,0	0,0	6,6	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	Fetal alcohol syndrome (Q86)
Alkoholi toksiline toime (T51–T51.99)	159,0	0,0	0,0	52,7	211,8	75,1	0,0	0,0	24,9	100,0	Toxic effect of alcohol (T51–T51.99)
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	43,5	0,0	0,0	10,7	54,2	80,3	0,1	0,0	19,7	100,0	Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)
2014 kokku	2 594,8	21,0	33,0	286,7	2 935,6	88,4	0,7	1,1	9,8	100,0	Total 2014
2013 Kokku	2 415,5	19,7	33,4	238,6	2 707,1	89,2	0,7	1,2	8,8	100,0	Total 2013
2012 Kokku	2 158,7	17,1	26,2	220,6	2 422,6	89,1	0,7	1,1	9,1	100,0	Total 2012
2011 Kokku	2 259,2	15,9	21,2	277,7	2 574,0	87,8	0,6	0,8	10,8	100,0	Total 2011
2010 Kokku	2 311,5	19,5	22,1	237,4	2 590,5	89,2	0,8	0,9	9,2	100,0	Total 2010

* Tabelis on kajastatud Eesti Haigekassa ja Sotsiaalministeeriumi poolt tasutud pöördumised, tasulised visiidid ei ole kajastatud. Seoses aastaraamatu andmete kogumise meetodika muutumisega ei ole andmed eelmiste aastatega võrreldavad.
 The table presents visits paid by the Estonian Health Insurance Fund and the Ministry of Social Affairs, priced visits are not presented. Due to changes of data collection methodology the data are not comparable with previous years.

Märkus:

Note:

HK eriarst - Eriarsti ravikulud
 HK perearst - Perearsti ravikulud
 HK ravim - Haigekassa poolt tasutud ravimikulud
 Kindlustamata - Mitte-kindlustatute ravikulud

Specialist - Cost of specialist care
 Primary - Cost of primary care
 Medicine - Cost of medicine covered by Estonian Health Insurance Fund
 Uninsured - Cost of treatment for uninsured people

Allikas: Eesti Haigekassa; Tervise Arengu Instituut

Source: Estonian Health Insurance Fund; National Institute for Health Development

Tabel 81. **Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmad 2003–2014****Deaths caused by alcohol-related diseases 2003–2014**

surmade arv - number of deaths

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
MEHED													MEN
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired (F10)	105	107	131	106	176	121	84	72	72	79	55	52	Mental and behavioural disorder due to use of alcohol (F10)
Närvisüsteemi alkohol degeneratsioon (G31.2)	10	11	17	13	15	14	9	6	17	10	14	13	Degeneration of nervous system due to alcohol (G31.2)
Alkoholipolüneuropaatia (G62.1)	0	3	2	4	2	0	4	5	4	4	5	1	Alcoholic polyneuropathy (G62.1)
Alkoholne kardiomüopaatia (I42.6)	102	102	121	128	120	111	79	69	61	70	47	60	Alcoholic cardiomyopathy (I42.6)
Alkoholgastrit (K29.2)	-	-	-	-	-	1	0	0	0	0	1	0	Alcoholic gastritis (K29.2)
Maksa alkoholitõbi (K70)	95	127	120	147	168	170	119	140	116	95	124	136	Alcoholic liver disease (K70)
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	4	4	2	8	2	3	5	3	5	5	4	5	Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	132	164	134	127	128	104	85	66	98	117	86	90	Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)
Mehed kokku	448	518	527	533	611	524	385	361	373	380	336	357	Total men
NAISED													WOMEN
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired (F10)	43	28	55	37	43	35	30	16	22	22	10	8	Mental and behavioural disorder due to use of alcohol (F10)
Närvisüsteemi alkohol degeneratsioon (G31.2)	0	3	3	4	5	3	4	10	3	6	9	4	Degeneration of nervous system due to alcohol (G31.2)
Alkoholipolüneuropaatia (G62.1)	0	1	0	1	2	0	0	2	1	0	0	1	Alcoholic polyneuropathy (G62.1)
Alkoholne kardiomüopaatia (I42.6)	41	26	30	26	30	25	15	24	10	9	15	9	Alcoholic cardiomyopathy (I42.6)
Alkoholgastrit (K29.2)	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	Alcoholic gastritis (K29.2)
Maksa alkoholitõbi (K70)	55	54	63	76	69	81	50	61	49	56	49	49	Alcoholic liver disease (K70)
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	0	1	1	2	2	0	2	1	0	0	0	1	Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	54	41	50	32	25	27	28	32	27	30	24	33	Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)
Naised kokku	193	154	202	178	176	171	129	136	112	123	107	105	Total women
Mehed ja naised kokku	641	672	729	711	787	695	514	497	485	503	443	462	Total men and women

* Surma põhjuste registri andmeid on kajastatud ka Statistikaameti andmebaasis, kuid esitatavad andmed võivad erineda. Statistikaamet kasutab rahvastikuregistri (de jure), surmapõhjuste register aga arstile teadaolevat (de facto) elukohta. The data from Estonian Causes of Death Registry are also published in database of Statistics Estonia. In the registry, the place of residence is defined as reported by the certifier (de facto). In this respect data may differ from those published by Statistics Estonia as their place of residence is defined according to the Population Registry (de jure).

Allikas: Tervise Arengu Instituut

Source: National Institute for Health Development

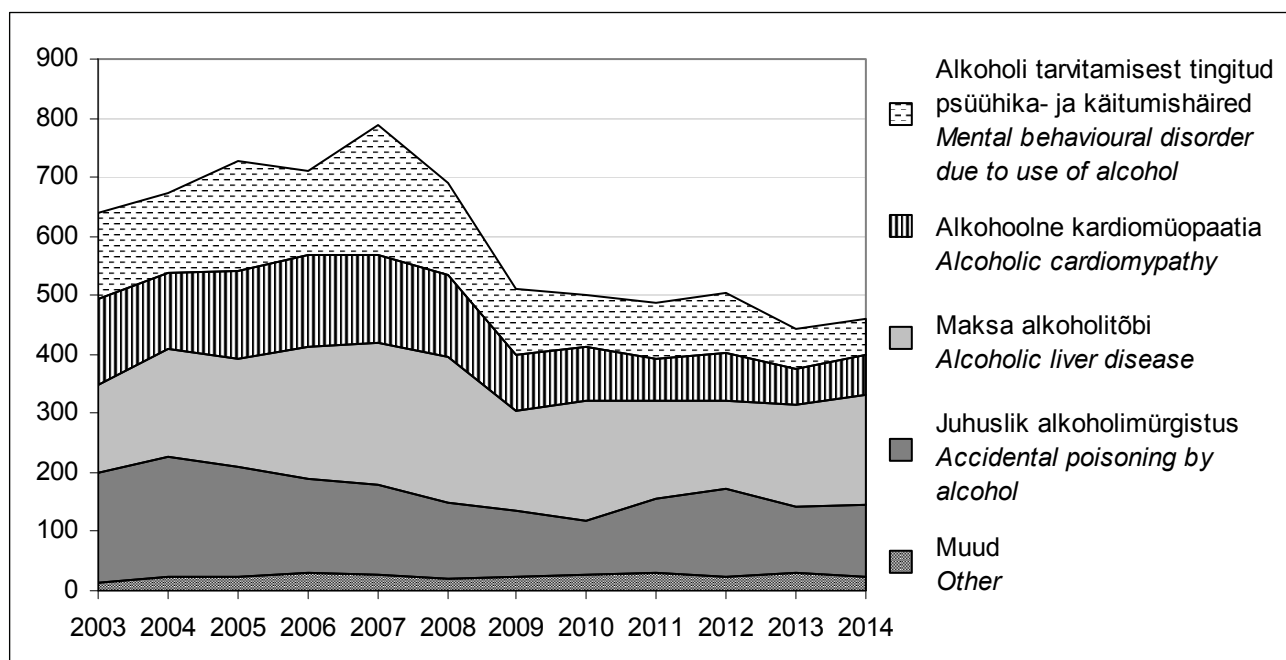
Tabel 82. Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmad vanuse järgi 2014. a
Deaths caused by alcohol-related diseases by age 2014
 surmade arv - number of deaths

	0–14	15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65–74	75+	
MEHED									MEN
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired (F10)*	0	0	2	10	14	16	7	2	Mental and behavioural disorder due to use of alcohol (F10)*
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon (G31.2)	0	0	0	0	1	5	6	1	Degeneration of nervous system due to alcohol (G31.2)
Alkoholpolüneuropaatia (G62.1)	0	0	0	0	1	0	0	0	Alcoholic polyneuropathy (G62.1)
Alkoholne kardiomyopaatia (I42.6)	0	0	1	6	13	23	13	4	Alcoholic cardiomyopathy (I42.6)
Alkoholgastrit (K29.2)	0	0	0	0	0	0	0	0	Alcoholic gastritis (K29.2)
Maksa alkoholitõbi (K70)	0	0	3	19	34	47	27	6	Alcoholic liver disease (K70)
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	0	0	0	1	0	1	2	1	Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	0	1	3	18	27	31	7	3	Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)
Mehed kokku	0	1	9	54	90	123	62	17	Total men
NAISED									WOMEN
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired (F10)	0	0	0	2	1	4	1	0	Mental and behavioural disorder due to use of alcohol (F10)
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon (G31.2)	0	0	0	0	0	2	1	1	Degeneration of nervous system due to alcohol (G31.2)
Alkoholpolüneuropaatia (G62.1)	0	0	0	0	0	0	1	0	Alcoholic polyneuropathy (G62.1)
Alkoholne kardiomyopaatia (I42.6)	0	0	0	0	0	7	1	1	Alcoholic cardiomyopathy (I42.6)
Alkoholgastrit (K29.2)	0	0	0	0	0	0	0	0	Alcoholic gastritis (K29.2)
Maksa alkoholitõbi (K70)	0	0	3	7	10	22	7	0	Alcoholic liver disease (K70)
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	0	0	0	0	1	0	0	0	Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	0	1	2	2	8	16	3	1	Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)
Naised kokku	0	1	5	11	20	51	14	3	Total women
Mehed ja naised kokku	0	2	14	65	110	174	76	20	Total men and women

* Ühe isiku vanus on teadmata
 One person with undetermined age

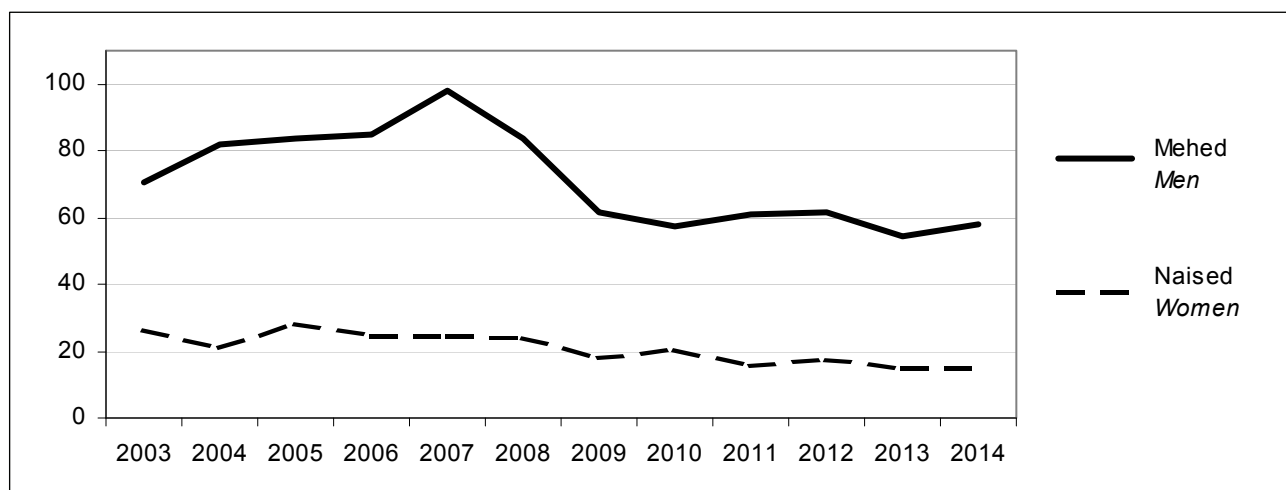
Allikas: Tervise Arengu Instituut
 Source: National Institute for Health Development

Joonis 29. **Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmajuhtumite arv aastas 2003–2014**
Deaths in year caused by alcohol-related diseases 2003–2014

Allikas: Tervise Arengu Instituut
 Source: National Institute for Health Development

Joonis 30. **Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmajuhtumite arv 100 000 elaniku kohta aastas 2003–2014**
Annual number of deaths in year caused by alcohol-related diseases per 100 000 inhabitants 2003–2014

Allikas: Tervise Arengu Instituut
 Source: National Institute for Health Development

Tabel 83. Alkoholi seotud haiguste suremuskordajad 2003–2014

*Mortality rates of alcohol-related diseases 2003–2014*surmade arv 100 000 elaniku kohta* - *number of deaths per 100 000 inhabitants**

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
MEHED													MEN
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired (F10)	16,46	16,89	20,80	16,93	28,24	19,78	13,36	11,45	11,63	12,80	8,94	8,46	Mental and behavioural disorder due to use of alcohol (F10)
Närvisüsteemi alkoholidegeneratsioon (G31.2)	1,57	1,74	2,70	2,08	2,41	2,25	1,45	0,97	2,75	1,62	2,27	2,12	Degeneration of nervous system due to alcohol (G31.2)
Alkoholpolüneuropaatia (G62.1)	0,00	0,47	0,32	0,64	0,32	0,00	0,64	0,81	0,65	0,65	0,81	0,16	Alcoholic polyneuropathy (G62.1)
Alkoholne kardiomüopaatia (I42.6)	15,99	16,10	19,21	20,44	19,26	17,85	12,72	11,12	9,86	11,34	7,64	9,76	Alcoholic cardiomyopathy (I42.6)
Alkoholgastrit (K29.2)	-	-	-	-	-	0,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	Alcoholic gastritis (K29.2)
Maksa alkoholitõbi (K70)	14,90	20,04	19,05	23,48	26,96	26,86	18,84	22,41	18,74	15,39	20,14	22,13	Alcoholic liver disease (K70)
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	0,63	0,63	0,32	1,28	0,32	0,48	0,81	0,48	0,81	0,81	0,65	0,81	Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	20,70	25,88	21,28	20,28	20,54	16,41	13,69	10,16	16,32	18,96	13,97	14,64	Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)
NAISED													WOMEN
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired (F10)	5,87	3,84	7,59	5,13	5,99	4,89	4,20	2,39	3,11	3,12	1,42	1,14	Mental and behavioural disorder due to use of alcohol (F10)
Närvisüsteemi alkoholidegeneratsioon (G31.2)	0,00	0,41	0,41	0,56	0,70	0,42	0,56	1,41	0,42	0,85	1,28	0,57	Degeneration of nervous system due to alcohol (G31.2)
Alkoholpolüneuropaatia (G62.1)	0,00	0,14	0,00	0,14	0,28	0,00	0,00	0,28	0,14	0,00	0,00	0,14	Alcoholic polyneuropathy (G62.1)
Alkoholne kardiomüopaatia (I42.6)	5,59	3,57	4,14	3,61	4,18	3,49	2,10	3,23	1,55	1,28	2,14	1,29	Alcoholic cardiomyopathy (I42.6)
Alkoholgastrit (K29.2)	-	-	-	-	-	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Alcoholic gastritis (K29.2)
Maksa alkoholitõbi (K70)	7,50	7,41	8,69	10,55	9,62	11,32	7,01	8,58	6,92	7,94	6,98	7,00	Alcoholic liver disease (K70)
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	0,00	0,14	0,14	0,28	0,28	0,00	0,28	0,14	0,00	0,00	0,00	0,14	Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	7,37	5,62	6,90	4,44	3,48	3,77	3,92	4,22	3,67	4,25	3,42	4,72	Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)

* Aastatel 2003–2012 aluseks olev elanike arv on ümber arvutatud.

The number of inhabitants in 2003–2012 is recalculated

Allikas: Tervise Arengu Instituut; EKI arvutused

Source: National Institute for Health Development; calculations of Estonian Institute of Economic Research

5. Elanike suhtumine riigi alkoholipoliitikasse

Inhabitants' attitudes towards national alcohol policy

Tabel 84. Elanike hinnang alkoholist tulenevate probleemide tõsidusele Eestis 2009–2014

(küsitluste tulemused)

The seriousness of problems in Estonia related to the consumption of alcoholic beverages estimated by the inhabitants 2009–2014 (survey results)

% vastajatest kes arvasid, et probleem on tõsine või väga tõsine

% of respondents who considered the problem serious or very serious

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Alkoholijoobes sõiduki juhtimine	95	93	94	93	95	92	<i>Drunk-driving</i>
Alkoholist põhjustatud terviseprobleemid	85	86	89	89	89	87	<i>Health problems caused by alcohol</i>
Laste ja noorte alkoholi tarbimine	94	91	92	90	89	86	<i>Consumption of alcohol by children and youth</i>
Alkoholist põhjustatud kodune vägivald	89	84	85	88	84	84	<i>Home violence caused by alcohol</i>
Alkoholist soodustatud isikuvastased kuriteod	90	85	88	86	84	81	<i>Criminal assault favoured by alcohol</i>
Alkoholismist põhjustatud töötus ja asotsiaalsus	76	77	81	79	80	77	<i>Unemployment and outcast caused by alcohol</i>
Üldine soosiv hoiak alkoholi tarbimisele	65	66	67	67	70	66	<i>General favourable attitude towards alcohol consumption</i>
Salaalkoholi müük	50	48	51	52	50	44	<i>Sales of illegal alcohol</i>

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

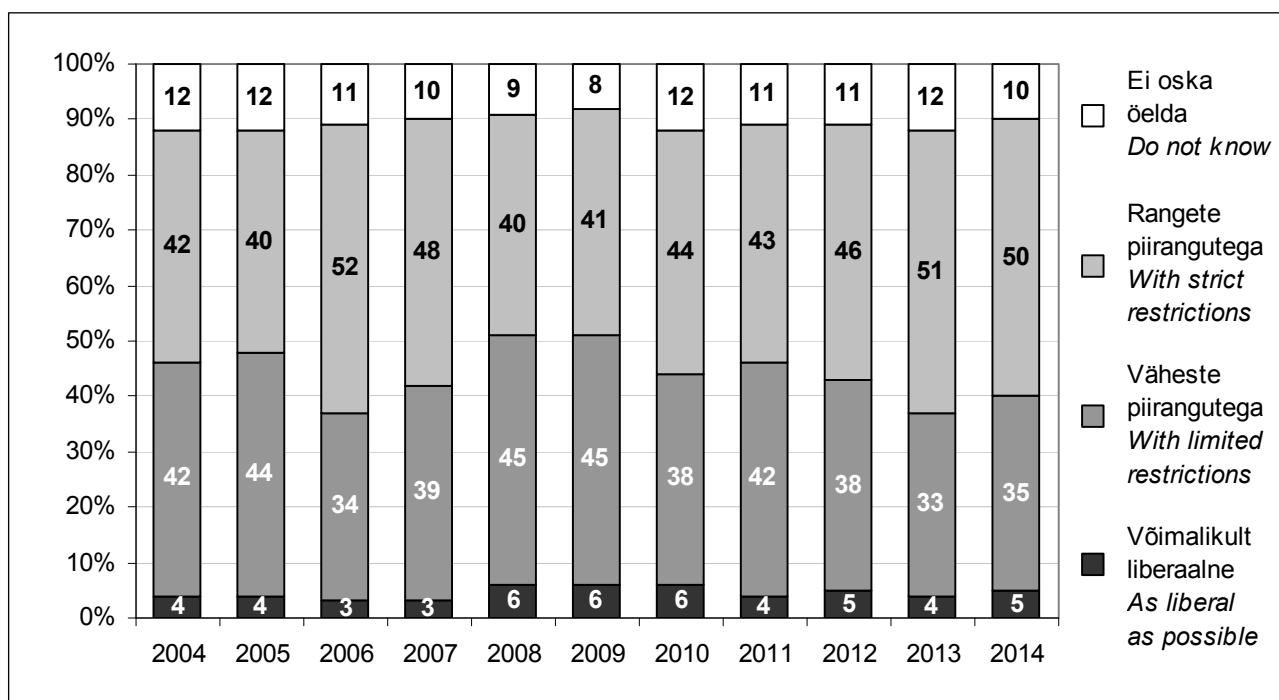
Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 31. Elanike hinnangud, milline peaks olema Eesti riigi alkoholipoliitika 2004–2014

(küsitluste tulemused)

Inhabitants assessments to Estonian alcohol politics 2004–2014 (survey results)

% vastanutest - % of respondents

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 85. Hinnangud, milline peaks olema Eesti riigi alkoholipoliitika erinevate sotsiaal-demograafiliste gruppide lõikes (2014. a, küsitluse tulemused)
Assessment of what should be the Estonian national alcohol policy by different sociodemographic groups (2014 survey results)
 % vastajatest - % of respondents

		Võimalikult liberaalne <i>As liberal as possible</i>	Väheste piirangutega <i>With limited restrictions</i>	Rangete piirangutega <i>With strict restrictions</i>	Ei oska öelda <i>Do not know</i>		
Keskmiselt		5	35	50	10		<i>Average</i>
Regioon	Põhja-Eesti	9	36	47	8	North Estonia	<i>Region</i>
	Kesk-Eesti	0	30	66	4	Central Estonia	
	Kirde-Eesti	1	34	54	11	North-East Estonia	
	Lääne-Eesti	4	29	49	18	West Estonia	
	Lõuna-Eesti	4	38	48	10	South Estonia	
Elukoht	Tallinn	7	37	49	7	Tallinn	<i>Place of residence</i>
	suured linnad	2	39	47	12	large towns	
	väikelinnad	11	30	45	14	small towns	
	maa-asulad	2	33	56	9	rural settlements	
Rahvus	eestlased	4	37	49	10	Estonians	<i>Nationality</i>
	mitte-eestlased	7	31	53	9	other nationalities	
Vanus	18–29	5	27	57	11	18–29	<i>Age</i>
	30–49	6	39	46	9	30–49	
	50–64	7	41	44	8	50–64	
	65–74	1	25	63	11	65–74	
Sugu	naised	4	31	56	9	women	<i>Gender</i>
	mehed	7	39	44	10	men	
Haridus	alg-, põhiharidus	6	32	49	13	primary	<i>Education</i>
	keskharidus	5	33	52	10	secondary	
	kõrgharidus	4	39	50	7	higher	
Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus €	≤ 200	0	29	66	5	≤ 200	<i>Monthly disposable income per household member €</i>
	201–400	5	33	49	13	201–400	
	401–600	8	35	46	11	401–600	
	601–800	8	35	51	6	601–800	
	> 800	4	42	47	7	> 800	
Alkoholi tarbimine	kõik alkoholi tarbijad	5	40	47	8	all alcohol consumers	<i>Alcohol consumption</i>
	mõõdukad tarbijad	7	52	34	7	moderate consumers	
	väheseid tarbijad	3	31	57	9	infrequent consumers	
	mittetarbijad	8	16	61	15	non-consumers	

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 86. Pingerida meetmetest, mida tuleks teha elanike alkoholitarbimise vähendamiseks Eestis (2014. a. küsitluse tulemused)

List of measures to reduce alcohol consumption of Estonian inhabitants (2014 survey results)

% vastajatest, kelle hinnangul tuleks alkoholi tarbimist vähendada

% of respondents who favored reduction of alcohol consumption

	Kindlasti <i>Certainly</i>	Võibolla <i>Perhaps</i>	Seda mitte <i>No</i>	Ei oska öelda <i>Do not know</i>	
Inimesed ise peaksid muutma oma suhtumist alkoholi tarbimisse ja olema sellega eeskujuks	90	9	0	1	<i>People themselves should change their attitudes towards alcohol consumption and be as example</i>
Noortele peaks looma rohkem vaba aja veetmise võimalusi	83	14	0	3	<i>Should create more recreational opportunities for adolescents</i>
Tuleks suurendada järelevalvet alkoholi müügiga seotud õigusrikkumiste üle (nt müük alaealisele, illegaalne müük)	83	14	1	2	<i>Should increase surveillance over offences related to alcohol sales (sales to underaged, illegal sales)</i>
Alkoholi reklaami peaks piirama	81	14	3	2	<i>Alcohol advertising should be restricted</i>
Alkoholijoobes inimesi peaks õigusrikkumiste korral rangemalt karistama (nt sõiduki joobes juhtimisel)	80	16	2	2	<i>Intoxicated people should be punished more severely in case of offences (drunk driving etc)</i>
Noortele peaks näitama alkoholi tarbimise negatiivseid tagajärgi	79	16	2	3	<i>Should demonstrate negative consequences of alcohol consumption to adolescents</i>
Avalikel üritustel ja nende kajastamisel mitte propageerida alkoholi tarbimist	77	19	1	3	<i>Avoid promotion of alcohol consumption at public events</i>
Tuleks teha rohkem saateid ja artikleid alkoholi kahjulikkusest	53	37	5	5	<i>Should make more TV shows and articles about harmfulness of alcohol</i>
Alkoholi müügikohti peaks olema vähem	50	33	13	4	<i>Should be less alcohol outlets</i>
Tuleks edendada karskusliikumist	40	42	9	9	<i>Should promote anti-alcohol movement</i>
Ma ise peaksin vähendama alkoholitarbimist	33	33	22	12	<i>I myself should reduce alcohol consumption</i>
Alkoholiaktsiis peaks olema kõrgem ja alkohol kallim	22	39	31	8	<i>Alcohol excise duty should be higher and alcohol more expensive</i>

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 87. Pingerida institutsioonidest, kes peaksid astuma samme elanike alkoholitarbimise vähendamiseks (2014. a. küsitluse tulemused)

List of institutions who should take steps to reduce alcohol consumption by Estonian inhabitants (2014 survey results)

% vastajatest, kelle hinnangul tuleks alkoholi tarbimist vähendada

% of respondents who favored reduction of alcohol consumption

Vabariigi Valitsus	39	<i>Estonian Government</i>
Meedia (TV, raadio, ajalehed, ajakirjad, Internet)	31	<i>Media (TV, radio, newspapers, magazines, Internet)</i>
Linna- ja vallavalitsused	26	<i>Urban and Rural Municipalities</i>
Riigikogu	24	<i>The Parliament of Estonia</i>
Politsei	14	<i>Police</i>
Sotsiaalministeerium	12	<i>Ministry of Social Affairs</i>
Vabatahtlikud organisatsioonid ja karskusliikumine	11	<i>Voluntary organizations and anti-alcohol movement</i>
President	9	<i>President</i>
Haridus- ja Teadusministeerium	8	<i>Estonian Ministry of Education and Research</i>
Alkoholi tootjad	8	<i>Alcohol producers</i>
Alkoholi müüjad	6	<i>Alcohol sellers</i>
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	5	<i>Ministry of Economic Affairs and Communications</i>
Rahandusministeerium	4	<i>Ministry of Finance</i>

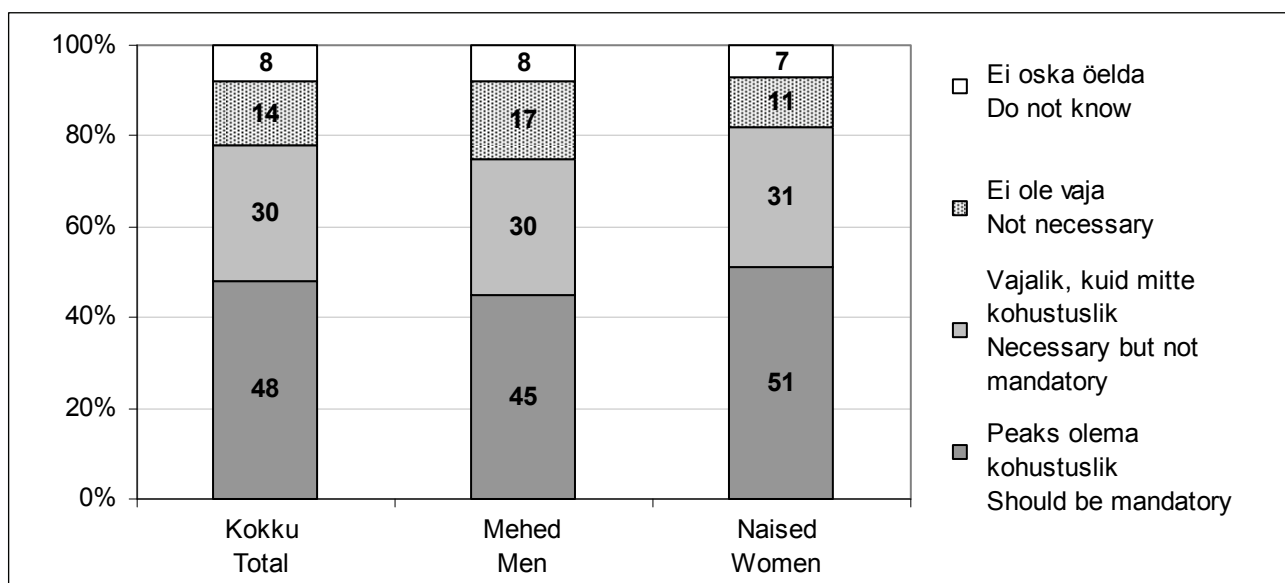
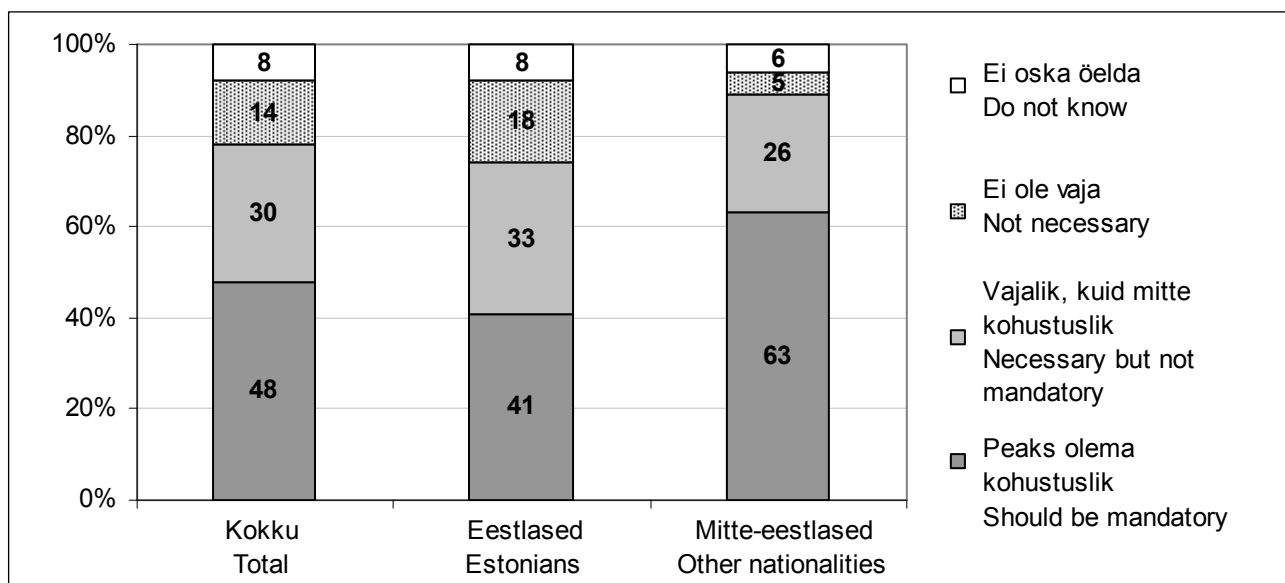
Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 32. Elanike hinnang isikuttõendava dokumendi küsimise vajalikkusele igalt alla 30-aastaselt alkoholsete jookide ostjalt (2014. a, küsitluse tulemused)

Inhabitants opinion about necessity to ask identity document from every purchaser of alcoholic beverages under the age of 30 (2014 survey results)

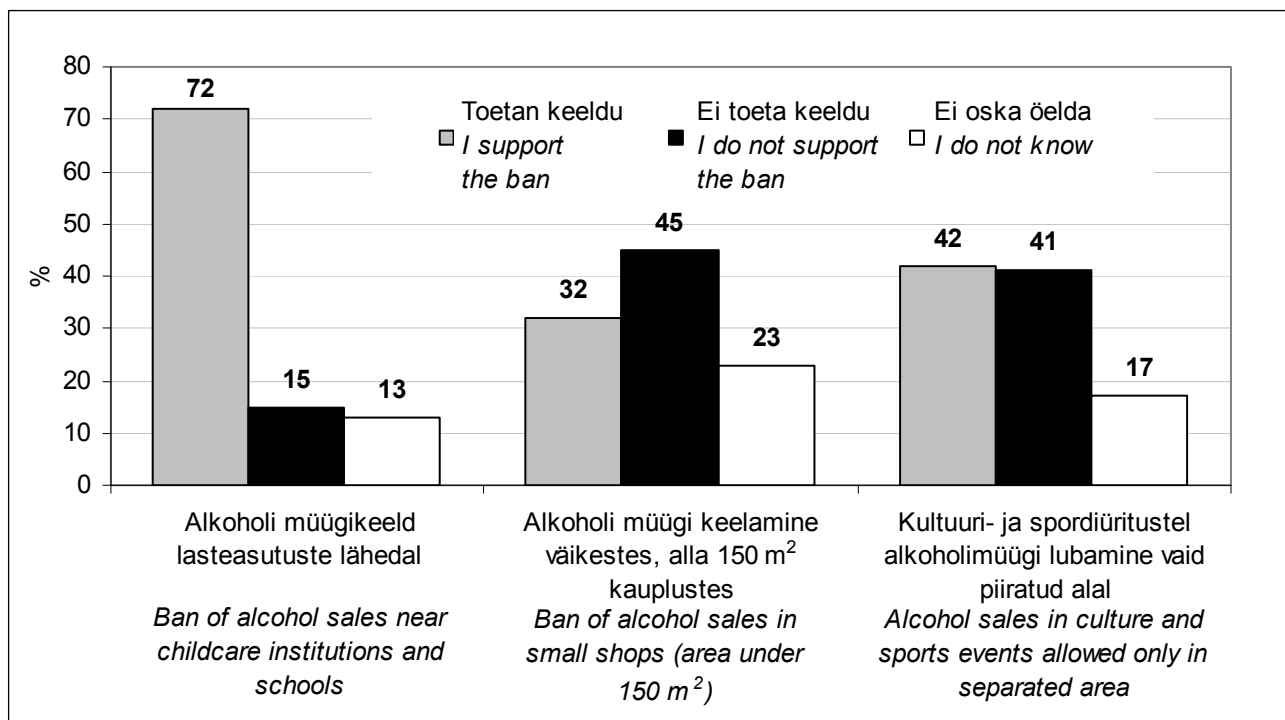
% vastanuteist - % of respondents

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut

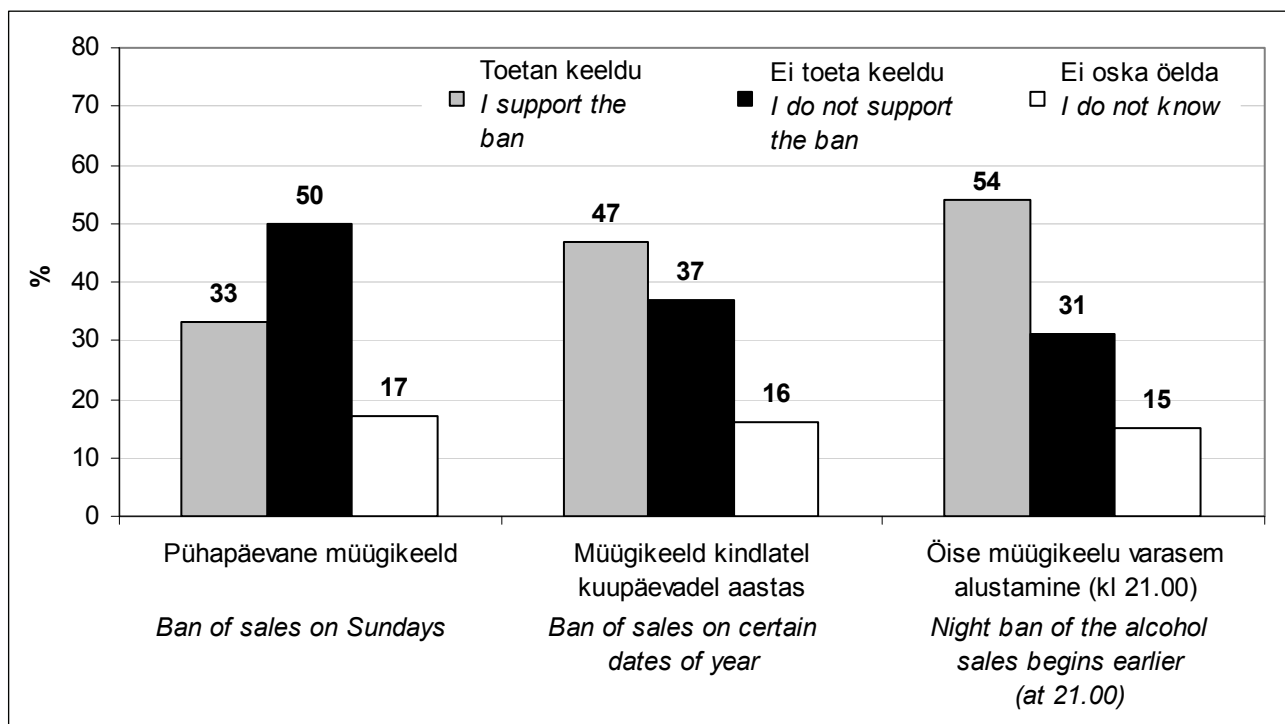
Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 33. **Elanike suhtumine alkoholi tarbimist piiravatesse meetmetesse (2014. a, küsitluse tulemused)**
Inhabitants attitudes towards restrictive measures on alcohol consumption (2014 survey results)
 % vastanutest - % of respondents

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 34. **Elanike suhtumine alkoholimüügi piirangute karmistamisse (2014. a, küsitluse tulemused)**
Inhabitants attitudes towards tightening of restrictions on alcohol sales (2014 survey results)
 % vastanutest - % of respondents

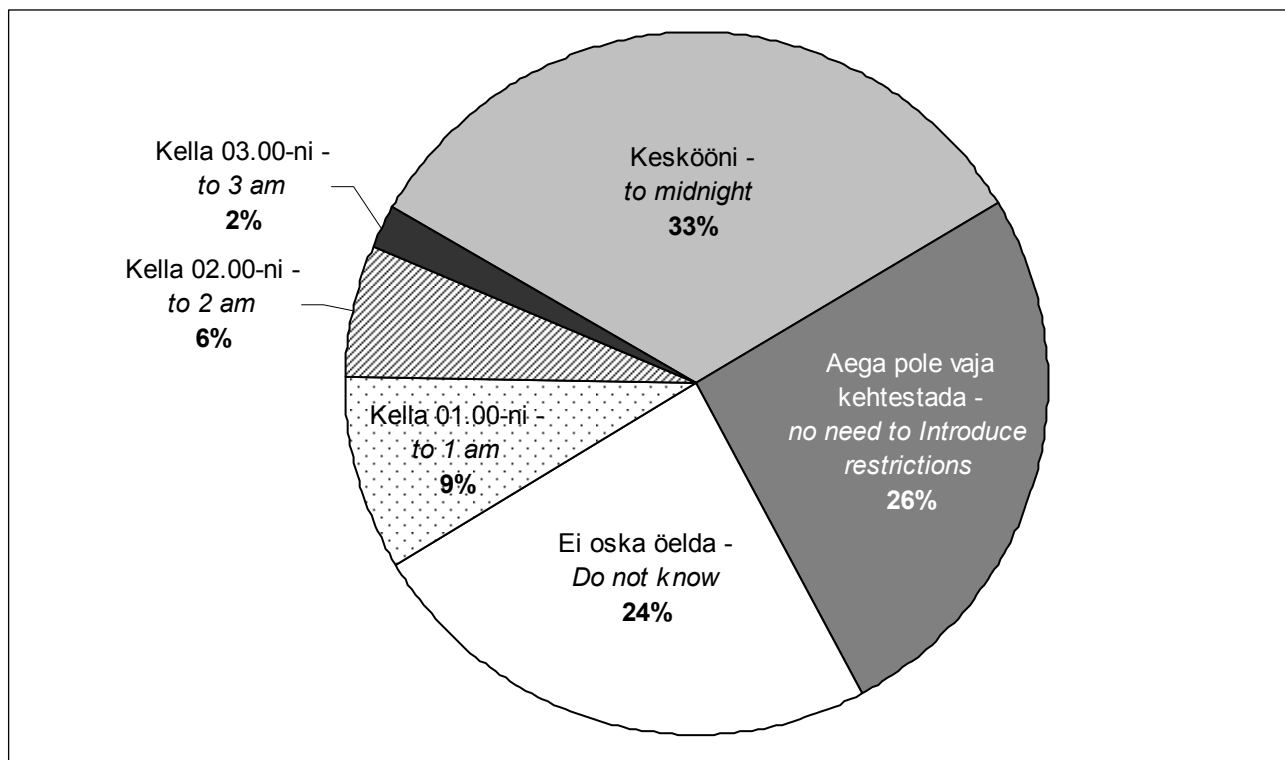

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 35. **Elanike hinnangud, mis kellaajani võiks toitlustusasutustes alkoholi müüa (2014. a, küsitluse tulemused)**

Inhabitants assessments on times until which catering establishments could sell alcohol (2014 survey results)

% vastanustest - % of respondents

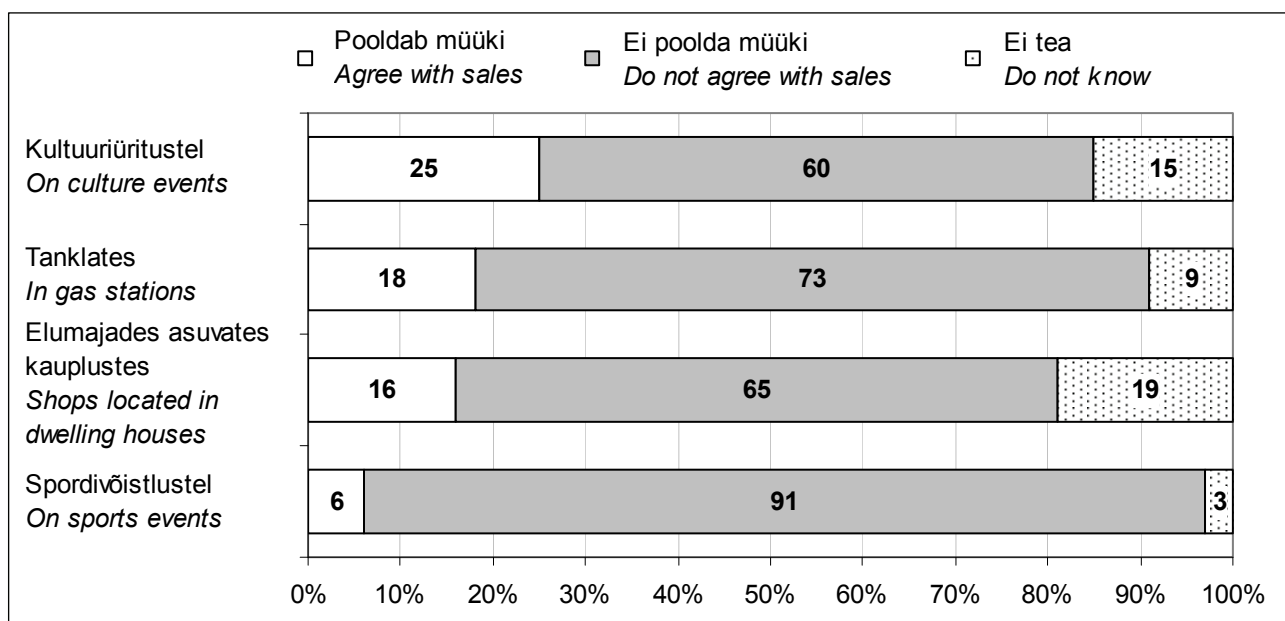
Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 36. **Elanike suhtumine alkoholi müümisele tanklates, kultuuri- ja spordiüritustel ning elumajades asuvates kauplustes (2014. a, küsitluse tulemused)**

Inhabitants attitudes to selling alcohol in gas stations, cultural and sports events and in shops located in residential buildings (2014 survey results)

% vastanustest - % of respondents

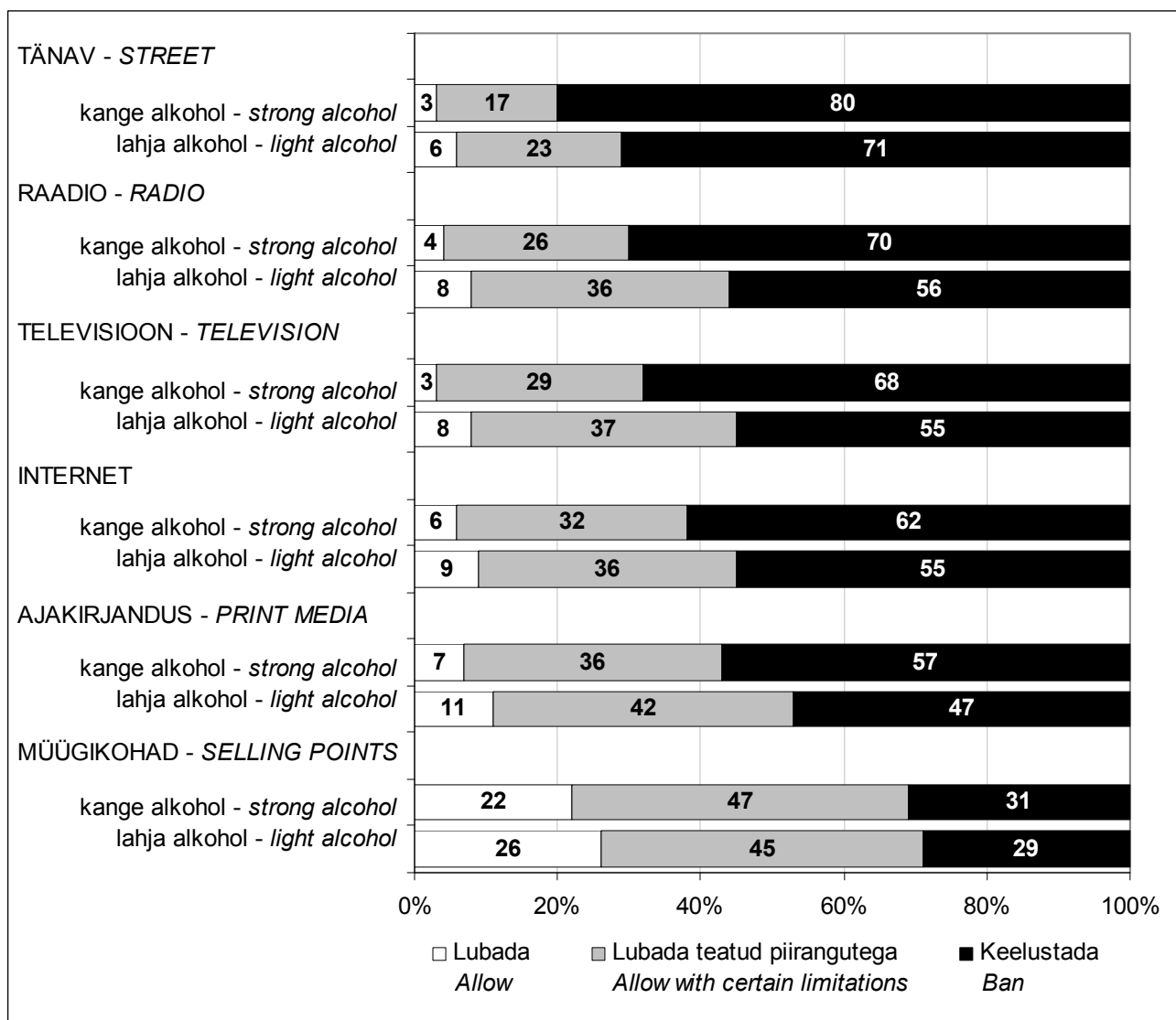
Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 37. **Elanike hinnangud alkoholireklaami lubatavuse kohta erinevates meediakanalites (2014. a, küsitluse tulemused)**

Inhabitants assessments on alcohol advertising permissibility in various media (2014 survey results)

% vastanutest - % of respondents

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

6. Põhjamaade ja Balti riikide alkoholistatistika

Alcohol statistics in Nordic countries and Baltic states

Tabel 88. Alkoholi tarbimine Põhjamaades

Alcohol consumption in Nordic Countries

liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

	Aasta	Tarbimine kokku	Registreeritud tarbimine*	Registreerimata tarbimine**	Registreerimata tarbimise osakaal kogu tarbimises, %	
	Year	Total consumption	Recorded consumption*	Unrecorded consumption**	Proportion of unrecorded consumption in total consumption, %	
Soome	2014	9,4	7,4	2,0	21	Finland
Rootsi	2014	7,7	6,0	1,7	23	Sweden
Norra	2013	6,4	5,1	1,3	21	Norway
Taani	2013	8,8	7,8	0,9	10	Denmark
Island	2014	6,3	5,8	0,6	9	Iceland

* Alkohoolsete jookide jaemüük ja tarbimine toitlustusasutustes oma riigis
Retail sales of alcoholic beverages and domestic serving of alcoholic beverages

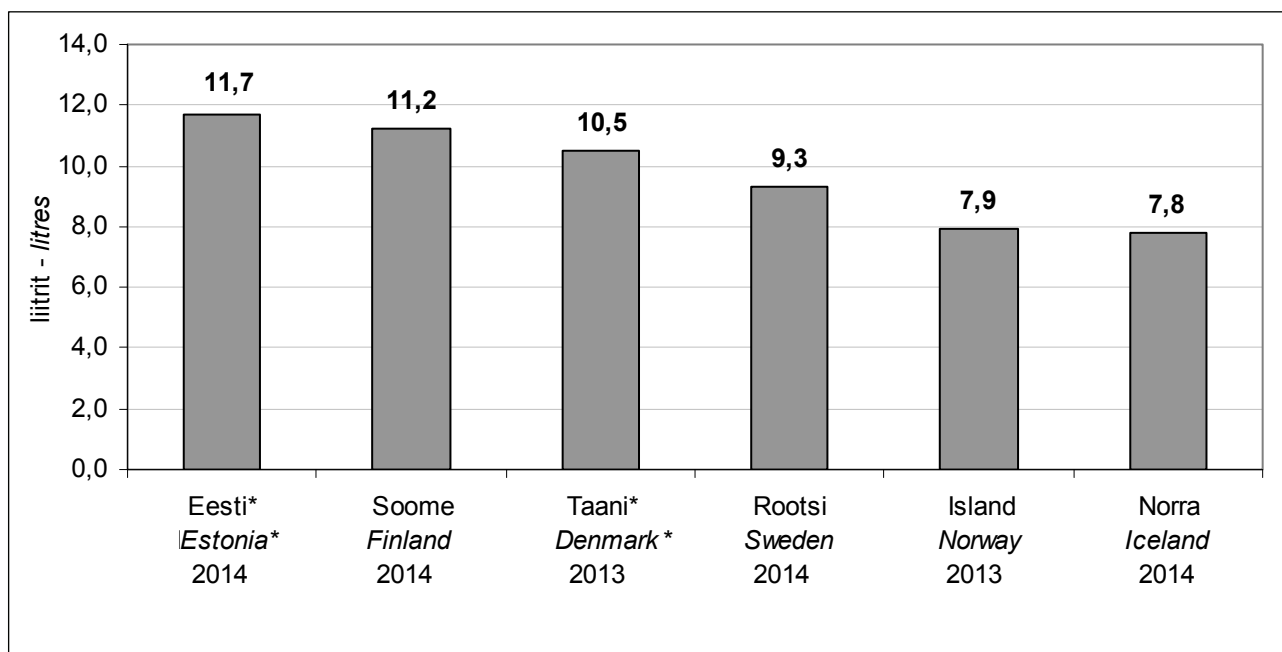
** Elanike poolt imporditud, kodus valmistatud alkohoolsed joogid, illegaalse alkoholi valmistamine, salakaubavedu. Soome puhul ka Soome kodanike poolt välisriikides tarbitud alkohol. Taani puhul on registreerimata tarbimisest maha arvatud turistide poolt välismaale viidud alkohol.
Alcoholic beverages imported by inhabitants, home brewed and fermented alcoholic beverages and illegal moonshining, smuggling, substitutes of alcohol. In Finland also alcohol consumed by Finnish tourists abroad. In Denmark, the amount of alcohol exported by tourists is not included in the unrecorded alcohol consumption.

Allikas: Information on the Nordic Alcohol Market 2015, Alko
 Source:

Joonis 38. Alkoholi tarbimine Põhjamaades ja Eestis

Alcohol consumption in Nordic countries and Estonia

liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis

litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol

* Ei sisalda turistide ostusid
Does not include alcohol purchases by tourists

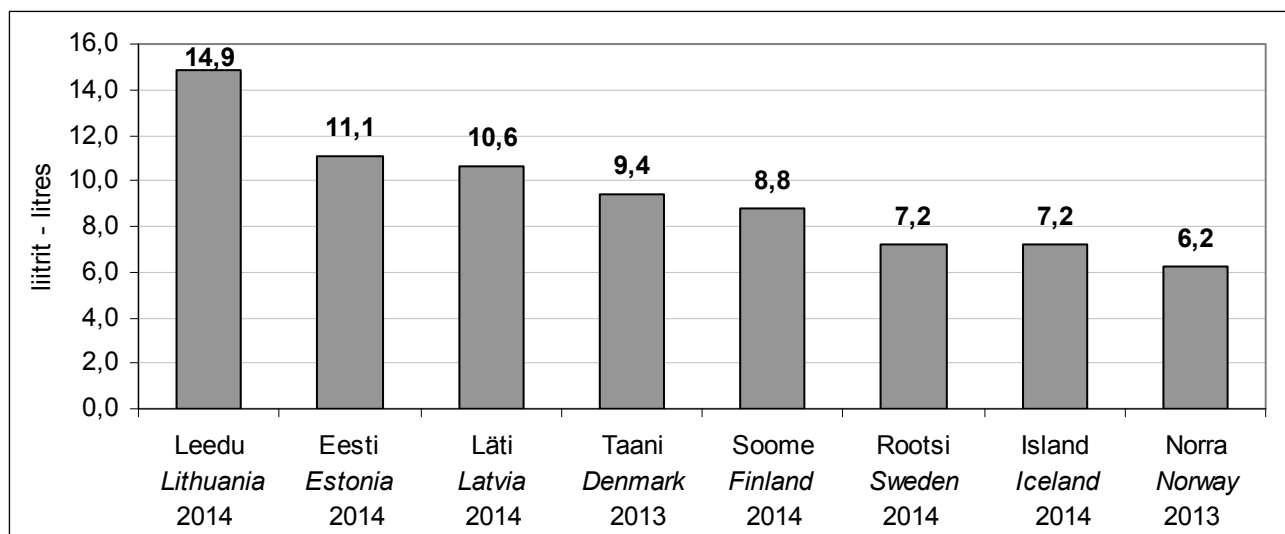
Allikad: Information on the Nordic Alcohol Market 2015, Alko; Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Sources: Information on the Nordic Alcohol Market 2015, Alko; Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 39. Alkohoolsete jookide registreeritud tarbimine Põhjamaades ja Balti riikides*

Recorded alcohol consumption in Nordic countries and Baltic states*

liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis

litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol

* Ei sisalda elanike poolt välismaalt toodud ja kodus valmistatud alkoholi, samuti salaalkoholi. Eestis ja Taanis ei ole arvestatud turistide alkoholi kaasaostusid.
Does not include alcoholic beverages imported by travellers, home brewed and fermented alcoholic beverages and illegal alcohol. In Estonia and Denmark does not include alcohol purchased by tourists

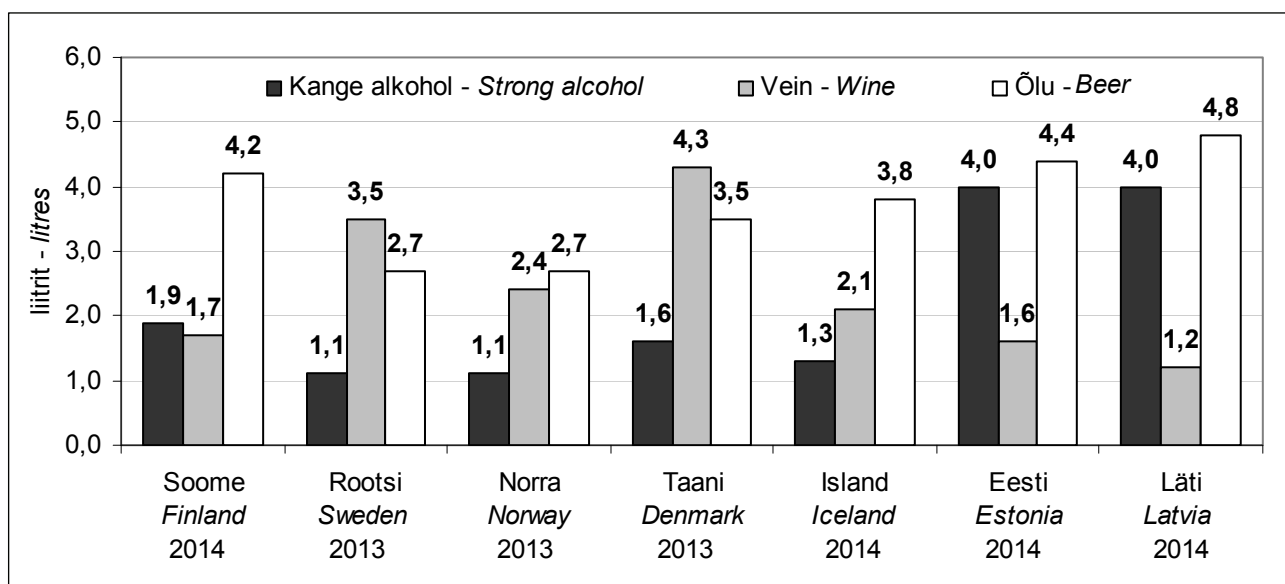
Allikad: Information on the Nordic Alcohol Market 2015, Alko; Läti Tervishoiu- ja sotsiaalministeeriumi informatsioon; Leedu Terviseuuringute Instituudi informatsioon; Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunkturiinstituut

Sources: Information on the Nordic Alcohol Market 2015, Alko; Information of Ministry of Health Latvia; Information of Health Research Institute of Lithuania; Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 40. Alkohoolsete jookide registreeritud tarbimine jookide lõikes Põhjamaades, Eestis ja Lätis*

Recorded alcohol consumption in Nordic countries, Estonia and Latvia by beverage categories*

liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol

* Ei sisalda elanike poolt välismaalt toodud ja kodus valmistatud alkoholi, samuti salaalkoholi. Eestis ja Taanis ei ole arvestatud turistide alkoholi kaasaostusid.
Does not include alcoholic beverages imported by travellers, home brewed and fermented alcoholic beverages and illegal alcohol. In Estonia and Denmark does not include alcohol purchased by tourists

Allikad: Information on the Nordic Alcohol Market 2015, Alko; Läti Tervishoiu- ja sotsiaalministeeriumi informatsioon; Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunkturiinstituut

Sources: Information on the Nordic Alcohol Market 2015, Alko; Information of Ministry of Health Latvia; Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 89. **Riigi tulud alkoholsete jookide aktsiisimaksu laekumisest Põhjamaades ja Balti riikides 2014. a**
State revenues from alcoholic beverages excise duties in Nordic countries and Baltic states 2014

	Alkoholsete jookide aktsiis, miljon EUR*	Alkoholsete jookide aktsiisitulu elaniku kohta, EUR	Alkoholsete jookide aktsiisitulu osa-kaal riigi kogutuludest, %**	
	<i>Excise duty on alcoholic beverages, million EUR*</i>	<i>Total state alcohol revenue per capita, EUR</i>	<i>Share of alcohol revenue in total state revenue, %**</i>	
Soome	1 394	255	1,2	Finland
Rootsi	1 349	138	0,6	Sweden
Norra	1 513	293	0,7	Norway
Taani	507	90	0,3	Denmark
Eesti	206	156	2,7	Estonia
Läti	149	75	1,7	Latvia
Leedu	257	87	2,1	Lithuania

* Andmed alkoholsete jookide aktsiiside laekumise kohta on võetud Euroopa Komisjoni väljaandest "Excise duty tables (Tax receipts - Alcoholic beverages), July 2015 ning need ei sisalda laekumisi kääritatud jookide müügi pealt (va Läti); the data about receipts of alcohol excise duties is taken from the publication "Excise duty tables (Tax receipts - Alcoholic beverages), European Commission, July 2015 but they do not contain receipts from sales of fermented beverages (Latvia excluded).

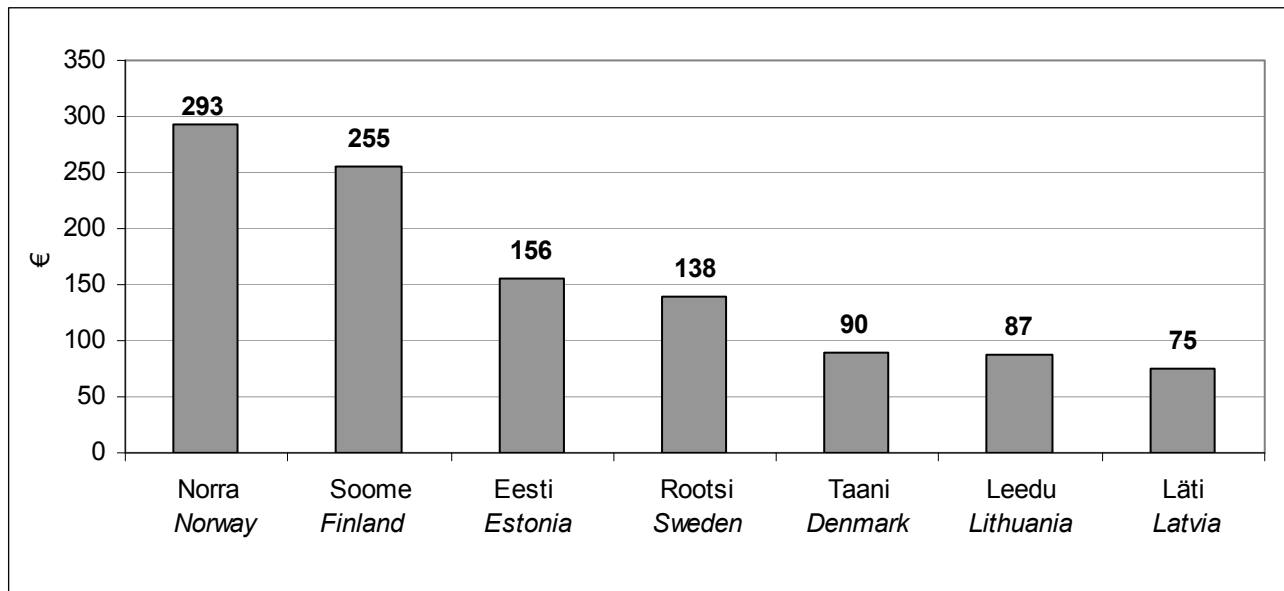
** Arvutuste aluseks on Eurostati andmed riigieelarve tulude kohta
calculations based on Eurostat data about state revenues

Allikad: Eurostat; Euroopa Komisjon; Norra Statistikaamet; EKI arvutused

Sources: Eurosta; European Commission; Statistics Norway; calculations of Estonian Institute of Economic Research

Joonis 41. **Alkoholsete jookide aktsiisimaksu laekumine elaniku kohta Põhjamaades ja Balti riikides 2014. a***

*Annual revenues from alcoholic beverages excise duties per capita in Nordic countries and Baltic states 2014**

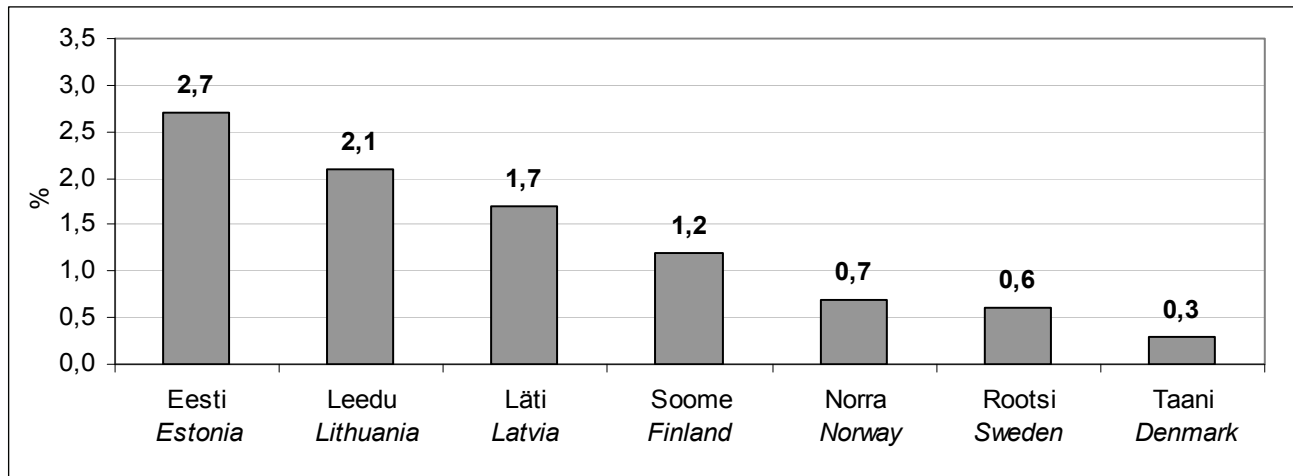

* Ei sisalda laekumisi kääritatud jookide müügi pealt (va Läti)
Does not include receipts from sales of fermented alcoholic beverages (Latvia excluded)

Allikad: Eurostat; Euroopa Komisjon; Norra Statistikaamet; EKI arvutused

Sources: Eurosta; European Commission; Statistics Norway; calculations of Estonian Institute of Economic Research

Joonis 42. **Alkoholsete jookide aktsiisitulude osakaal riigi kogutuludest Põhjamaades ja Balti riikides 2014. a**
Share of alcoholic beverages excise revenues from the state's total revenue in the Nordic countries and Baltic states 2014

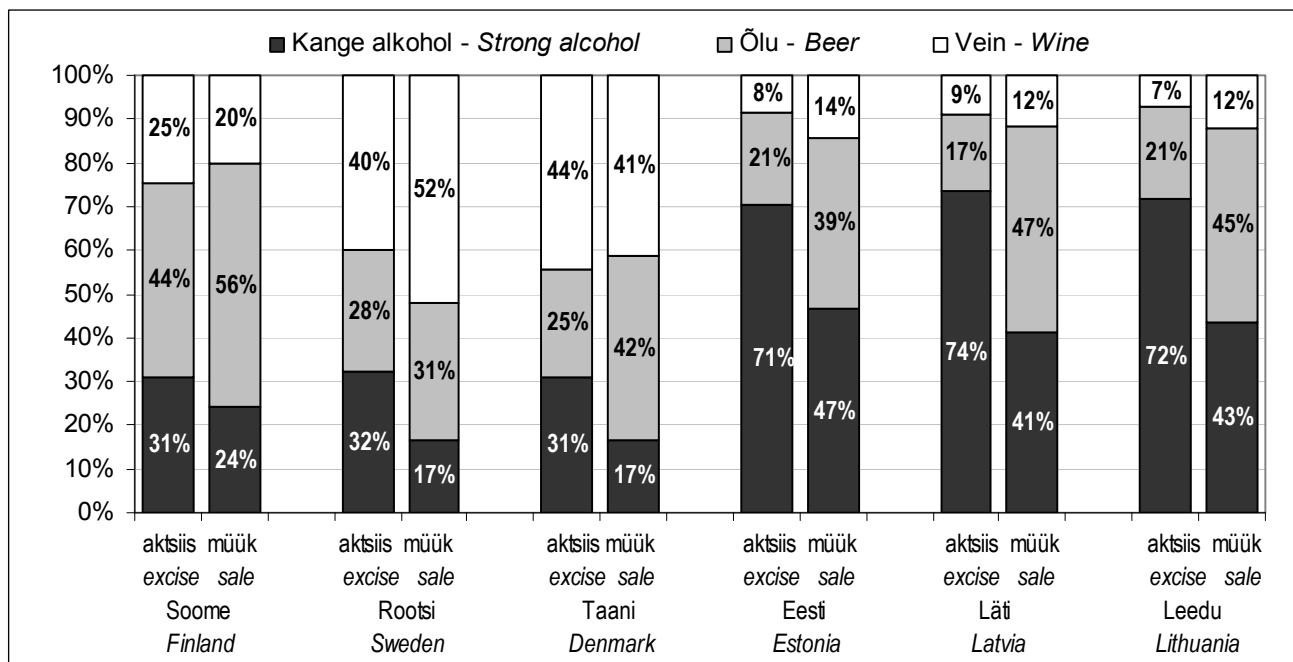

* Arvestusest on välja jäetud laekumised kääritatud jookide müügi pealt (va Läti)
Receipts from sales of fermented alcoholic beverages is not included (excluding Latvia)

Allikad: Eurostat; Euroopa Komisjon; Norra Statistikaamet; Läti Tervishoiuministeerium; Leedu Terviseuuringute Instituut; EKI arvutused

Sources: Eurosta; European Commission; Statistics Norway; Latvian Ministry of Health; Health Research Institute of Lithuania; calculations of Estonian Institute of Economic Research

Joonis 43. **Kange alkoholi, õlle ja veini aktsiisilaekumiste ning müügi proportsioonid Põhjamaades ja Balti riikides 2014. a***
*Proportion of excise revenue and sale of strong alcohol, beer and wine in Nordic countries and Baltic states 2014**

* Rootsi kohta 2013. aasta andmed - Swedish data from 2013.

Allikad: Eurostat, Euroopa Komisjon, Norra Statistikaametway, Statistics Denmark, Rahandusministeerium, Statistikaamet, THL, Alkoholkonsumtionen i Sverige 2013. CAN Rapport 142, ATVR, Läti Tervishoiuministeeriumi informatsioon; Leedu Terviseuuringute Instituudi informatsioon; Eesti Konjunkturiinstituudi arvutused

Sources: Eurostat; European Commission; Statistics Norway; Statistics Denmark; THL; Alkoholkonsumtionen i Sverige 2013. CAN Rapport 142; Information of Latvian Ministry of Health; Information of Health Research Institute of Lithuania; Calculations of Estonian Institute of Economic Research

Tabel 90. **Alkoholsete jookide aktsiisi- ja käibemaks Euroopa riikides (seisuga 01.01.2015)***Alcohol excise duties and value added tax (VAT) in Europe (as of 01.01.2015)*

€ liitri 100% alkoholi kohta - € per litre of 100% alcohol

	Kanged alkohoolsed joogid <i>Spirits</i>	Vahetoode* <i>Intermediate product*</i>	Vein* <i>Wine*</i>	Õlu <i>Beer</i>	Käibemaks % VAT %	
EL minimum aktsiisimäär	5.50	2.50	0.00	1.87	-	<i>EU's minimum level</i>
Bulgaaria	5.62	2.56	0.00	1.92	20	<i>Bulgaria</i>
Horvaatia	6.93	3.63	0.00	5.23	25	<i>Croatia</i>
Hispaania	9.13	3.39	0.00	2.49	21	<i>Spain</i>
Küpros	9.57	2.50	0.00	6.00	19	<i>Cyprus</i>
Itaalia	10.36	4.93	0.00	7.60	22	<i>Italy</i>
Tšehhi	10.36	4.73	0.00	2.91	21	<i>Czech Republic</i>
Luksemburg	10.41	3.72	0.00	1.98	17	<i>Luxembourg</i>
Ungari	10.74	4.57	0.00	5.22	27	<i>Hungary</i>
Rumeenia	10.75	9.85	0.00	2.21	24	<i>Romania</i>
Slovakkia	10.80	4.68	0.00	3.59	20	<i>Slovakia</i>
Austria	12.00	4.44	0.00	5.00	20	<i>Austria</i>
Portugal	12.89	3.93	0.00	4.86	23**	<i>Portugal</i>
Leedu	12.92	6.44	5.92	2.71	21	<i>Lithuania</i>
Saksamaa	13.03	8.50	0.00	1.97	19	<i>Germany</i>
Sloveenia	13.20	7.33	0.00	12.10	22	<i>Slovenia</i>
Läti	13.38	5.53	5.82	3.10	21	<i>Latvia</i>
Malta	13.50	8.33	18.18	4.33	18	<i>Malta</i>
Poola	13.64	4.23	3.44	4.65	23	<i>Poland</i>
Holland	16.86	8.29	8.03	9.50	21	<i>The Netherlands</i>
Prantsusmaa	17.31	10.43	0.34	7.38	20	<i>France</i>
Eesti	18.89	11.55	8.85	7.22	20	<i>Estonia</i>
Taani	20.15	11.61	14.18	7.53	25	<i>Denmark</i>
Belgia	21.25	6.70	5.20	4.62	21	<i>Belgium</i>
Kreeka	24.50	5.67	0.00	6.50	23	<i>Greece</i>
Suurbritannia	36.26	26.01	31.93	24.08	20	<i>UK</i>
Iirimaa	42.57	34.25	38.62	22.55	23	<i>Ireland</i>
Soome	45.55	37.22	30.82	32.05	24	<i>Finland</i>
Rootsi	56.25	32.19	25.16	21.33	25	<i>Sweden</i>
Island	73.00	73.00	43.00	33.00	24	<i>Iceland</i>
Norra	88.00	57.00	57.00	57.00	25	<i>Norway</i>

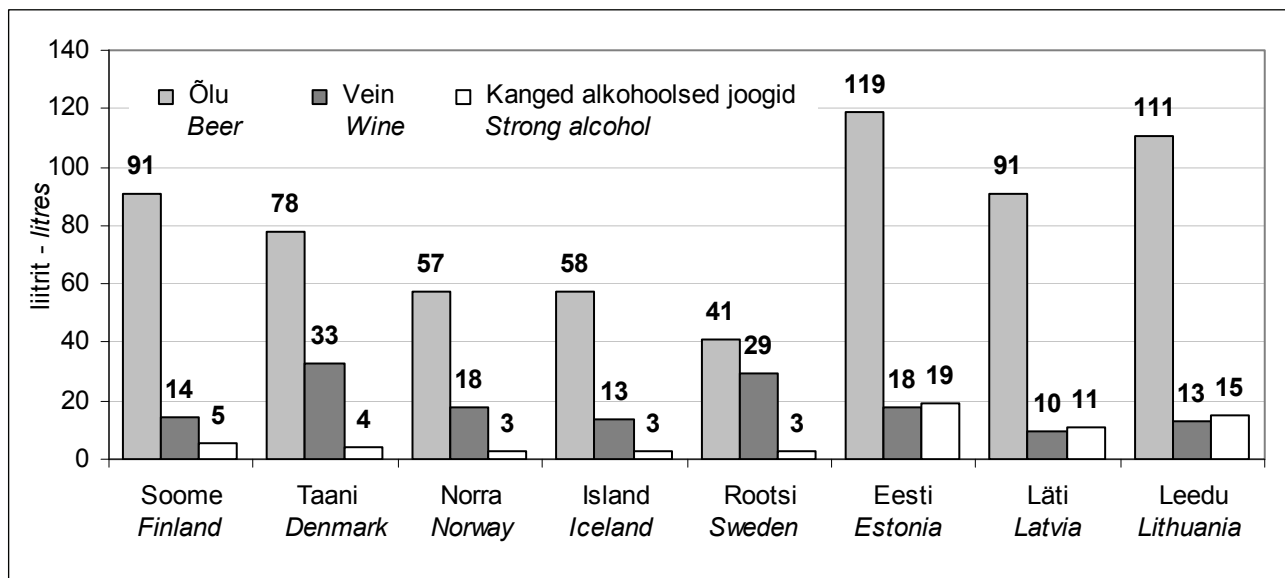
* Aktsiisimaks on arvatatud vahetootele etanoolisisaldusega 18% ja veinile etanoolisisaldusega 11%

Excise duty is calculated on the basis of a beverage containing 18% ethyl alcohol by volume for intermediate product and on the basis of a beverage containing 11% ethyl alcohol by volume for wine

** Veini käibemaks 13% - VAT on wine 13%

Allikas: European Commission, Indirect taxation and tax administration
Source:

Joonis 44. **Alkoholsete jookide müük Põhjamaades ja Balti riikides 2014. a***
*Annual sales of alcoholic beverages in Nordic countries and Baltic states 2014**
 liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta - litres per inhabitant aged 15 years and over

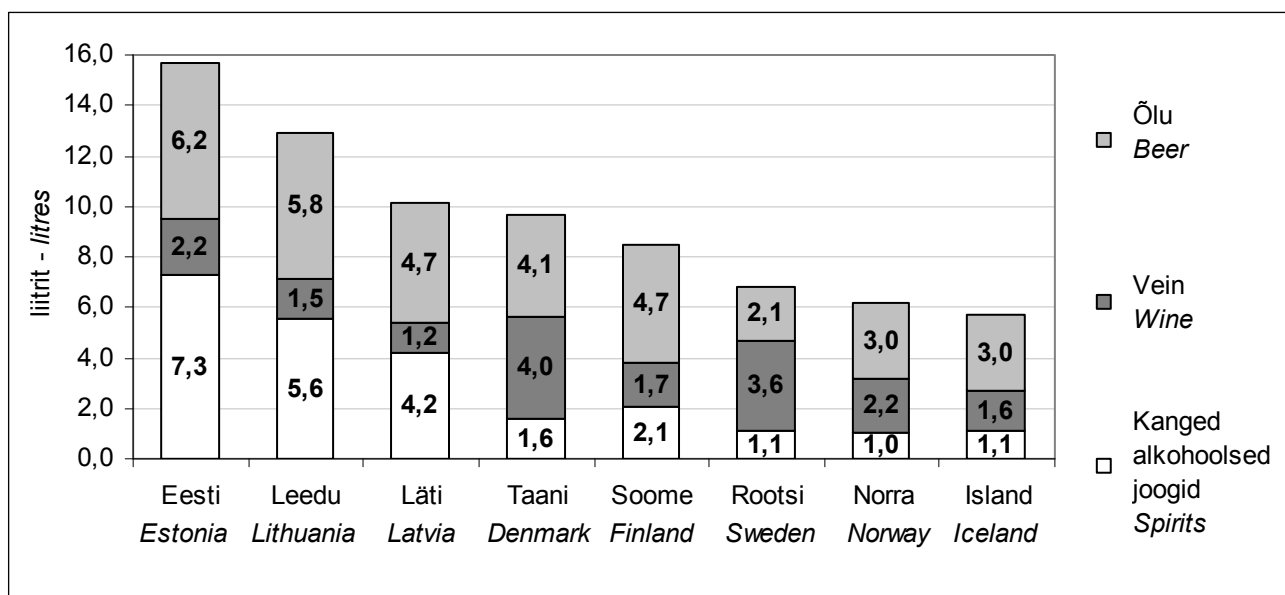

* Sisaldab turistide kaasaostusid ja tarbimist. Rootsi kohta 2013. aasta andmed
 Including exports and consumption by tourists. Swedish data from 2013

Allikas: THL; Alkoholkonsumtionen i Sverige 2013. CAN Rapport 142; Taani Statistikaamet; Norra Statistikaamet; ATVR; Läti Tervishoiu-ministeerium; Leedu Terviseuuringute Instituut; Eesti Konjunktuuriinstituudi arvutused

Sources: THL, Alkoholkonsumtionen i Sverige 2013. CAN Rapport 142, Statistics Denmark, Statistics Norway, ATVR, Latvian Ministry of Health; Health Research Institute of Lithuania Calculations of Estonian Institute of Economic Research

Joonis 45. **Alkoholsete jookide müük Põhjamaades ja Balti riikides 2014. a***
*Annual sales of alcoholic beverages in Nordic countries and Baltic states 2014**
 liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta 100% alkoholis
 litres per inhabitant aged 15 years and over in 100% alcohol

* Sisaldab turistide kaasaostusid ja tarbimist. Rootsi kohta 2013. aasta andmed
 Including exports and consumption by tourists. Swedish data from 2013

Allikas: THL; Alkoholkonsumtionen i Sverige 2013. CAN Rapport 142; Taani Statistikaamet; Norra Statistikaamet; ATVR; Läti Tervishoiu-ministeerium; Leedu Terviseuuringute Instituut; Eesti Konjunktuuriinstituudi arvutused

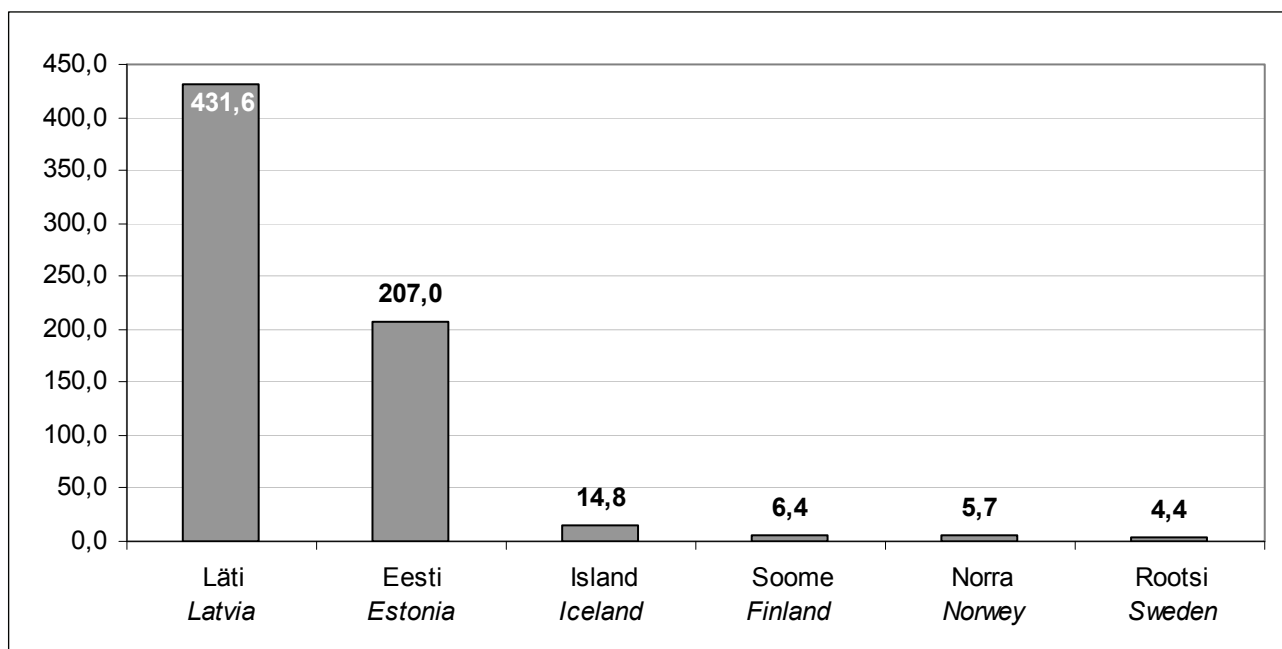
Sources: THL, Alkoholkonsumtionen i Sverige 2013. CAN Rapport 142, Statistics Denmark, Statistics Norway, ATVR, Latvian Ministry of Health; Health Research Institute of Lithuania Calculations of Estonian Institute of Economic Research

Tabel 91. Kange alkoholi jaemüügikohtade arv Põhjamaades (seisuga 01.01.2015)*
*Number of retail shops selling strong alcohol in Nordic countries (as of 01.01.2015)**

	Poodide arv <i>Number of shops</i>	Iseteenindusega poodide arv <i>Number of self service shops</i>	Iseteenindusega poodide osakaal, % <i>Proportion of self- service shops, %</i>	Tellimispunktide arv <i>Number of order points</i>	Poodide arv 100 000 elaniku kohta <i>Number of shops per 100 000 inhabitants</i>	
Soome	351	351	100	97	6,4	<i>Finland</i>
Rootsi	431	427	99	500	4,4	<i>Sweden</i>
Norra	297	297	100	0	5,7	<i>Norway</i>
Island	49	48	98	0	14,8	<i>Iceland</i>

Allikas: Information on the Nordic Alcohol Market 2015, Alko
 Source:

Joonis 46. Kange alkoholi jaemüügikohtade arv 100 000 elaniku kohta Põhjamaades, Eestis ja Lätis*
*Number of retail shops selling strong alcohol per 100 000 inhabitants in Nordic countries, Estonia and Latvia**

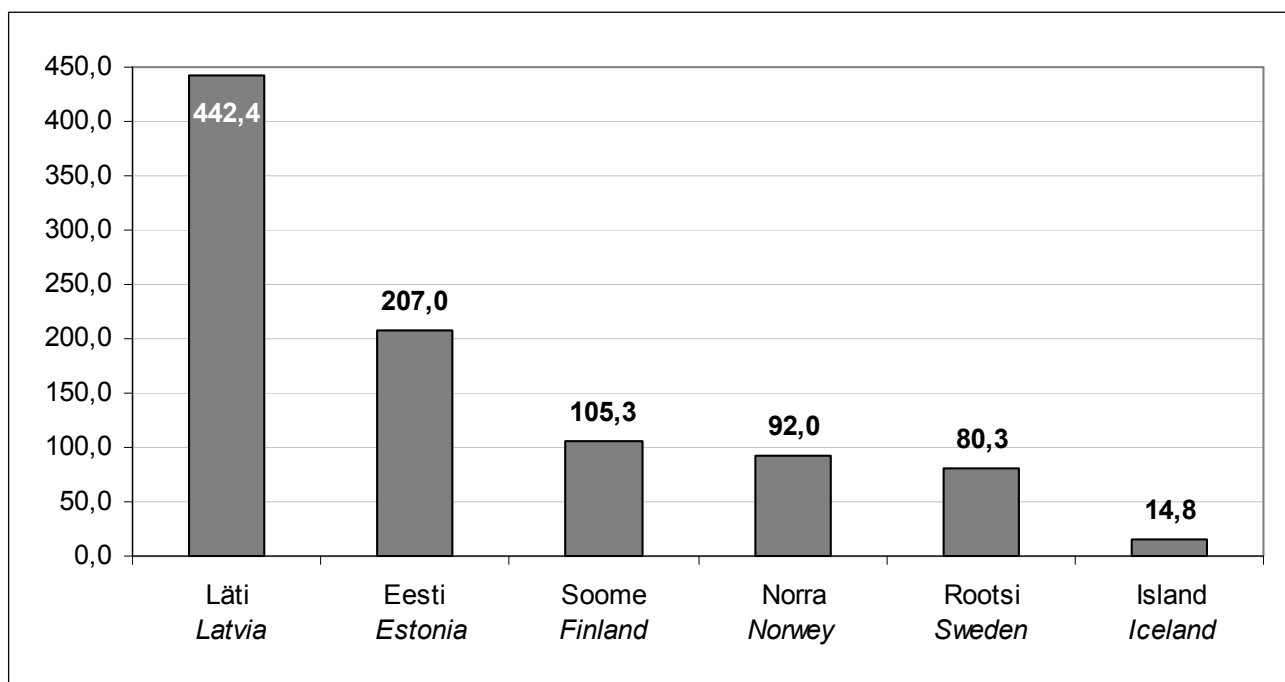

* Põhjamaades on arvutuste aluseks jaemüügikohtade arv seisuga 1.01.2015, Lätis 9.09.2015 ja Eestis registreeritud alkoholi jaemüügikohtade arv seisuga 20.05.2015
Calculations in Nordic countries are based to the number of retail outlets as of 1.01.2015, in Latvia as of 9.09.2015 and in Estonia to the number of registered retail outlets with alcohol sales as of 20.05.2015

Allikad: Alko; Läti Tervishoiu-ministeerium; Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium; Statistikaamet
 Sources: Alko; Latvian Ministry of Health; Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications; Statistics Estonia

Joonis 47. Alkoholi jaemüügikohtade arv 100 000 elaniku kohta Põhjamaades, Eestis ja Lätis*

Number of retail shops selling strong alcohol per 100 000 inhabitants in Nordic countries, Estonia and Latvia*

* Põhjamaades on arvutuste aluseks jaemüügikohtade arv seisuga 1.01.2015, Lätis 9.09.2015 ja Eestis registreeritud alkoholi jaemüügikohtade arv seisuga 20.05.2015

Calculations in Nordic countries are based to the number of retail outlets as of 1.01.2015, in Latvia as of 9.09.2015 and in Estonia to the number of registered retail outlets with alcohol sales as of 20.05.2015

Allikad: Alko; Läti Tervishoiu- ja sotsiaalministeerium; Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium; Statistikaamet
Sources: Alko; Latvian Ministry of Health; Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications; Statistics Estonia

Tabel 92. Alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv Põhjamaades ja Eestis

Number of on-premise sales points that sell alcohol in Nordic countries and Estonia

	Aasta Year	Kõik alkohoolsed joogid All alcoholic beverages	Ainult vein ja õlu Wine and beer only	Ainult õlu* Beer only*	Kokku Total	100 000 elaniku kohta Per 100 000 inhabitants	
Soome	2014	5 935	395	1 880	8 210	150	Finland
Rootsi	2013	11 199	632	18	12 153**	125	Sweden
Norra	2013	6 376	964	59	7 399	143	Norway
Taani	2006	8 777	0	0	8 777	158	Denmark
Island	2014	...	...	...	736	224	Iceland
Eesti	2015	3 331	0	0	3 331	253	Estonia

... Andmed puuduvad - Data not available

* Soome restoranides on lubatud müüa kääritatud alkohoolseid jooke maksimaalse kangusega 4.7%; Rootsi ja Norra restoranides on lubatud müüa ainult kanget õlut
In Finland restaurants are allowed to sell only fermented alcoholic beverages of maximum strength 4.7% by volume; in Sweden and Norway, restaurants are allowed to sell only strong beer

** Sealhulgas 177 trafik restoran ja 127 muud toitlustuskohta (nt. teatripuhvetid)
Includes also 177 traffic restaurants and 127 other restaurants (e.g. serving in theaters or operas between the acts)

Allikad: Information on the Nordic Alcohol Market 2015, Alko; Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Sources: Information on the Nordic Alcohol Market 2015, Alko; Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications

Tabel 93. Põhjamaade turistide poolt reisidelt kaasa toodud alkohoolsed joogid

Alcoholic beverages imported by travellers of Nordic countries

100% alkoholis - in 100% alcohol

	Aasta Year	Miljon liitrit Million litres	Liitrit elaniku kohta Litres per capita	Liitrit elaniku 15- aastase ja vanema elaniku kohta kohta Litres per inhabitant aged 15 and over	
Soome	2014	8,4	1,5	1,8	Finland
Rootsi	2014	11,3	1,2	1,4	Sweden
Norra	2007	3,2	0,7	0,8	Norway
Taani	2010	5,0	0,9	1,1	Denmark

Allikas: Information on the Nordic Alcohol Market 2015, Alko
 Source:

Tabel 94. Alkoholi poodide lahtiolekuajad Põhjamaades ja Balti riikides*

*Opening hours of the alcohol shops in Nordic countries and Baltic states**

	E Mon	T Tue	K Wed	N Thu	R Fri	L Sat	P Sun	Lahtiolekuaeg nädalas, tundi Total hours per week	
Tavalised lahtiolekuajad seisuga 01.01.2015					The most common opening hours as of 01.01.2015				
Soome	9–20	9–20	9–20	9–20	9–20	9–18	kinni - closed	64	Finland
Rootsi	10–19	10–19	10–19	10–19	10–19	10–15	kinni - closed	50	Sweden
Norra	10–18	10–18	10–18	10–18	10–18	9–15	kinni - closed	46	Norway
Island	11–18	11–18	11–18	11–18	11–19	11–18	kinni - closed	43	Iceland
Pikimad lahtiolekuajad seisuga 01.01.2015					Longest opening hours as of 01.01.2015				
Soome	9–20	9–20	9–20	9–20	9–20	9–18	kinni - closed	64	Finland
Rootsi	10–20	10–20	10–20	10–20	10–20	10–15	kinni - closed	55	Sweden
Norra	10–18	10–18	10–18	10–18	9–18	9–15	kinni - closed	47	Norway
Island	10–20	10–20	10–20	10–20	10–20	11–18	kinni - closed	57	Iceland
Eesti	10–22	10–22	10–22	10–22	10–22	10–22	10–22	84	Estonia
Läti	8–22	8–22	8–22	8–22	8–22	8–22	8–22	98	Latvia
Leedu	8–22	8–22	8–22	8–22	8–22	8–22	8–22	98	Lithuania

* Põhjamaades riikliku alkoholimonopoli kauplused - *Alcohol monopolies retail shops in the Nordic countries*

Allikad: Information on the Nordic Alcohol Market 2015, Alko; Läti Tervishoiu- ja sotsiaalministeeriumi informatsioon; Leedu Terviseuuringute Instituudi informatsioon; Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Sources: Information on the Nordic Alcohol Market 2015, Alko; Information of Latvian Ministry of Health; Information of Health Research Institute of Lithuania; Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications

Tabel 95. Alkohoolsete jookide jaemüügi vanusepiirangud Põhjamaades ja Balti riikides*
*Age limits on sales of alcoholic beverages in Nordic countries and Baltic states**

	Lahjad alkohoolsed joogid <i>Light alcoholic beverages</i>	Kanged alkohoolsed joogid <i>Strong alcoholic beverages</i>	
Soome	18	20	<i>Finland</i>
Rootsi	20	20	<i>Sweden</i>
Norra	18	20	<i>Norway</i>
Taani	16	18	<i>Denmark</i>
Island	20	20	<i>Iceland</i>
Eesti	18	18	<i>Estonia</i>
Läti	18	18	<i>Latvia</i>
Leedu	18	18	<i>Lithuania</i>

* Seisuga 01.01.2015 - As of 01.01.2015

Allikad: Information on the Nordic Alcohol Market 2015, Alko; Läti Tervishoiuministeeriumi informatsioon; Leedu Tervise Uuringu Instituudi informatsioon

Sources: Information on the Nordic Alcohol Market 2015, Alko; Information of Latvian Ministry of Health; Information of Health Research Institute of Lithuania

Tabel 96. OECD andmed absoluutalkoholi legaalse müügi kohta ühe täiskasvanud (15+) elaniku suhtes teistes Euroopa riikides*

*The data of OECD about legal sales of pure alcohol per capita (adults 15+) in other European countries**
 liitrit - litres

	2012	2013	
Belgia	9,8	-	<i>Belgium</i>
Tšehhi Vabariik	11,6	11,5	<i>Czech Republik</i>
Prantsusmaa	11,7	11,1	<i>France</i>
Saksamaa	11,2	10,9	<i>Germany</i>
Ungari	11,1	-	<i>Hungary</i>
Iirimaa	11,5	10,6	<i>Ireland</i>
Luksemburg	11,3	-	<i>Luxembourg</i>
Holland	9,1	-	<i>Netherlands</i>
Poola	10,2	10,8	<i>Poland</i>
Slovakkia	10,1	9,9	<i>Slovak Republik</i>
Sloveenia	11,0	9,5	<i>Slovenia</i>
Šveits	9,9	9,9	<i>Switzerland</i>
Suurbritannia	9,7	-	<i>United Kingdom</i>
Venemaa	11,2	-	<i>Russia</i>

* Ei sisalda musta turgu ega arvesta turistide ostudega
Does not include black market and tourists shopping

Allikas: OECD Statistics
 Source: